

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1996

Julkaistu Helsingissä 1 päivänä elokuuta 1996

N:o 570—585

SISÄLLYS

N:o		Sivu
570	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	1447
571	Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta...	1455
572	Laki rahoitustarkastuslain muuttamisesta	1457
573	Laki liikepankkilain 8 ja 66 §:n muuttamisesta	1459
574	Laki Postipankki Oy:stä annetun lain 12 §:n kumoamisesta	1460
575	Laki osuuspankkilain muuttamisesta.....	1461
576	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	1469
577	Laki rahoitustarkastuslain muuttamisesta	1470
578	Laki kaupparekisterilain muuttamisesta	1471
579	Laki sijoituspalveluyrityksistä	1472
580	Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa	1486
581	Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta.....	1490
582	Laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termineillä annetun lain muuttamisesta.....	1501
583	Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta	1504
584	Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta.....	1522
585	Laki kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta.....	1523

N:o 570

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1993 luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/93) 13 §:n 2 ja 3 momentti,

muutetaan 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 21—23 §, 26 §:n 2 ja 3 momentti, 69 §:n 3 momentti, 70 §:n 4 momentti, 71 §:n 1 momentti, 72 §:n otsikko ja 1 momentti, 76 §:n 1 momentin I ryhmän 5 kohta, 78 §:n otsikko, 79 ja 80 §, 94 §:n 1—3 momentti, 100 § ja 104 §:n 1—3 momentti,

sellaisina kuin niistä on 100 § 21 päivänä huhtikuuta 1995 annetussa laissa (723/95) ja 104 §:n 1 momentti 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1435/94), sekä

lisätään lakiin uusi 3 a ja 5 a §, 10 §:ään uusi 4 momentti, 12 §:ään uusi 3 momentti, 19 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 26 a §, 72 §:ään uusi 2 ja 4 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, lakiin uusi 74 a, 78 a—78 c, 94 a, 97 a, 100 a ja 100 b § seuraavasti:

3 a §

Palveluyritys

Palveluyrityksellä tarkoitetaan tässä laissa

yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tuottaa palveluja yhdelle tai useammalle luottolaitokselle omistamalla, hallitsemalla tai hoitamalla kiinteistöjä tai joka tuottaa tie-

Neuvoston direktiivi 77/780/ETY; EYVL N:o L 322, 17.12.1977, s. 30, 89/646/ETY; EYVL N:o L 386, 30.12.1989, s. 1, 91/308/ETY; EYVL N:o L 166, 28.6.1991, s. 77, 93/6/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 1

HE 38/96

TaVM 12/96

EV 104/96

tojenkäsittelyyn liittyviä palveluita taikka muita vastaavia luottolaitoksen pääasialliseen toimintaan liittyviä palveluita yhdelle tai useammalle luottolaitokselle.

5 §

Konserni ja konsolidointiryhmä

Konsolidointiryhmään luetaan luottolaitos, sen omistusyhteisö sekä luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, joka on luottolaitoksen tai sen omistusyhteisön tytäryritys. Konsolidointiryhmään luetaan lisäksi luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, jolla on luottolaitoksen tai sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa yhteinen hallinto tai jota johdetaan luottolaitoksen, sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa yhteisesti.

5 a §

Kaupankäyntivarasto

Luottolaitoksen ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen kaupankäyntivarastoon luetaan:

1) sellaiset arvopaperit ja johdannaispöytäkirjat, jotka luottolaitos tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys on hankkinut voidakseen lyhyellä aikavälillä hyötyä niiden tosiasiallisista tai odotetuista osto- ja myyntihinnan välisistä eroista tai muista hinnan tai koron vaihteluista;

2) sellaiset velat ja johdannaispöytäkirjat, jotka suojaavat edellä 1 kohdassa tarkoitettuja eriä; sekä

3) muut 1—2 kohdissa mainittuihin eriin rinnastettavat erät.

Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä edellä 1 momentissa tarkoitettujen erien lukemisesta kaupankäyntivarastoon.

10 §

Toimilupaa

Luottolaitoksen toimilupahakemuksesta on pyydettävä rahoitustarkastuksen lausunto. Talletuspankin toimilupaa koskevasta hakemuksesta on lisäksi pyydettävä sen vakuusrahaston lausunto, johon talletuspankki tulee kuulumaan. Toimilupaa hakevan yhteisön

ollessa toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen tytäryhtiö tai tällaisen luottolaitoksen emoyhtiön tytäryhtiö, hakemuksesta on pyydettävä tuon valtion valvontaviranomaisen lausunto. Samoin menetellään, jos toimilupaa hakevan yhteisön määräämisvalta on samoilla luonnollisilla tai oikeushenkilöillä kuin edellä tarkoitettussa luottolaitoksessa.

Valtiovarainministeriön on annettava luottolaitoksen toimilupaa koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Jos päätöstä ei ole annettu 3 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, mikäli päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

12 §

Toimiluvan peruuttaminen tai toiminnan rajoittaminen

Valtiovarainministeriön on peruuttaessaan toimiluvan luottolaitokselta, joka toimii myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ilmoitettava päätöksensä asianomaisen valtion valvontaviranomaiselle.

19 §

Hankinnan vastustaminen

Jos hankinnasta seuraa, että luottolaitoksesta tulee toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen tytäryhtiö tai tällaisen luottolaitoksen emoyhtiön tytäryhtiö, rahoitustar-

kastuksen on pyydettyä tuon valtion vastavan valvontaviranomaisen lausunto hankinnasta. Samoin menetellään, jos luottolaitoksen määräämisvalta siirtyy samoille luonnollisille tai oikeushenkilöille kuin edellä tarkoitettussa luottolaitoksessa.

21 §

Luottolaitoksen omistusten suhde luottolaitoksen omiin varoihin

Luottolaitos tai se ja sen tytäryritys ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys yhdessä saavat sijoittaa yhden sellaisen muun kuin 20 §:ssä tarkoitettua toimintaa harjoittavan yhteisön tai palveluyrityksen osakkeisiin ja osuuksiin, jonka osake- tai osuuspääomasta ne omistavat yli kymmenen prosenttia taikka niin suuren osan, että niillä on yli kymmenen prosenttia kaikkien osakkeiden ja osuuksien tuottamista äänistä, enintään 15 prosenttia luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmän omista varoista.

Luottolaitoksella ja sen tytäryrityksellä ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla luotto- tai rahoituslaitoksella tai palveluyrityksellä saa olla 1 momentissa tarkoitettuja sijoituksia yhteensä enintään määrä, joka on 60 prosenttia luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmän omista varoista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja suhdelukuja laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon osakkeita, jotka luottolaitos tai sen tytäryritys taikka 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys on merkinnyt järjestämänsä osakeainnin yhteydessä antamansa sitoumuksen perusteella, eikä vakuutusyhtiölaissa (1062/79) tarkoitettua vakuutusyhtiön osakkeita eikä osakkeita ja osuuksia, joiden omistaminen luottolaitoksen, sen tytäryrityksen taikka 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitoksen asiakkaan liiketoiminnan tervehdyttämisen yhteydessä on välttämätöntä.

22 §

Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen omistamista koskeva rajoitus

Luottolaitos yksin tai se ja sen tytäryritykset ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettut luotto- ja rahoituslaitokset ja palveluyritykset yhdes-

sä saavat sijoittaa muihin kuin rahoitustoiminnan yhteydessä vuokrattaviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin enintään määrän, joka on 13 prosenttia luottolaitoksen osalta sen taseen loppusummasta tai luottolaitoksen ja sen tytäryrityksen ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitoksen tai palveluyrityksen osalta konsolidointiryhmän yhteenlasketun taseen loppusummasta, jollei rahoitustarkastus erityisestä syystä myönnä lupaa suurempaan määrään.

Luottolaitoksen tytäryritystä taikka 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitosta tai palveluyritystä, jonka oikeutta omistaa kiinteistöjä ja kiinteistöyhteisöjen osakkeita ja osuuksia on laissa rajoitettu, ei lueta mukaan 1 momentissa tarkoitettua omistusta laskettaessa.

Luottolaitoksen ja sen tytäryrityksen ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitoksen tai palveluyrityksen omistamiin kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin rinnastetaan 1 momentissa tarkoitettua suhdelukua laskettaessa luottolaitoksen ja sen tytäryrityksen ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitoksen tai palveluyrityksen kiinteistöyhteisölle antamat luotot ja sen puolesta antamat takaukset samassa suhteessa kuin luottolaitoksen tai sen tytäryrityksen taikka 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitoksen tai palveluyrityksen omistamat kiinteistöyhteisöjen osakkeet tai osuudet ovat kiinteistöyhteisöjen osake- ja osuuspääomasta.

23 §

Väliaikainen omistus

Luottolaitos tai se ja sen tytäryritys ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys saavat 22 §:n säännösten estämättä väliaikaisesti omistaa maksamatta jääneen saamisen vakuutena olleita kiinteistöyhteisöjen osakkeita ja osuuksia tai kiinteistöjä.

Luottolaitoksen tai sen tytäryrityksen taikka 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua luotto- tai rahoituslaitoksen tai palveluyrityksen on luovuttava 1 momentin nojalla hankitusta omaisuudesta niin pian kuin se tappiotta on mahdollista ja viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun 1 momentissa tarkoitettu hankinta on tapahtunut, jollei rahoitustarkastus

erityisestä syystä myönnä määräaikaan pidentymistä.

Rahoitustarkastus antaa määräykset luottolaitoksen tai sen tytäryrityksen taikka 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen luotto- tai rahoituslaitoksen tai palveluyrityksen omistukseen väliaikaisesti siirtyneen omaisuuden ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

26 §

Sivukonttorin perustaminen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Rahoitustarkastuksen on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ilmoitettava ne edelleen asianomaisen valtion vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä samalla ilmoitettava tiedot luottolaitoksen omien varojen määrästä, vakavaraisuussuhteesta, tallettajien suojana olevasta vakuusjärjestelmästä sekä muut tiedot, jotka ovat tarpeen sivukonttorin toiminnan aloittamiseksi.

Rahoitustarkastuksen on kieltäydyttävä 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä, jos se havaitsee, että luottolaitoksen taloudellinen tilanne ja hallinto eivät täytä luottolaitokselle tässä laissa säädettyjä vaatimuksia. Sivukonttoria ei voida perustaa, jos rahoitustarkastus on kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

26 a §

Konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen sijoittumisoikeus ja palvelujen tarjoamisoikeus

Luottolaitoksen konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos voi täytettyään Euroopan talousalueella sivukonttorin perustamiselle tai palvelujen tarjoamiselle asetetut edellytykset perustaa sivukonttorin tai muutoin tarjota palveluja Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Sivukonttorin perustamisessa ja palvelujen tarjoamisessa noudatetaan soveltuvin osin mitä 26 ja 29 §:ssä on säädetty.

Rahoitustarkastuksen on tarkistettava 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttyminen ja rahoituslaitoksen täyttäessä edellytykset annettava asiasta todistus.

Rahoituslaitoksen on ilmoitettava rahoitus-

tarkastukselle, jos rahoituslaitoksen olosuhteissa tapahtuu 1 momentissa tarkoitettuihin edellytyksiin vaikuttavia muutoksia. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan asianomaisen valtion valvontaviranomaiselle, jos rahoituslaitos ei enää täytä 1 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä.

69 §

Asiakasriskien ilmoittaminen

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan tässä laissa asiakasriskiä, jonka määrä on vähintään 10 prosenttia luottolaitoksen omista varoista sen mukaan kuin 72—75 §:ssä säädetään.

70 §

Asiakasriskejä koskevat rajoitukset

Edellä 1 ja 2 momentin säännöksiä ei myöskään sovelleta, jos asiakasyhteisö on 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys taikka luottolaitoksen tytäryritys, joka on luottolaitos, rahoituslaitos tai palveluyritys.

71 §

Konsolidointiryhmän asiakasriskit

Omistusyhteisön sekä luottolaitoksen, joka on konsernin emoyritys taikka luottolaitos, jolla on 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta toiseen luotto- tai rahoituslaitokseen tai palveluyritykseen, on ilmoitettava konsolidointiryhmän suuret asiakasriskit niin kuin 69 §:ssä säädetään.

72 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Luottolaitoksen vakavaraisuuden turvaamiseksi on luottolaitoksen omien varojen määrän oltava suhteessa riskeihin, jotka sisältyvät luottolaitoksen saamiin, sijoituksiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin vähintään niin suuri kuin tässä luvussa säädetään.

Luottolaitoksen omien varojen yhteismää-

rän tulee aina olla vähintään 13 §:ssä säädetyn perustamis pääoman suuruinen.

Luottolaitoksen omiin varoihin luetaan lisäksi 74 a §:n mukaiset omat varat katettaessa 78 a ja 78 b §:ssä tarkoitetuista riskeistä sekä kaupankäyntivarastoon sisältyvien erien asiakasriskeistä aiheutuvaa omien varojen vaatimusta.

74 a §

Muut omat varat

Luottolaitoksen omiin varoihin luetaan jäljempänä 78 a ja 78 b §:ssä tarkoitettujen riskien ja asiakasriskien omien varojen vaatimusta katettaessa rahoitustarkastuksen tarkemmin määräämällä tavalla kaupankäyntivaraston nettotuotot ja muut kuin edellä 74 §:n 2 ja 4 kohdassa tarkoitettut sitoumukset, joilla on huonompi etuoikeus kuin luottolaitoksen muilla sitoumuksilla.

76 §

Saamisten ja sijoitusten riskiryhmittely

Luottolaitoksen saamiset ja sijoitukset ryhmitellään 72 §:ssä tarkoitettua suhdetta laskettaessa seuraavasti:

I ryhmä

5) saamiset Euroopan yhteisöiltä sekä näiden takaamat saamiset samoin kuin saamiset, joiden vakuutena on Euroopan yhteisöjen liikkeeseen laskemia arvopapereita;

78 §

Luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä

78 a §

Positioriskin ja selvitys- ja vastapuoliriskin kattamiseksi vaadittava omien varojen määrä

Luottolaitoksella on sen lisäksi, mitä edellä tässä luvussa on säädetty, oltava omia varoja vähintään määrä, joka tarvitaan 2 momentissa tarkoitettujen riskien kattamiseksi.

Luottolaitoksen on laskettava kaupankäyntivarastoon sisältyvistä eristä aiheutuva yleis-

ja erityisriski sekä merkintäsitoumuksista aiheutuva riski (*positioriski*). Yleisriskillä tarkoitetaan markkinoiden yleisestä kehityksestä aiheutuvaa riskiä. Erityisriskillä tarkoitetaan arvopaperin liikkeeseenlaskijasta tai johdannaisopimuksen kohde-etuuden liikkeeseenlaskijasta aiheutuvaa riskiä. Lisäksi luottolaitoksen on laskettava kaupankäyntivarastoon sisältyvien arvopapereiden selvittämättä jääneistä kaupoista aiheutuva riski (*selvitysrisiki*) sekä kaupankäyntivarastoon sisältyvien erien vastapuolen maksukyvyttömyydestä aiheutuva riski (*vastapuoliriski*).

Valtiovarainministeriö antaa rahoitustarkastusta kuultuaan sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetussa neuvoston direktiivissä 93/6/ETY asetettujen vaatimusten täyttämiseksi määräykset 2 momentissa tarkoitettujen riskien laskemisesta ja näiden kattamiseksi vaadittavasta omien varojen määrästä ja laskemisesta sekä näiden ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

78 b §

Vahuttakurssiriskin ja muiden riskien kattamiseksi vaadittava omien varojen määrä

Luottolaitoksella on sen lisäksi, mitä edellä tässä luvussa on säädetty, oltava omia varoja vähintään määrä, joka tarvitaan 2 momentissa tarkoitettujen riskien kattamiseksi.

Luottolaitoksen on laskettava koko toiminnasta aiheutuva valuuttakurssiriski sekä muut tässä luvussa tarkoitettuihin riskeihin rinnastettavat riskit (*muut vastaavat riskit*).

Valtiovarainministeriö antaa rahoitustarkastusta kuultuaan sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetussa neuvoston direktiivissä 93/6/ETY asetettujen vaatimusten täyttämiseksi määräykset 2 momentissa tarkoitettujen riskien laskemisesta sekä näiden riskien kattamiseksi vaadittavasta omien varojen määrästä ja laskemisesta sekä näiden ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

78 c §

Kaupankäyntivarastosta aiheutuvat poikkeukset

Kaupankäyntivarastoon sisältyviä eriä ei lueta 76 §:ssä tarkoitettuihin saamisiin ja

sijoituksiin eikä 77 §:ssä tarkoitettuihin taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin laskettaessa luottolaitoksen 78 §:n mukaista omien varojen vähimmäisvaatimusta.

Kaupankäyntivarastoon sisältyvät saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset otetaan huomioon 69 §:n 2 momentissa tarkoitettua asiakasriskiä laskettaessa rahoitustarkastuksen määräämällä tavalla.

Rahoitustarkastus voi myöntää luottolaitokselle luvan lukea kaupankäyntivarastoon sisältyvät erät 76 §:ssä tarkoitettuihin saamiin ja sijoituksiin sekä 77 §:ssä tarkoitettuihin taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin, jolloin sen ei tarvitse laskea 78 a §:n mukaista omien varojen vaatimusta. Luvan saanut luottolaitos laskee kaupankäyntivarastoon luettavan erien asiakasriskin 69 §:n 2 momentin mukaisesti, jolloin siihen ei sovelleta mitä edellä 2 momentissa on sanottu.

Edellä 3 momentissa tarkoitettun luvan myöntämisen edellytyksenä on, että kaupankäyntivaraston arvo ei pysyvästi ylitä viittä sadasosaa eikä koskaan kuutta sadasosaa viimeksi vahvistetun taseen loppusummasta ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä, eikä pysyvästi 15 miljoonaa eua vastaavaa markkamäärää tai 100 miljoonaa markkaa eikä koskaan 20 miljoonaa eua vastaavaa markkamäärää tai 140 miljoonaa markkaa.

79 §

Konsolidointiryhmän omien varojen vähimmäismäärä

Jos luottolaitos tai omistusyhteisö on konsernin emoyritys taikka luottolaitos, jolla on 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta toiseen luotto- tai rahoituslaitokseen tai palveluyritykseen, tämän luvun mukainen omien varojen vaatimus lasketaan luottolaitoksen lisäksi konsolidointiryhmälle.

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa noudatettavia periaatteita noudatetaan soveltuvin osin laskettaessa konsolidointiryhmän omien varojen määrää. Vastaavasti menetellään laskettaessa edellä 78 §:ssä tarkoitettua omien varojen vähimmäismäärää sekä 78 a §:ssä tarkoitettujen selvitys- ja vastapuoliriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrää. Konsolidointiryhmän ensisijaisista omista varoista vähennetään konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten keskinäisten

omistusten vähentämisestä syntyvä liikearvo.

Kaupankäyntivarastoon sisältyvistä eristä aiheutuvan 78 a §:ssä tarkoitettun positioriskin kattamiseksi vaadittava konsolidointiryhmän omien varojen määrä sekä 78 b §:ssä tarkoitettun koko toiminnasta aiheutuvan valuuttakurssiriskin sekä muiden vastaavien riskien kattamiseksi vaadittava konsolidointiryhmän omien varojen määrä lasketaan rahoitustarkastuksen määräämällä tavalla.

80 §

Omien varojen kartuttamisvelvollisuus

Jos luottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmän omat varat vähenevät alle edellä tässä luvussa säädetyn vähimmäismäärän, on luottolaitoksen tai omistusyhteisön viipymättä ilmoitettava siitä rahoitustarkastukselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen on asetettava määräaika, jonka kuluessa luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmän omia varoja koskeva vaatimus on täytettävä tai esitettävä valtiovarainministeriölle luottolaitoksen toimiluvan peruuttamista.

94 §

Salassapitovelvollisuus

Joka luottolaitoksen, sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan omistusyhteisön, rahoituslaitoksen tai palveluyrityksen tai luottolaitosten yhteenliittymän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää luottolaitoksen asiakkaan tai muun toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaiseamiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa luottolaitoksen yhtiökokoukselle, isäntien kokoukselle, osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle taikka hypoteekkiyhdistyksen kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle tai jäsenelle.

Luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla omistusyhteisöllä

teisöllä, rahoituslaitoksella ja palveluyrityksellä on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

Luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla omistusyhteisöllä, rahoituslaitoksella ja palveluyrityksellä on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin kuuluvalla yhteisölle, jos sen hallintoelinten jäseniä tai toimihenkilöitä koskee 1 momentissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus ja jos tiedon antaminen on vastaanottavan yhteisön riskien hallinnan kannalta tarpeen.

94 a §

Tietojen luovuttaminen luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on 94 §:n estämättä oikeus luovuttaa luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle luottotietorekisteriin merkitsemistä varten asiakkaan voimassa olevien luottosopimusten ja takaussitoumusten yksilöintiä varten tarpeelliset tiedot sekä tiedot luottojen maksamatta olevasta määrästä.

97 a §

Valuutanvaihtoa harjoittavat rahoituslaitokset

Rahoituslaitokseen, joka harjoittaa valuutanvaihtoa, sovelletaan mitä 95—97 §:ssä on säädetty luottolaitoksesta.

Rahoituslaitos ei saa aloittaa valuutanvaihtoa ennen kuin se on ilmoittanut rahoitustarkastukselle tiedot yhteisön:

- 1) johdosta;
- 2) omistajista; sekä
- 3) toimipaikoista.

Ilmoituksen tulee sisältää myös yhteisön toimintasuunnitelma sekä yhteisöä koskeva täydellinen ote kaupparekisteristä, johon sisältyvät yhtiöjärjestys tai säännöt.

Jos 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuu muutos, rahoituslaitoksen on

viipymättä ilmoitettava siitä rahoitustarkastukselle.

100 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 94 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta sekä 96 §:n 2 momentin vastaisesta ilmoituksen tekemisen paljastamisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 ja 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

100 a §

Tunnistamisvelvollisuuden rikkominen

Joka rikkoo 95 tai 97 a §:ssä säädetyn asiakkaiden tunnistamisvelvollisuuden tai tunnistamistietojen säilyttämistä koskevan velvollisuuden, on tuomittava *tunnistamisvelvollisuuden rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

100 b §

Ilmoitusvelvollisuuden rikkominen

Joka rikkoo 97 a §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden on tuomittava *ilmoitusvelvollisuuden rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

104 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Edellä 72 §:n 2 momentissa säädetty omien varojen vähimmäisvaatimus ei koske luottolaitosta, jolla jo lain voimaan tullessa oli toimilupa luottolaitoksen toiminnan harjoittamiseen. Edellä tarkoitettujen luottolaitosten, jonka omien varojen määrä lain voimaan tullessa alittaa 72 §:n 2 momentissa säädetyn määrän, omien varojen määrä ei kuitenkaan saa alentua siitä, mikä se oli 2 päivänä toukokuuta 1992 tai, jos luottolaitoksella ei mainittuna päivänä ollut toimilupaa, siitä kun se sai toimiluvan taikka sen jälkeen saavutetusta korkeimmasta määrästä.

Jos määräysvalta 1 momentissa tarkoitettussa luottolaitoksessa siirtyy toiselle kuin kenellä se tämän lain voimaan tullessa oli, on sen omien varojen määrän kolmen kuu-

kauden kuluessa määräysvallan siirtymisestä täytettävä vähintään 72 §:n 2 momentissa säädetty vähimmäisvaatimus.

Kahden tai useamman 1 momentissa tarkoitetun luottolaitoksen sulautuessa on vastaanottavan luottolaitoksen taikka perustettavan uuden luottolaitoksen omien varojen määrän oltava vähintään sulautuvien luottolaitosten sulautumishetkellä yhteenlaskettujen omien varojen suuruiset, kunnes se täyttää 72 §:n 2 momentissa säädetyn luottolaitoksen omien varojen vähimmäismäärän.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Rahoituslaitoksen, joka tämän lain voimaan tullessa harjoittaa valuutanvaihtoa, on kolmen kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehtävä 97 a §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus. Tässä säännöksessä tarkoitettun ilmoitusvelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan mitä 100 b §:ssä on säädetty.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 571

Laki**ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (1608/93) 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 4 §:n 1 momentti sekä
lisätään 4 §:ään uusi 2 momentti, 6 §:ään uusi 2 momentti ja 7 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) rahoituslaitoksella luottolaitosta lukuun ottamatta sellaista yhteisöä, joka pääasiallisena liiketoimintanaan tarjoaa luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/93) 20 §:n 2—10 kohdassa tarkoitettuja palveluja tai hankkii omistusosuuksia.

2) sen perustamiskirjassa ja yhtiöjärjestyksessä on määräykset edellä mainittujen palvelujen tarjoamisesta;

3) sen omistavilla luottolaitoksilla on voimassa oleva toimilupa samassa valtiossa, jonka lakia rahoituslaitokseen sovelletaan ja jossa se harjoittaa toimintaa;

4) sen omistavat luottolaitokset ovat taanneet sen velvoitteet yhteisvastuullisesti;

5) rahoituslaitos kuuluu sen emoyrityksenä olevan luottolaitoksen konsolidoituun valvontaan; sekä

6) sen omistavat luottolaitokset pystyvät osoittamaan, että sitä johdetaan vakaasti ja terveiden liikeperiaatteiden mukaisesti.

Rahoituslaitos, jonka osakkeiden tuottamasta äänivallasta 1 momentin edellytykset täyttävä rahoituslaitos omistaa yksin tai yhdessä vastaavien rahoituslaitosten tai 3 §:ssä tarkoitettujen luottolaitosten kanssa vähintään 90 prosenttia ja jonka osalta myös muut 1 momentin 2—6 kohdassa mainitut edellytykset täyttyvät, voi perustaa sivukonttorin Suomeen tai muutoin tarjota luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 §:n 2—10 kohdassa tarkoitettuja palveluja Suomessa.

4 §

Rahoituslaitoksen sijoittumisoikeus

Rahoituslaitos, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voi perustaa sivukonttorin tai muutoin tarjota Suomessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 §:n 2—10 kohdassa tarkoitettuja palveluja jos:

1) yhdellä tai useammalla 3 §:ssä tarkoitettulla luottolaitoksella yhdessä on vähintään 90 prosenttia rahoituslaitoksen osakkeiden tuottamasta äänivallasta;

Neuvoston direktiivi 89/646/ETY; EYVL N:o L 386, 30.12.1989, s. 1

HE 38/96

TaVM 12/96

EV 104/96

6 §

Rahoitustarkastuksen vastaus

Sivukonttori voidaan perustaa ja se voi aloittaa toimintansa, kun luotto- tai rahoituslaitos on saanut 1 momentin mukaisen ilmoituksen tai kun 1 momentissa tarkoitulle ilmoitukselle säädetty määräaika on päättynyt.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

7 §

Toimintaoikeuksien peruuttaminen

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan asianomaisen valtion valvontaviranomaiselle 1 momentin mukaisista toimenpiteistä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 572

Laki**rahoitustarkastuslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/93) 2 §, 8 §:n 4 momentti ja 20 §:n 1 momentti, näistä 2 § sellaisena kuin se on joulukuun 10 päivänä 1993 annetussa laissa (1127/93), sekä
lisätään lakiin uusi 3 a luku seuraavasti:

2 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:
 1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/93) tarkoitettua luottolaitosta;
 2) talletuspankin vakuusrahastoa;
 3) ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoria;
 4) ulkomaisen luottolaitoksen edustustoa;
 5) rahastoyhtiötä;
 6) sijoituspalveluyritystä;
 7) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä;
 8) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen edustustoa;
 9) arvopaperipörssiä;
 10) arvopaperimarkkinalain (495/89) 3 luvun 13 §:ssä tarkoitettua arvopaperinvälittäjien yhteisöä;
 11) optioyhteisöä;
 12) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua markkinatakaajaa;
 13) osakekeskusrekisteriä hoitavaa osuuskuntaa;

14) arvo-osuusyhdistystä;

15) toimiluvan saanutta arvo-osuusrekisterin pitäjää;

16) panttilainauslaitosta;

17) säästöpankin muuttamisesta osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi annetun lain (972/92) 6 §:ssä tarkoitettua säätiötä;

18) osuuspankkilain 41 a §:n 1 momentissa (1126/93) tarkoitettua osuuskuntaa; sekä

19) osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitettuja osuuspankkien yhteenliittymää ja keskusyhteisöä.

8 §

Rahoitustarkastuksen johtaja

Johtajan tehtävistä voidaan antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä. Johtajalle kuuluvaa ratkaisovaltaa voidaan työjärjestyksessä antaa myös rahoitustarkastuksen muulle virkamiehelle tai toimenhaltijalle.

Neuvoston direktiivi 89/646/ETY; EYVL N:o L 386, 30.12.1989, s. 1, 93/6/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 1
 HE 38/96
 TaVM 12/96
 EV 104/96

3 a luku

**Valvontayhteistyö Euroopan talousalueeseen
kuuluvan valtion valvontaviranomaisen
kanssa**

16 a §

Markkinariskien valvonta

Rahoitustarkastuksen on toimittava yhteistyössä luottolaitoksen Euroopan talousalueeseen kuuluvan kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sellaisten markkinariskien valvonnassa, jotka ovat syntyneet Suomen rahoitusmarkkinoilla suoritetuista toimista.

16 b §

*Suomalaiseen luottolaitokseen kohdistuvat
toimenpiteet*

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen luottolaitos sivukonttoristaan tai muutoin palveluita tarjotessaan ei noudata voimassa olevia säännöksiä, rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Rahoitustarkastuksen on myös ilmoitettava tuon valtion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

16 c §

*Suomeen sijoittuneen sivukonttorin
tarkastaminen*

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen voi suorittaa tai suorittaa tarkastuksen tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa ilmoitettuaan ensin asiasta rahoitustarkastukselle.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä rahoitustarkastus voi toimivaltansa puitteissa tehdä tarkastuksen tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa tai muulla tavoin varmistaa sivukonttoria koskevien tietojen oikeellisuuden.

16 d §

*Ulkomaiseen luottolaitokseen kohdistuvista
toimenpiteistä ilmoittaminen*

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen tai palveluita tarjoavan luotto- tai rahoituslaitoksen toiminta on lain, säännösten tai määräysten vastaista eikä se ole ryhtynyt rahoitustarkastuksen vaatimiin toimenpiteisiin lain, säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

5 luku

Erinäiset säännökset

20 §

Valvontamaksu

Rahoitustarkastuksen toiminnasta johtuvien kustannusten kattamiseksi on sen valvonnassa olevien ja julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden liikkeeselaskijoiden sekä valuutanvaihtoa harjoittavien rahoituslaitosten suoritettava valvontamaksu.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 573

Laki**liikepankkilain 8 ja 66 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun liikepankkilain (1269/90) 8 ja 66 § seuraavasti:

8 §

Osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa ja 3 §:ssä sekä 12 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetun luvan antaa liikepankille valtiovarainministeriö.

66 §

Liikepankki saa rahoitustarkastuksen määrittämän arvopaperitoiminnan yhteydessä ottaa osakeyhtiölain 7 luvun 1 §:n 1 momentin estämättä pantiksi omia ja emoyhtiönsä osakkeita.

Liikepankki ei saa ottaa omia tai emoyhtiönsä osakkeita sellaisen rahalainan pantiksi, jonka liikepankki on antanut omien tai emoyhtiönsä osakkeiden hankkimiseksi osakeannissa. Tämän kiellon vastainen sopimus on pätemätön.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 574

Laki

Postipankki Oy:stä annetun lain 12 §:n kumoamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Täten kumotaan 1 §
1987 Postipankki Oy:stä annetun lain (972/87) 12 §.

Tämä laki tulee voimaan 2 §
1 päivänä elokuuta 1996.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 575

Laki**osuuspankkilain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun osuuspankkilain (1271/90) 95 §,*muutetaan* 19 §:n 2 momentti, 41 a §:n 1 momentti, 41 d §:n 1 momentti, 41 g §:n 2 momentti, 41 h §:n 1 momentti, 41 j §:n 3 momentti, 7 luku, 51 §:n 1 momentti, 61 §:n 1 momentti, 91 §, 92 §:n 2 momentti sekä 93 §:n 4 ja 5 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 41 a §:n 1 momentti, 41 d §:n 1 momentti, 41 g §:n 2 momentti, 41 h §:n 1 momentti ja 41 j §:n 3 momentti 10 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1126/93), 7 luku siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, 51 §:n 1 momentti 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1611/93) ja 92 §:n 2 momentti 21 päivänä huhtikuuta 1995 annetussa laissa (602/95), sekä

lisätään lakiin uusi 2 a luku, 19 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 30 päivänä joulukuuta 1993 annetulla lailla, uusi 4 momentti, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 10 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa, uusi 6 momentti, 41 d §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3—5 momentti, lakiin uusi 8 a luku ja 93 §:ään uusi 6 kohta seuraavasti:

2 a luku

Osuuspankkien yhteenliittymä

7 a §

Osuuspankit ja 41 a ja 41 b §:ssä tarkoitettut osakeyhtiömuotoiset pankit sekä osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki, jotka kuuluvat jäsenenä (*jäsenluottolaitos*) niitä ohjaamaan oikeutettuun osuuskuntaan (*keskusyhteisö*), muodostavat yhdessä keskusyhteisön, keskusyhteisön konsolidointiryhmään kuuluvien yhteisöjen ja jäsenluottolaitosten luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettuihin konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa tässä laissa tarkoitetun *osuuspankkien yhteenliittymän*, jos:

1) keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista tämän lain 84 a ja 84 b §:n mukaisesti;

2) keskusyhteisöä ja kaikkia jäsenluottolai-

toksia ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvia yhteisöjä vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja asiakasriskien osalta valvotaan konsolidoidusti; ja

3) osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki on keskusyhteisön luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tytäryritys.

Keskusyhteisön konsolidointiryhmään luetaan keskusyhteisö, sen omistusyhteisö sekä luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, joka on keskusyhteisön tai sen omistusyhteisön tytäryritys. Konsolidointiryhmään luetaan lisäksi luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, jolla on keskusyhteisön tai sen omistusyhteisön tai niiden tytäryritysten kanssa yhteinen hallinto tai jota johdetaan keskusyhteisön, sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa yhteisesti.

Keskusyhteisön johtokunnan puheenjohtaja toimii 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun

Neuvoston direktiivi 77/780/ETY; EYVL N:o L 322, 17.12.1977, s. 30, 89/646/ETY; EYVL N:o L 386, 30.12.1989, s. 1, 89/647/ETY; EYVL N:o L 386, 30.12.1989, s. 14, 92/121/ETY; EYVL N:o L 29, 5.2.1992, s. 1

HE 47/96

TaVM 13/96

EV 106/96

liikepankin johtokunnan puheenjohtajana. Keskusyhteisön hallintoneuvoston jäsenet muodostavat liikepankin hallintoneuvoston jäsenen enemmistön. Keskusyhteisö on luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu rahoituslaitos.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus antaa jäsenluottolaitoksille ohjeita niiden toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä velvollisuus valvoa niiden toimintaa.

Keskusyhteisö ei saa antaessaan ohjeita, suorittaessaan valvontaa, myöntäessään lupia tai muutoin hoitaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään asettaa jäsenluottolaitoksia keskenään eriarvoiseen asemaan ilman perusteltua syytä.

7 b §

Keskusyhteisön ja siihen kuuluvien luottolaitosten konsolidoidun maksuvalmiuden on oltava turvattu luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun mukaisesti. Maksuvalmiuden tukena on oltava kassavaranto, joka on vähintään 10 prosenttia näiden kaikista veloista, lukuun ottamatta sellaisia velkoja, jotka jäsenluottolaitokset ovat saaneet Suomen valtion määrättyyn tarkoitukseen antamista varoista, sekä velkoja Suomen Pankille.

Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidoituun kassavarantoon luetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 67 §:n 2 momentissa tarkoitetuista eristä:

- 1) keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kassa;
- 2) kuukauden kuluessa erääntyvät jäsenluottolaitosten saamiset Suomen Pankilta ja siihen rinnastuvilta keskuspankeilta;
- 3) kuukauden kuluessa erääntyvät jäsenluottolaitosten saamiset yhteenliittymään kuulumattomilta kotimaisilta ja niihin rinnastuvilta ulkomaisilta luottolaitoksilta nettomääräisinä; sekä
- 4) helposti markkinoitavat saamistodisteet rahoitustarkastuksen määräysten mukaisesti.

Jäsenluottolaitoksella tulee olla luottolaitostoiminnasta annetun lain 67 §:n mukainen kassavaranto. Jäsenluottolaitoksen kassavarantoon voidaan lukea viimeksi mainitun pykälän 2 momentin mukaiset kuukauden kuluessa erääntyvät saamiset osuuspankkien keskusrahailaitoksena toimivalta liikepankilta bruttomääräisinä.

7 c §

Keskusyhteisö tai jäsenluottolaitos taikka niiden konsolidointiryhmiin kuuluva yhteisö ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa keskusyhteisön, jäsenluottolaitoksen tai koko yhteenliittymälle lasketulle vakavaraisuudelle. Keskusyhteisöllä tulee olla koko yhteenliittymään nähden riittävät riskien valvontajärjestelmät. Jäsenluottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yhteisöllä on oltava toimintaansa nähden riittävät riskien valvontajärjestelmät.

7 d §

Jäsenluottolaitoksen on luottolaitostoiminnasta annetun lain 69 §:n ja 71 §:n mukaisesti ilmoitettava suuret asiakasriskit vähintään neljä kertaa vuodessa rahoitustarkastukselle ja keskusyhteisölle, jonka on puolestaan ilmoitettava koko yhteenliittymälle lasketut suuret asiakasriskit rahoitustarkastukselle.

7 e §

Asiakasriskejä laskettaessa yhteenliittymä rinnastetaan luottolaitokseen. Yhteenliittymälle lasketuista omista varoista laskettu asiakasriski ei saa nousta sellaiseen määrään, että luottolaitostoiminnasta annetun lain 70 §:n 1 momentissa ensimmäisenä mainittu asiakasriski ylittää 20 prosenttia tai toisena mainittu asiakasriski 15 prosenttia taikka pykälän 2 momentissa mainittu suurten asiakasriskien yhteismäärä 500 prosenttia.

Jäsenluottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmän asiakasriskejä koskevat luottolaitostoiminnasta annetun lain 70 ja 106 §:ssä tarkoitettut asiakasriskejä koskevat rajoitukset.

Keskusyhteisö voi myöntää jäsenluottolaitokselle ja sen konsolidointiryhmälle luvan poiketa yksittäistä asiakasriskiä koskevasta rajoituksesta. Luottolaitostoiminnasta annetun lain 70 §:n 1 momentissa ensimmäisenä mainittu asiakasriski ei saa kuitenkaan ylittää 50 prosenttia tai toisena mainittu asiakasriski 40 prosenttia eikä pykälän 2 momentissa mainittu suurten asiakasriskien yhteismäärä 1 200 prosenttia. Enintään 250 000 eua vastaavan markkamäärän suuruisia asiakasriskejä koskevan luvan keskusyhteisö voi myöntää luottolaitoskohtaisesti tässä momen-

tissa tarkoitettujen enimmäismäärien rajoissa.

Keskusyhteisö ei saa myöntää 3 momentissa tarkoitettua lupaa, jos luvan mahdollistama sitoumusmäärän kasvu johtaisi jäsenluottolaitoksen vakavaraisuuden alenemiseen alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa tarkoitettua vähimmäistason.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 69 §:n 2 momentissa tarkoitettua asiakokonaisuuden sitoumuksille, joiden yhteismäärä on suurempi kuin 5 miljoonaa eua vastaava markkamäärä, on haettava keskusyhteisön lupa. Osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön ei kuitenkaan tarvitse hakea tässä tarkoitettua lupaa.

7 f §

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun mukaista omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa yhteenliittymä rinnastetaan luottolaitokseen. Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset rinnastamisesta.

Yhteenliittymälle lasketun vakavaraisuuden tulee olla luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun mukainen. Vakavaraisuutta laskettaessa yhteenliittymän omista varoista vähennetään jäsenluottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön liikkeeseen laskemat ja osuuspankkien vakuusrahaston merkitsemät pääomatodistukset ja muut oman pääoman ehtoiset erät.

Jos yhteenliittymälle lasketut omat varat vähenevät alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa säädetyn vähimmäismäärän, on keskusyhteisön viipymättä ilmoitettava siitä rahoitustarkastukselle. Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten on lisäksi viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen on asetettava määräaika, jonka kuluessa vaatimus on täytettävä.

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa säädetään omien varojen vähimmäismäärästä, ei sovelleta jäsenluottolaitokseen tai sen konsolidointiryhmään. Jos jäsenluottolaitoksen tai sen konsolidointiryhmän omat varat vähenevät alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvussa säädetyn vähimmäismäärän, on luottolaitoksen kuitenkin viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin

vakavaraisuutensa saattamiseksi säädetylle tasolle. Keskusyhteisön on asetettava rahoitustarkastuksen määräämien perusteiden mukaisesti määräaika näille toimenpiteille.

7 g §

Jos jäsenluottolaitoksen omien varojen määrä alenee alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 104 §:n 1 momentissa säädetyn määrän tai 3 momentissa säädettyjen yhteenlaskettujen omien varojen määrän, on jäsenluottolaitokselle asetettava määräaika, jonka kuluessa omien varojen on saavutettava mainittujen säännösten mukainen vähimmäismäärä. Määräajan asettaa keskusyhteisö, jos jäsenluottolaitoksen 78 §:n mukaan laskettu omien varojen vähimmäismäärä on vähintään 10 prosenttia. Omien varojen vähimmäismäärän ollessa tätä alhaisempi määräajan asettaa rahoitustarkastus. Jos jäsenluottolaitoksen omien varojen määrä ei määräajan kuluessa saavuta säädettyä tasoa, rahoitustarkastus voi esittää ministeriölle luottolaitoksen toimiluvan peruuttamista.

7 h §

Sen lisäksi, mitä osuuskuntalain 5 §:ssä säädetään, keskusyhteisön säännöissä on määrättävä:

1) että keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt muodostavat tämän lain 7 a §:ssä tarkoitettua osuuspankkien yhteenliittymän;

2) että keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista 84 a ja 84 b §:n mukaisesti, sekä

3) että keskusyhteisöllä on velvollisuus 7 a §:n perusteella antaa jäsenluottolaitoksille ohjeita niiden toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä velvollisuus valvoa niiden toimintaa.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, jäsenluottolaitoksen säännöissä tai yhtiöjärjestyksessä on määrättävä,

1) että luottolaitos, keskusyhteisö, keskusyhteisöön kuuluvat muut luottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt muodostavat 7 a §:ssä tarkoitettua osuuspankkien yhteenliittymän,

2) että jäsenluottolaitos vastaa keskusyhteisön ja siihen kuuluvien muiden jäsenluottolaitosten veloista ja sitoumuksista 84 a ja 84 b §:n mukaisesti, sekä

3) että keskusyhteisöllä on 7 a §:n perusteella oikeus antaa jäsenluottolaitokselle ohjeita sen toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä oikeus valvoa niiden toimintaa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen sääntöjen tai yhtiöjärjestysten kohdille sekä niiden muutoksille on haettava ministeriön vahvistus. Ministeriön on pyydettävä asiasta rahoitustarkastuksen lausunto.

7 i §

Keskusyhteisö ei saa aloittaa toimintaansa ennen kuin ministeriö on vahvistanut sen säännöt ja keskusyhteisö on toimittanut rahoitustarkastukselle:

1) jäljennöksen ministeriön keskusyhteisön sääntöjen vahvistamista koskevasta päätöksestä;

2) keskusyhteisöä koskevan täydellisen otteen kaupparekisteristä, johon sisältyvät säännöt;

3) hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan sekä tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet ja muut tarvittavat tiedot; sekä

4) hallintoneuvoston vahvistamat keskusyhteisön toimintaa ja hallintoneuvoston valitsemia tarkastajia koskevat yleiset ohjeet.

Jos 1 momentissa mainituissa tiedoissa tapahtuu muutos, se on viipymättä ilmoitettava rahoitustarkastukselle.

7 j §

Osuuspankit ja 41 a ja 41 b §:ssä tarkoitettut osakeyhtiömuotoiset pankit sekä osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki voivat liittyä keskusyhteisön jäseneksi tekemällä päätöksen 7 h §:ssä tarkoitettujen määräysten ottamisesta luottolaitoksen sääntöihin tai yhtiöjärjestykseen. Päätös on pätevä vain, jos sen puolesta on osuuskunnan kokouksessa annettu vähintään kaksi kolmasosaa äänestykseen osallistuneiden äänistä tai jos sitä on yhtiökokouksessa kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

7 k §

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota keskusyhteisöstä päättämällä sääntöjen tai yh-

tiöjärjestyksen 7 h §:ssä tarkoitettujen määräysten muuttamisesta sekä ilmoittamalla siitä kirjallisesti keskusyhteisön johtokunnalle, jos yhteenliittymälle laskettu vakavaraisuus säilyy 7 f §:ssä säädetyn mukaisena eroamisen jälkeenkin. Päätös on pätevä vain, jos sen puolesta on annettu tai sitä kannattaa 7 j §:n mukainen äänen ja osakkeiden enemmistö. Vakavaraisuuden säilyminen on todettava keskusyhteisön tilintarkastajien varmentamalla laskelmalla.

Jäsenluottolaitos voidaan erottaa keskusyhteisöstä osuuskuntalain 21 §:n mukaisesti.

Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos vastaa kuitenkin yhteenliittymään kuuluvan toisen jäsenluottolaitoksen tai keskusyhteisön veloista ja sitoumuksista, jos yhteenliittymään kuuluva jäsenluottolaitos tai keskusyhteisö asetetaan selvitystilaan viiden vuoden kuluessa siitä tilinpäätöspäivästä, joka lähinnä seuraa eroamista tai erottamista. Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos on myös velvollinen suorittamaan sellaiset ylimääräiset maksut, jotka keskusyhteisöllä on 84 a §:n perusteella oikeus periä jäsenluottolaitoksilta edellä sanotulta ajalta.

7 l §

Ministeriö voi antaa keskusyhteisölle luvan käyttää toiminimessään nimitystä ”pankki” tai viittausta talletuspankin toimintaan.

7 m §

Keskusyhteisön tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisessa sekä tilintarkastuksessa noudatetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä.

Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten sekä niiden konsolidointiryhmien tilinpäätöksistä laaditaan yhdistelty tilinpäätös noudattaen soveltuvin osin mitä luottolaitoksen konsernitilinpäätöksestä on säädetty tai määrätty. Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset yhdistellyn tilinpäätöksen laadinnasta. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joiden äänivallasta edellä sanotut yhteisöt omistavat yhdessä yli puolet.

Keskusyhteisön tilintarkastajien on, noudattaen soveltuvin osin luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä, tarkastettava yhdistelty tilinpäätös, joka on esiteltävä ja annettava tiedoksi keskusyhteisön varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

4 luku

Hallinto

19 §

Osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja tai valvoja saa 1 momentin estämättä olla osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen.

Osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja tai valvoja voi rahoitustarkastuksen luvalla olla osuuspankkien keskusjärjestön tai 7 a §:ssä tarkoitetun osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön tai osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin omistamien talletuspankkien taikka keskusjärjestön, keskusyhteisön tai keskusrahallaitoksen yhdessä osuuspankkien kanssa omistamien talletuspankkien hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja, valvoja taikka toimihenkilö.

6 a luku

Osakeyhtiön perustaminen jatkamaan osuuspankin toimintaa sekä osuuspankin muuttaminen osakeyhtiöksi

41 a §

Osuuspankki voi, siinä järjestyksessä kuin tässä luvussa säädetään, perustaa osakeyhtiön, jonka tarkoituksena on siirtyvän toiminnan jatkaminen ja jonka kaikki osakkeet toimintaa siirtävä osuuskunta merkitsee ja siirtää osuuspankin harjoittaman toiminnan sille. Sellainen osuuspankki, joka on tullut Osuuspankkien vakuusrahaston välittömän tuen kohteeksi, voi Osuuspankkien vakuusrahaston aloitteesta siirtää toimintansa yhdelle tai useammalle osakeyhtiömuotoiselle pankille, jonka 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki tai osuuspankit taikka jotkut niistä perustavat. Osuuspankkien vakuusrahasto voi tehdä tätä koskevan aloitteen, jos sen tuen kohteena olevan osuuspankin omat varat eivät ilman lisätukea riitä kattamaan pankille kertyneitä tappioita. Tässä momentissa tarkoitettut osakeyhtiöt ovat osuustoiminnallisia osakeyhtiömuotoisia pankkeja.

Jos 1 momentissa tarkoitettu osuuspankki kuuluu jäsenenä 7 a §:ssä tarkoitettuun keskusyhteisöön, on tässä pykälässä tarkoitettujen osakeyhtiömuotoisten pankkien myös liityttävä keskusyhteisön jäseneksi.

41 d §

Päätös 41 a §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettun osakeyhtiön perustamisesta ja osuuspankin toiminnan siirtämisestä sille on tehtävä osuuskunnan kokouksessa osuuskuntalain 63 §:ssä säädetyllä tavalla. Päätös ei kuitenkaan ole pätevä, elleivät kaikki äänestykseen osallistuneet ole viimeksi pidetyssä osuuskunnan kokouksessa yhtyneet siihen.

Päätös 41 a §:n 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettun osakeyhtiön tai osakeyhtiöiden perustamisesta ja osuuspankin toiminnan siirtämisestä sille tai niille on tehtävä osuuskunnan kokouksessa läsnä olevien jäsenten äänen enemmistöllä.

Edellä 3 momentissa tarkoitettun toimintaa siirtävän osuuskunnan kokouksen on päätettävä tämän pykälän 2 momentin 4—6 kohdassa mainituista asioista.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen osuustoiminnallisten osakeyhtiömuotoisten pankkien perustamiskokouksessa on:

- 1) hyväksyttävä toimintaa jatkavien pankkien yhtiöjärjestykset;
- 2) päätettävä osakepääoman muodostamisesta ja suuruudesta;
- 3) jos liiketoiminta jaetaan kahdelle osuustoiminnalliselle osakeyhtiömuotoiselle pankille, päätettävä toiminnan jakamisesta; sekä
- 4) valittava pankkien hallintoneuvoston jäsenet, tilintarkastajat ja varatilintarkastajat.

41 g §

Edellä 41 a §:n 1 momentissa tarkoitettun pankin tai pankkien perustamista ja 41 b §:ssä tarkoitetuksi pankiksi muuttamista koskeva osuuskunnan kokouksen päätös sekä keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten 41 a §:n 1 momentissa tarkoitettun pankin perustamista koskevat päätökset tulevat voimaan, kun ministeriön 41 f §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa sekä ministeriön vahvistamat yhtiöjärjestykset ja osuuskunnan sääntöjen muutos on merkitty kaupparekisteriin.

41 h §

Perustettaessa 41 a §:n 1 momentissa tarkoitettu pankki tai pankkeja ja muutettaessa osuuspankki 41 b §:ssä tarkoitetuksi pankiksi osuuspankin varat, velat ja varaukset sekä muut oikeudet ja velvoitteet siirtyvät toimintaa jatkavalle pankille tai jatkaville pankeille.

41 j §

Ministeriö antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettua siirtymisestä. Ennen määräysten antamista ministeriön on pyydettävä rahoitustarkastuksen, Osuuspankkien vakuusrahaston sekä Liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahaston lausunto. Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvan liikepankin toimintaa siirtymäaikana valvoo yhteenliittymän keskusyhteisö.

7 luku

Osuuspankkien yhteenliittymän valvonta

42 §

Osuuspankkien yhteenliittymää valvovat rahoitustarkastus ja 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö.

43 §

Keskusyhteisö valvoo, että siihen kuuluvat jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmät toimivat rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten, viranomaisten antamien ohjeiden ja määräysten, keskusyhteisön antamien ohjeiden sekä sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti. Jos keskusyhteisö valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee, ettei valvottavan toiminta ole edellä sanottujen säännösten mukaista, keskusyhteisön on ilmoitettava asiasta rahoitustarkastukselle viipymättä.

Jäsenluottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys on velvollinen antamaan keskusyhteisölle kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen keskusyhteisön tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Keskusyhteisö voi asettaa määräajan, jonka kuluessa tiedot on annettava. Rahoitustarkastuksella on oikeus rahoitustarkastuslain (503/93) 18 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä antaa

keskusyhteisölle tässä momentissa tarkoitettuja tietoja, jos keskusyhteisö ei saa tietoja jäsenluottolaitokselta tai sen konsolidointiryhmään kuuluvalta yritykseltä asettamassaan määräajassa.

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitos sekä niiden konsolidointiryhmään kuuluva yritys on velvollinen antamaan rahoitustarkastukselle kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen yhteenliittymän konsolidoitua valvontaa sekä keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidoitua valvontaa varten.

44 §

Keskusyhteisön suorittaessa 42 ja 43 §:ssä tarkoitettua valvontatehtävää keskusyhteisön ja sen edustajan oikeuksista on soveltuvin osin voimassa, mitä rahoitustarkastuslain 10 ja 11 §:ssä säädetään rahoitustarkastuksen ja sen edustajan koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeudesta sekä tarkastus- ja tietojensaantioikeudesta.

45 §

Joka 7 a §:ssä tarkoitettuna keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen tai niiden konsolidointiryhmän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen tai niiden konsolidointiryhmän, niiden asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuudesta on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen tai niiden konsolidointiryhmään kuuluvan yhtiön osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle tai yhtiökokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla jäsenelle tai osakkeenomistajalle.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuilla yhteisöillä on velvollisuus antaa momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jos tiedon antamisesta on erikseen lailla säädetty.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuilla yhteisöillä on oikeus antaa momentissa tarkoitettuja tietoja keskusyhteisölle, Osuuspankki-

en vakuusrahastolle ja Osuuspankkien keskinäiselle vakuutusyhtiölle, sekä keskusyhteisön määräämissä rajoissa toisilleen.

Edellä tarkoitetuilla luottolaitoksilla on 1 momentin estämättä oikeus harjoittaa liiketoimintaan tavanomaisesti kuuluvaa luottotietotoimintaa.

46 §

Rahoitustarkastuslain 20 §:ssä tarkoitettu valvontamaksu ja 23 §:ssä tarkoitettu uhkasakko, jotka koskevat osuuspankkien yhteenliittymää, määrätään keskusyhteisölle.

51 §

Jos tilintarkastajat, osuuspankin kuuluessa osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön, keskusyhteisö taikka rahoitustarkastus toteavat, että vähintään puolet osuuspankin sidotusta omasta pääomasta on menetetty eikä pankilla ole omia varoja luottolaitostoinnasta annetun lain 78 §:ssä säädettyä määrää eikä pankin toiminnan jatkamista saada osuuspankkien vakuusrahaston avustuksella tai avustuslainalla tai rahoitustarkastuksen hyväksymällä muulla tavalla turvatuksi tai että pankki ei voi täyttää sitoumuksiaan, pankin johtokunnan on viipymättä ilmoitettava siitä ministeriölle ja Osuuspankkien vakuusrahastolle.

61 §

Kun osuuskunnan kokous on päättänyt asettaa osuuspankin selvitystilaan, sen on valittava vähintään kaksi selvitysmiestä toimittamaan pankin selvitys. Selvitysmiehistä ainakin yhden on oltava pankin velkojien edustaja. Selvitysmiesten vaalista on viipymättä ilmoitettava rahoitustarkastukselle, joka määrää lisäksi yhden selvitysmiehen. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön kuuluvalla jäsenluottolaitokselle rahoitustarkastus määrää selvitysmiehen keskusyhteisön esityksestä.

8 a luku

Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvan jäsenluottolaitoksen selvitystila ja yhteenliittymän purkaminen

84 a §

Jos 2 a luvussa tarkoitettun jäsenluottolai-

toksen omat varat vähenevät tappioiden johdosta 50 §:ssä tai liikepankkilain 27 §:ssä mainituin tavoin eikä jäsenluottolaitoksen toimintaa saada 51 §:ssä tai liikepankkilain 28 §:ssä tarkoitetuin tavoin turvatuksi, yhteenliittymän keskusyhteisöllä on oikeus periä yhteenliittymään kuuluilta jäsenluottolaitoksilta keskusyhteisön säännöissä mainituin perustein ylimääräisiä maksuja tilikauden aikana enintään viisi tuhannesosaa jäsenluottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlasketusta loppusummasta käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin.

84 b §

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat yhteisvastuussa niistä selvitystilassa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, joita ei saada suoritetuiksi sen varoista. Edellä tarkoitettu vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Jos keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen selvitystilamenettelyssä on todettu, että sen velat ovat varoja suuremmat, on selvitysmiesten viipymättä ennen 76 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymistä laadittava laskelma vajauksen määrästä ja osittelulaskelma vajauksen peittämiseksi keskusyhteisöltä ja jäsenluottolaitoksilta perittävistä maksuista. Selvitysmiesten on esitettävä tarkoitettu selvitys rahoitustarkastukselle, joka hankittuaan asiasta keskusyhteisön lausunnon vahvistaa osittelulaskelman. Rahoitustarkastus asettaa määräajan maksujen suorittamiselle. Määräajassa suorittamatta jätetyt maksut voidaan periä ulosottoteitse vahvistetun osittelulaskelman nojalla niin kuin lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta on säädetty. Jos maksua ei saada perityksi, selvitysmiesten on ositeltava puuttuva määrä keskusyhteisön ja muiden jäsenluottolaitosten maksettavaksi.

84 c §

Selvitystilassa olevan jäsenluottolaitoksen toiminnan jatkaminen on osuuspankkilaisissa tarkoitettujen toiminnan jatkamiselle asetettujen edellytysten täytyttyäkin sallittua vain keskusyhteisön suostumuksin.

84 d §

Jos yhteenliittymän vakavaraisuus laskee

alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun mukaisen vähimmäistason eikä palaudu siihen rahoitustarkastuksen asettamassa määräajassa ja vähintään puolet yhteenliittymän sidotusta omasta pääomasta on menetetty taikka keskusyhteisö ei pysty vastaamaan sitoumuksistaan, yhteenliittymä on purettava. Keskusyhteisön hallituksen tai keskusyhteisön ollessa selvitystilassa, selvitysmiesten on jaettava mahdollisesti syntynyt tappio yhteenliittymään kuuluvien luottolaitosten vastattavaksi 84 b §:n 2 momentin mukaisesti.

84 e §

Keskusyhteisön toiminnan keskeyttämisessä, selvitystilassa ja purkamisessa noudetaan muutoin tämän lain säännöksiä.

91 §

Rahoitustarkastuksella ja osuuspankin kuudessa osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön, keskusyhteisöllä on osuuskuntalain 97 ja 98 §:n säännöksiä estämättä oikeus, jos se katsoo tallettajien tai sijoitusosuuden omistajien edun sitä vaativan, nostaa vahingonkorvauskanne osuuspankin lukuun 85—87 §:ssä tarkoitettua henkilöä tai yhteisöä vastaan.

92 §

Rangaistus 45 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

93 §

Joka

- 4) laiminlyö sijoitusosuusluettelon pitämisen tai sen nähtävänä pitämisen;
5) ottaa 12 §:n 3 momentin vastaisesti pantiksi sijoitusosuuksia; tai
6) laiminlyö tehtäviinsä kuuluvan 43 §:n 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuuden, on tuomittava *osuuspankkirikkomuksesta* sakkoon, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Osuuspankkilain 7 lukua ja 41 j, 51, 61, 91 ja 95 §:ää sovelletaan kuitenkin edelleen sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaantullessa, kunnes tämän lain 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö on merkitty kaupparekisteriin.

Mitä tämän lain 50 ja 51 §:ssä ja liikepankkilain 27 ja 28 §:ssä säädetään, ei sovelleta 31 päivänä joulukuuta 2005 päättyvän siirtymäkauden aikana jäsenluottolaitokseen, joka yksinomaan hoitaa ja realisoi rahoitustarkastuksen hyväksymällä tavalla riskipitoista omaisuutta ja vastuita ja jonka rahoituksesta vastaavat Osuuspankkien vakuusrahasto, keskusyhteisö tai muut jäsenluottolaitokset, edellyttäen, että yhteenliittymälle laskettu vakavaraisuus on luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 luvun mukainen.

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 576

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1607/93) 9 § seuraavasti:

9 §

Valvonta

Tämän lain ja viranomaisten sen nojalla antamien määräysten noudattamista valvoo rahoitustarkastuslaissa (503/93) tarkoitettu rahoitustarkastus. Säästöpankkeja valvoo lisäksi säästöpankkitarkastus ja osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia osuuspankkeja yhteenliittymän keskusyhteisö.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 9 §:ää sovelletaan kuitenkin edelleen sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa, kunnes osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö on rekisteröity.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 577

Laki
rahoitustarkastuslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/93) 4 §:n 4 kohta seuraavasti:

4 §

Toimintatavat

Rahoitustarkastus suorittaa tehtävänsä muun muassa:

4) ohjaamalla ja valvomalla säästöpankkitarkastuksen toimintaa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä 1 elokuuta 1996.

Rahoitustarkastuslain 4 §:n 4 kohtaa sovelletaan kuitenkin edelleen sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa, kunnes osuuspankkilain 7 a §:ssä tarkoitettu keskusyhteisö on rekisteröity.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 578

Laki**kaupparekisterilain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/79) 10 §:n 2 momentti sellaisena kuin se on 10 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1122/93) seuraavasti:

10 §

Osuuspankin perusilmoituksessa on lisäksi mainittava päivä, jona pankin säännöt on vahvistettu, ja 1 momentin 10 kohdan sijasta ilmoitettava sääntöjen määräys osuuspankin toiminimen kirjoittamisesta sekä, jos jollekin henkilölle on annettu oikeus toiminimen kirjoittamiseen yksin tai yhdessä jonkun toisen

kanssa, hänen henkilötietonsa. Lisäksi on ilmoitettava osuuspankin liittymisestä osuuspankkilain 7 a §:n mukaisen osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön jäseneksi tai siitä eroamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 579

Laki sijoituspalveluyrityksistä

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee sijoituspalvelun ammatillista tarjoamista varsinaisena elinkeinotoimintana.

Sijoituspalvelun tarjoamisena ei pidetä palvelun tarjoamista yksinomaan samaan konserniin kuuluvalla kirjanpitovelvolliselle.

Yrityksestä, joka tarjoaa sijoituspalvelua ainoastaan työntekijöiden osallistumisjärjestelmien hallinnoimiseksi, säädetään henkilöstörahasolaissa (814/89). Toiminnasta, jolla yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin, säädetään sijoitusrahastolaissa (480/87). Vakuutusyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalvelua säädetään vakuutusyhtiölaissa (1062/79).

Tämä laki ei koske valtiokonttoria eikä Suomen Pankkia.

2 §

Sijoituskohteet

Sijoituspalvelun kohteena (*sijoituskohde*) voi olla arvopaperimarkkinalain (495/89)

1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu arvopaperi (*arvopaperi*) sekä kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/88) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettu vakioitu johdannaissopimus tai muu johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on arvopaperi, valuutta, korko, johdannaissopimus tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku (*johdannaissopimus*).

3 §

Sijoituspalvelut

Sijoituspalvelulla tarkoitetaan

1) omissa nimissä toisen lukuun harjoitettavaa sijoituskohteiden ostoa, myyntiä, vaihtoa ja merkintää sekä sijoituskohteita koskevien toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista (*arvopaperinvälitys*);

2) sijoituskohteita koskevien sitovien ostojen ja myyntitarjousten antamista ja julkistamista jatkuvasti tai pyydettyä arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperipörssiä tai muun julkisen kaupankäynnin järjestäjän, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettua optioyhteisön, Suomen Pankin tai arvopaperin liikkeeseenlaskijan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla sekä tällaisiin tarjouksiin perus-

Neuvoston direktiivi 93/6/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 1, 93/22/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 27
HE 7/96

TaVM 10/96

EV 96/96

tuvaa kaupankäyntiä omaan lukuun arvopaperipörssissä, optioyhteisössä tai arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetussa muussa julkisessa kaupankäynnissä (*markkinatakaus*);

3) sijoituskohteita koskevien sitovien ostojen myyntitarjousten antamista ja sitovien tai viitteellisten tarjousten julkistamista, markkinointia tai saattamista muutoin sijoittajien tietoon sekä niihin perustuvaa kaupankäyntiä omaan lukuun (*arvopaperikaupinta*);

4) merkintäsitoumusten antamista arvopaperin liikkeeseenlaskun tai johdannaissopimuksen tekemisen yhteydessä (*emissioninkaaminen*);

5) sijoituskohteiden hoitamista sellaisen asiakaskohtaisen sopimuksen nojalla, jossa toimeksisaajalle on annettu päätösvalta (*omaisuudenhoito*); sekä

6) sijoituskohteiden merkitsijöiden hankkimista tai niiden merkintöjen järjestämistä (*emissionjärjestäminen*).

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna arvopaperinvälityksenä ei kuitenkaan pidetä sellaista toimeksiantojen välittämistä, jossa toimeksiannon vastaanottanut ja sen sijoituspalveluyritykselle tai luottolaitokselle välittänyt ilmoittaa asiakkaansa henkilöllisyyden toimeksiannon välittäessään, toimii sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen täysimääräisellä vastuulla, eikä pidä asiakkaan arvopapereita, varoja tai muuta omaisuutta hallussaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna sijoituspalvelun tarjoamisena ei pidetä toimintaa, jota harjoitetaan satunnaisesti muun laissa tunnustetun liike- tai ammattitoiminnan ohessa ja jossa noudatetaan tuota toimintaa koskevaa lainsäädäntöä tai sitä täydentäviä säännöksiä ja määräyksiä.

4 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen

Sijoituspalvelua saa tarjota vain tätä toimintaa varten toimiluvan saanut

1) suomalainen osakeyhtiö (*sijoituspalveluyritys*); ja

2) suomalainen luottolaitos luottolaitostoinnasta annetun lain (1607/93) mukaisesti.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua säädetään erikseen. Ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua säädetään laissa ulkomaisen luotto- ja

rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa (1608/93).

5 §

Määritelmät

Luottolaitoksella tarkoitetaan luottolaitostoinnasta annetun lain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua yhteisöä.

Rahoituslaitoksella tarkoitetaan luottolaitostoinnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua yhteisöä.

Omistusyhteisöllä tarkoitetaan rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat pääasiassa sijoituspalveluyrityksiä tai muita rahoituslaitoksia, ja jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluyritys.

Konsernilla, emoyrityksellä ja tytäryrityksellä tarkoitetaan kirjanpitolaissa (655/73) tarkoitettua konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä.

6 §

Konsolidointiryhmä

Sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään luetaan sijoituspalveluyritys, sen omistusyhteisö sekä sellainen sijoituspalveluyritys ja muu rahoituslaitos, joka on sijoituspalveluyrityksen tai sen omistusyhteisön tytäryritys.

Konsolidointiryhmään luetaan lisäksi sijoituspalveluyritys ja muu rahoituslaitos, jolla on sijoituspalveluyrityksen tai sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa yhteinen hallinto tai jota johdetaan sijoituspalveluyrityksen tai sen omistusyhteisön tai niiden tytäryrityksen kanssa yhteisesti.

Jos konsernia tai konsolidointiryhmää koskevia säännöksiä ei voida tai ei ole tarkoituksenmukaista noudattaa konsernin tai konsolidointiryhmän kokoonpanon tai muun erityisen syyn takia, sijoituspalveluyritys tai omistusyhteisö voivat poiketa niistä rahoitustarkastuksen kussakin yksittäistapauksessa tekemän päätöksen mukaisesti.

7 §

Toiminimi

Ainoastaan tämän lain mukainen sijoituspalveluyritys saa toiminimessään tai muuten toiminnassaan käyttää nimitystä arvopaperinvälittäjä tai pankkiiri.

8 §

Valvonta

Tämän lain ja viranomaisten sen nojalla antamien määräysten noudattamista valvoo rahoitustarkastus.

Asianomainen ministeriö vahvistaa rahoitustarkastusta kuultuaan sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetussa neuvoston direktiivissä 93/22/ETY asetettujen vaatimusten täyttämiseksi sijoituspalvelua tarjottaessa yleisesti sovellettavat menettelytapasäännöt.

2 luku

Sijoituspalveluyrityksen perustaminen ja omistaminen

9 §

Toimilupa

Valtioneuvosto myöntää hakemuksesta sijoituspalveluyrityksen toimiluvan. Toimilupa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun.

Hakemuksessa on annettava riittävä selvitys hakijasta, hakijan tärkeimmistä osakkeenomistajista, osakkeenomistajien omistussuoksista sekä sijoituspalveluyrityksen toimipaikasta, harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta ja hallintoa hoitavista henkilöistä.

Hakemuksessa on lisäksi oltava tiedot osakkeenomistajien, osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien vähintään kahden henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta siten, että saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan pitää todennäköisenä, että sijoituspalveluyritystä tullaan hoitamaan ammattitaitoisesti sekä järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden mukaisesti.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun omistussuuden laskemistavasta säädetään 14 §:ssä ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä.

Valtioneuvostolla on oikeus vaatia myös muita kuin edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä.

Asianomainen ministeriö voi antaa määräyksen tiedoista, jotka hakemuksessa on esitettävä, ja niiden esittämistavasta.

10 §

Toimiluvan myöntäminen

Toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jolla on hallinnollinen päätoimipaikka Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja joka täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset. Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos valtioneuvosto tänä aikana pyytää hakijalta hakemuksesta lisäselvitystä, sanottu määräaika lasketaan siitä päivästä, jona valtioneuvosto vastaanottaa lisäselvityksen.

Asianomaisen ministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto rahoitustarkastukselta.

11 §

Toimiluvan ehdot

Toimiluvassa on mainittava ne 3 §:ssä tarkoitettut sijoituspalvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota. Toimiluvassa on mainittava myös ne 16 §:ssä tarkoitettut palvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota sijoituspalvelujen lisäksi.

Valtioneuvostolla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

Sijoituspalveluyrityksen on toimitettava yhtiöjärjestyksensä ja sen muutokset tiedoksi valtioneuvostolle ja rahoitustarkastukselle heti, kun niiden rekisteröimisestä on tehty kaupparekisterilain (129/79) mukainen ilmoitus. Rahoitustarkastus voi antaa määräykset sijoituspalveluyritysten muusta säännöllisestä ilmoitusvelvollisuudesta varmistuakseen siitä, että sijoituspalveluyritykset jatkuvasti täyttävät tässä laissa asetetut vaatimukset.

12 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Valtioneuvosto voi peruuttaa kokonaan tai osittain sijoituspalveluyrityksen toimiluvan, jos

- 1) sen toiminnassa on olennaisesti rikottu

lakia, asetuksia tai viranomaisen niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja taikka yhtiöjärjestyä;

2) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;

3) luvan myöntämiseksi säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

4) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai

5) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Valtioneuvosto voi rajoittaa määrääjäksi tai toistaiseksi sijoituspalveluyrityksen toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminta on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa.

Valtioneuvoston on ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä kuuluttava asianomaista sijoituspalveluyritystä ja pyydettävä rahoitustarkastuksen lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

13 §

Perustamispääoma

Perustettavan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa markkaa.

Perustettavan sijoituspalveluyrityksen, joka saa tarjota vain 3 §:n 1 momentin 1, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja, osakepääoman on oltava vähintään miljoona markkaa.

Osakepääoma on oltava kokonaan maksettu rahana toimilupaa myönnettäessä.

Yhtiöjärjestyksessä on oltava määräys, jonka mukaan omaa pääomaa voidaan maksaa takaisin vain, jos pääoman määrä on vähintään niin suuri kuin edellä 1 ja 2 momentissa on säädetty.

14 §

Ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua osakkeenomistajan tai osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön kanssa sijoituspalveluyrityksestä osuus, joka olisi vähintään yksi kahdeskymmenesosa sijoituspalveluyrityksen

osakepääomasta tai äänimäärästä, hankinnasta on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen rahoitustarkastukselle.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi yhden kymmenesosan, yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puolet sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava rahoitustarkastukselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta on noudatettava silloin, kun edellä 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle sanottujen rajojen.

Laskettaessa edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta on sovellettava, mitä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 5 momentissa ja 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa on säädetty.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat, osuuksien omistajiin 1 momentin mukaan rinnastettavat henkilöt sekä näiden osuus sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta ja äänimäärästä, jos ne ovat sen tiedossa. Sijoituspalveluyrityksen on välittömästi ilmoitettava rahoitustarkastukselle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset.

Ilmoituksissa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajista sekä muut rahoitustarkastuksen määräämät tiedot.

15 §

Hankinnan vastustaminen

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona rahoitustarkastus on vastaanottanut 14 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen, vastustaa osuuden hankintaa, jos omistajien luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi sijoituspalveluyrityksen järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden mukaista toimintaa.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu rahoitustarkastuksen vastustuksesta huolimatta, rahoitustarkastus voi kieltää osuuden omistajan hankkimia osakkeita koskevan saannon merkitsemisen osake- tai osakasluetteloon.

3 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminta

16 §

Liiketoiminta

Sijoituspalveluyritys saa 3 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelujen tarjoamisen lisäksi toimiluvassa mainituin edellytyksin

1) järjestää muutoin kuin omaan lukuun asiakkaalle sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta;

2) tarjota arvopaperien liikkeeseenlaskuun liittyviä palveluja;

3) järjestää sijoituskohteiden julkista kaupankäyntiä siten kuin siitä säädetään arvopaperimarkkinalaissa;

4) pitää arvo-osuusrekisteriä siten kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/91);

5) tarjota muita kuin 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja sijoituskohteiden säilytys- ja hoitopalveluja sekä tallelokero-palveluja;

6) tarjota sijoituskohteita koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa;

7) tarjota sijoituspalveluun liittyvää valuut-tapalvelua;

8) toimia selvitysosapuolena siten kuin siitä säädetään arvopaperimarkkinalaissa; sekä

9) hoitaa säilytysyhteisön tehtäviä siten kuin niistä säädetään sijoitusrahastolaissa.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettuja palveluja tarjottaessa noudatettavasta menettelystä.

17 §

Sivuliikkeen perustaminen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen rahoitustarkastukselle. Ilmoitukseen on liitettävä rahoitustarkastuksen määräämät riittävät tiedot harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta sekä sivuliikkeen hallinnosta ja johdosta.

Rahoitustarkastuksen on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta joko ilmoitettava sivuliikkeen perustamisesta asianomai-

sen valtion rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja asianomaiselle sijoituspalveluyritykselle sekä liitettävä ilmoitukseen edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot tai päätettävä olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos se havaitsee, että sijoituspalveluyrityksen taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustaminen ei ole perusteltua. Sivuliikettä ei saa perustaa, jos rahoitustarkastus on kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

Mikäli edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot muuttuvat, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava muutoksista rahoitustarkastukselle vähintään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitettu toteuttaa. Tällöin rahoitustarkastus voi ryhtyä edellä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

18 §

Sivuliikkeen perustaminen valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun kuin 17 §:ssä tarkoitettuun valtioon, on haettava lupa sivuliikkeen perustamiseen valtioneuvostolta. Lupa voidaan myöntää, jos sivuliikkeen valvonta on riittävällä tavalla järjestettävissä ja jos sijoituspalveluyrityksen taloudellinen tila ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustaminen on perusteltua. Lupahakemuksesta on pyydettävä rahoitustarkastuksen ja Suomen Pankin lausunto. Valtioneuvosto voi asettaa rajoituksia ja ehtoja sivuliikkeen perustamisesta ja valvonnan toteuttamisesta.

Asianomainen ministeriö voi antaa määräyksen tiedoista, jotka hakemuksessa on esitettävä, ja niiden esittämistavasta.

19 §

Ulkomaisen sivuliikkeen lakkauttaminen

Jos sijoituspalveluyritys ei täytä 17 ja 18 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, valtioneuvosto voi sijoituspalveluyritystä kuultuaan asettaa määräajan asiantilan korjaamiseksi ja, jollei vaatimusta täytetä, soveltuvin osin noudattaa, mitä 12 §:ssä säädetään.

20 §

Palvelujen tarjoaminen toiseen valtioon

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloit-

taa 3 §:ssä tarkoitettujen sijoituspalvelujen tai 16 §:ssä tarkoitettujen palvelujen tarjoamisen toisen valtion alueella perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen rahoitustarkastukselle, mitä palveluja sekä missä ja miten sijoituspalveluyritys aikoo tarjota. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava tieto asiasta Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä liitettävä mukaan oma ilmoituksensa siitä, onko sijoituspalveluyrityksellä toimilupansa nojalla oikeus tarjota näitä palveluja Suomessa.

4 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus

21 §

Tilinpäätöksen laatimisvelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätös ja konsernitilinpäätös on laadittava kirjanpitolain (655/73) ja osakeyhtiölain mukaisesti, jollei tässä luvussa toisin säädetä.

Rahoitustarkastus antaa täydentäviä määräyksiä sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksen laatimisesta, tuloslaskelman ja taseen kaavasta sekä tilinpäätöksen liitetiedoista. Rahoitustarkastus voi hakemuksesta myöntää luvan poiketa 1 momentin vaatimuksista silloin, kun se on oikeiden ja riittävien tietojen tarkoituksenmukaiseksi esittämiseksi tarpeen.

Mitä 21—28 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä, koskee vastaavasti sen omistusyhteisöä ja rahoituslaitosta, joka on sijoituspalveluyrityksen tai sen omistusyhteisön tytäryritys.

Sen estämättä, mitä 21—28 §:ssä säädetään, sijoituspalveluyritys, joka kuuluu luottolaitoksen tai sen omistusyhteisön konserniin, voi laatia tilinpäätöksensä luottolaitos-toiminnasta annetun lain mukaisesti.

22 §

Tilikausi

Sijoituspalveluyrityksen tilikausi on kalenterivuosi. Liiketoimintaa aloitettaessa tai lo-

petettaessa tilikausi saa olla kalenterivuotta lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

23 §

Omaisuuksien arvostus

Tilinpäätökseen on merkittävä

1) luotot ja muut saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;

2) luovutettavaksi tarkoitettujen arvopaperien hankintamenojen suuruusina, kuitenkin enintään todennäköiseen luovutushintaan; ja

3) arvopaperit, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa useampana kuin yhtenä tilikautena, hankintamenojen suuruusina tai, jos niiden todennäköinen luovutushinta on tilinpäätöspäivänä hankintamenoa pysyvästi alempi, todennäköisen luovutushinnan suuruusina.

Rahoitustarkastus voi määrätä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen ja vaivatta rahaksi muutettavien arvopaperien sekä johdannais-sopimusten merkitsemisestä taseeseen hankintamenoa suurempaan, yksiselitteisesti määritellyyn todennäköiseen arvoon. Määräykseen on sisällytettävä tällaisten sijoituskohteiden valintaperusteet.

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus samoin kuin ulkomaan rahan määräiset velat ja muut sitoumukset on taseeseen muutettava Suomen rahaksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivänä vahvistamaan kurssiin. Rahoitustarkastus voi määrätä käyttöomaisuuden merkitsemisestä tilinpäätökseen hankintapäivänä Suomen Pankin vahvistamaan kurssiin.

24 §

Konsernitilinpäätös

Sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisön ja sijoituspalveluyrityksen, joka on konsernin emoyritys, on laadittava konsernitilinpäätös ja sisällytettävä se tilinpäätökseensä siten kuin kirjanpitolaisissa ja tässä luvussa säädetään sekä niin kuin rahoitustarkastus tarkemmin määrää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua yrityksen tytäryrityksen, joka ei ole sijoituspalveluyritys taikka luotto- tai rahoituslaitos, tiedot yhdistellään konsernitilinpäätökseen rahoitustarkastuksen määräämällä tavalla.

Sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisön ja sijoituspalveluyrityksen, joka on konsernin emoyritys, on aina laadittava konsernitilin-

päätös riippumatta kirjanpitolain 22 a §:n 4 momentissa säädetyistä poikkeuksista.

25 §

Kirjanpitolautakunnan lausunto

Rahoitustarkastuksen on pyydettävä kirjanpitolautakunnalta lausunto ennen 21, 23 ja 24 §:ssä tarkoitettujen määräysten antamista.

26 §

Tilintarkastusvelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen tilintarkastuksesta on voimassa, mitä tilintarkastuslaissa (936/94) ja tässä luvussa säädetään.

Sijoituspalveluyrityksessä on oltava vähintään kaksi tilintarkastajaa ja tarpeellinen määrä varatilintarkastajia.

27 §

Tilintarkastajan kelpoisuus

Vähintään yhden tilintarkastajan ja varatilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

28 §

Rahoitustarkastuksen määräämät tilintarkastajat

Tilintarkastuslain 27 §:ssä tarkoitettujen tilintarkastajan sijoituspalveluyritykseen määrää rahoitustarkastus.

5 luku

Vakavaraisuus ja riskien hallinta

29 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

Sijoituspalveluyritys, sen omistusyhteisö tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuisi olennaista vaaraa sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuudelle. Sijoituspalveluyrityksellä, sen omistusyhteisöllä ja niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oltava toimintaansa nähden riittävät järjestelmät tässä luvussa tarkoitettujen

riskien sekä korkoriskin seuranta ja hallintaa varten.

Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista seuranta-järjestelmistä sekä sijoituspalveluyrityksen ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen valuuttakurssi-, korko- ja muiden markkinariskien rajoittamisesta suhteessa sijoituspalveluyrityksen ja konsolidointiryhmän omien varojen määrään.

30 §

Maksuvalmius

Sijoituspalveluyrityksen maksuvalmiuden on oltava sijoituspalveluyrityksen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu. Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä sijoituspalveluyrityksen maksuvalmiudesta.

31 §

Omien varojen vähimmäismäärä

Sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuuden turvaamiseksi on sijoituspalveluyrityksen omien varojen määrän oltava vähintään niin suuri kuin tässä luvussa säädetään suhteessa sijoituspalveluyrityksen saamiin, sijoitukseen ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyviin riskeihin.

Sijoituspalveluyrityksen omien varojen yhteismäärän on aina oltava vähintään 13 §:ssä säädetyin perustamispääoman suuruinen.

Sijoituspalveluyrityksen omiin varoihin luetaan 32 ja 33 §:ssä tarkoitettujen ensisijaiset ja toissijaiset omat varat vähennettynä 35 §:ssä tarkoitetuilla erillä. Omia varoja laskettaessa on lisäksi otettava huomioon, mitä jäljempänä tässä luvussa säädetään.

Kun vähintään kaksi sijoituspalveluyritystä sulautuu, rahoitustarkastus voi myöntää poikkeuksen 2 momentissa tarkoitettua vaatimuksesta. Vastaanottavan sijoituspalveluyrityksen tai perustettavan uuden sijoituspalveluyrityksen omien varojen määrä ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin sulautuvilla sijoituspalveluyrityksillä sulautumishetkellä olleiden omien varojen yhteenlaskettu määrä.

32 §

Ensisijaiset omat varat

Sijoituspalveluyrityksen ensisijaisiin omiin varoihin luetaan

- 1) osakepääoma;
- 2) osakeantitilillä oleva pääoma;
- 3) vararahasto;
- 4) vapaan oman pääoman rahastot ja käytämättömät voittovarot;
- 5) osakeyhtiölaissa tarkoitettu pääomalaina;
- 6) yleinen tappiovaraus; sekä
- 7) muut rahoitustarkastuksen hyväksymät 1—6 kohdassa tarkoitettuihin eriin rinnastettavat erät.

Ensisijaisiin omiin varoihin voidaan lisäksi lukea tilikauden aikana kertynyt voitto rahoitustarkastuksen määräämällä tavalla.

Ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen erien lukemista omiin varoihin niistä on vähennettävä niihin mahdollisesti kohdistettu sijoituspalveluyrityksen yhteisöverokannan mukainen vero.

33 §

Toissijaiset omat varat

Sijoituspalveluyrityksen omiin varoihin luetaan myös toissijaiset omat varat, joita ovat

- 1) arvonkorotusrahasto;
- 2) rahoitustarkastuksen määräämin ehdoin sijoituspalveluyrityksen liikkeeseen laskemat sellaiset sitoumukset, joilla on huonompi etuoikeus kuin sijoituspalveluyrityksen muilla sitoumuksilla; sekä
- 3) muut rahoitustarkastuksen hyväksymät 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuihin eriin rinnastettavat erät.

Toissijaisten omien varojen yhteismäärästä voidaan omien varojen yhteismäärää laskettaessa ottaa huomioon enintään ensisijaisten omien varojen suuruinen määrä. Toissijaisia omia varoja laskettaessa voidaan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen erien yhteismäärästä kuitenkin ottaa huomioon enintään puolet ensisijaisten omien varojen määrästä.

34 §

Muut omat varat

Sijoituspalveluyrityksen omiin varoihin saadaan 38, 40 ja 45 §:ssä tarkoitettua omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa lukea rahoitustarkastuksen tarkemmin määräämällä tavalla sen lisäksi, mitä 32 ja 33 §:ssä säädetään, kaupankäyntivaraston nettotuotot ja muut kuin 33 §:ssä tarkoitettut sitoumuk-

set, joilla on huonompi etuoikeus kuin sijoituspalveluyrityksen muilla sitoumuksilla.

35 §

Vähennyserät

Sijoituspalveluyrityksen ensisijaisten omien varojen määrästä vähennetään omien varojen yhteismäärää laskettaessa sijoituspalveluyrityksen omistamat omat osakkeet, pitkävaikutteisten aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen poistamaton osa sekä edellisten tilikausien ja tilikauden tappiot.

Sijoituspalveluyrityksen ensisijaisten ja toissijaisten omien varojen yhteismäärästä vähennetään omien varojen yhteismäärää laskettaessa

1) muiden kuin sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvien sijoituspalveluyritysten sekä luotto- ja rahoituslaitosten osakkeet ja osuudet, jos sijoituspalveluyritys omistaa yli yhden kymmenesosan tällaisen yhteisön osakkeista ja osuuksista sekä tällaisilta yhteisöiltä olevat saamiset, jos saamisilla on huonompi etuoikeus kuin muilla sitoumuksilla;

2) muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen sijoituspalveluyritysten sekä luotto- ja rahoituslaitosten osakkeet ja osuudet, jos sijoituspalveluyritys omistaa enintään yhden kymmenesosan tällaisen yhteisön osakkeista ja osuuksista, sekä tällaisilta yhteisöiltä olevat saamiset, jos saamisilla on huonompi etuoikeus kuin muilla sitoumuksilla, siltä osin kuin näiden erien yhteismäärä ylittää ennen ensisijaisten ja toissijaisten omien varojen yhteismäärästä tehtäviä vähennyksiä yhden kymmenesosan sijoituspalveluyrityksen omista varoista; sekä

3) vakuutustoimintaa harjoittavien yhteisöjen osakkeet ja osuudet, jos sijoituspalveluyritys omistaa yli yhden kymmenesosan tällaisen yhteisön osakkeista ja osuuksista, samoin kuin tällaisilta yhteisöiltä olevat saamiset, jos saamisilla on huonompi etuoikeus kuin muilla sitoumuksilla.

36 §

Luottoriskin kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä

Sijoituspalveluyrityksen omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa on soveltuvin

osin noudatettava, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 76—78 §:ssä säädetään saamista ja sijoitusten riskiryhmittelystä, taseen ulkopuolisista eristä ja omien varojen vähimmäismäärästä.

Sijoituspalveluyrityksen saamisiin, sijoituksiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin voidaan jättää lukematta 37 §:ssä tarkoitettuun kaupankäyntivarastoon kuuluvat saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset, jollei jäljempänä toisin säädetä.

37 §

Kaupankäyntivarasto

Sijoituspalveluyritys ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen kaupankäyntivarastoon luetaan

1) arvopaperit ja johdannaissopimukset, jotka sijoituspalveluyritys tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys on hankkinut voidakseen lyhyellä aikavälillä hyötyä niiden tosiasiallisista tai odotetuista osto- ja myyntihinnan välisistä eroista tai muista

hinnan tai koron vaihteluista;

2) velat ja johdannaissopimukset, jotka suojaavat 1 kohdassa tarkoitettuja eriä; sekä

3) muut 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin eriin rinnastettavat erät.

Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen erien lukemisesta kaupankäyntivarastoon.

38 §

Positio-, selvitys-, vastapuoli- ja valuuttariskien kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä

Sijoituspalveluyrityksellä on sen lisäksi, mitä 36 §:ssä säädetään, oltava omia varoja vähintään määrä, joka riittää kaupankäyntivarastoon liittyvien seuraavien riskien kattamiseen:

1) markkinoiden yleisestä kehityksestä aiheutuva riski (*yleisriski*);

2) arvopaperin liikkeeseenlaskijasta tai johdannaissopimuksen kohde-etuuden liikkeeseenlaskijasta aiheutuva riski (*erityisriski*);

3) merkintäsitoumuksista aiheutuva riski (*muu positioriski*);

4) arvopapereiden selvittämättä jääneistä kaupoista aiheutuva riski (*selvitysriski*); sekä

5) vastapuolen maksukyvyttömyydestä aiheutuva riski (*vastapuoliriski*).

Sijoituspalveluyrityksellä on 1 momentissa säädetyn lisäksi oltava omia varoja määrä, joka riittää koko toiminnasta aiheutuvien valuuttakurssiriskin sekä 1 momentissa tarkoitettuihin riskeihin rinnastettavien riskien kattamiseen.

Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen riskien laskemisesta, niiden kattamiseksi vaadittavasta omien varojen määrästä ja sen laskemisesta sekä näitä koskevien tietojen ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

39 §

Kaupankäyntivarastoa koskevat poikkeukset

Kaupankäyntivarastoon sisältyviä eriä ei ole otettava huomioon laskettaessa 36 §:n 1 momentin mukaista sijoituspalveluyrityksen omien varojen vähimmäismäärää.

Kaupankäyntivarastoon sisältyvät saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset otetaan huomioon 45 §:ssä tarkoitettua asiakasvastuiden enimmäismäärää laskettaessa rahoitustarkastuksen tarkemmin määräämällä tavalla.

Rahoitustarkastus voi myöntää sijoituspalveluyritykselle luvan lukea kaupankäyntivarastoon kuuluvat erät 36 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin saamisiin ja sijoituksiin sekä taseen ulkopuolisiin eriin, jolloin sijoituspalveluyrityksen ei tarvitse laskea 38 §:n 1 momentin mukaista omien varojen vaatimusta.

40 §

Toimintariskien kattamiseksi vaadittavien omien varojen määrä

Sen lisäksi, mitä 36 ja 38 §:ssä säädetään, omien varojen määrä ei saa alittaa yhtä neljäsosaa edellisen tilikauden hyväksytyt tuloslaskelman osoittamista kiinteistä kuluista, tai jos sijoituspalveluyrityksen toiminnassa on tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen tapahtunut merkittäviä muutoksia, rahoitustarkastuksen hakemuksesta vahvistamaa määrää.

Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä kiinteisiin kuluihin sisällytettävistä eristä.

41 §

Konsolidointiryhmän omien varojen vähimmäismäärä

Jos sijoituspalveluyritys tai sen omistusyhteisö on konsernin emoyritys tai sijoituspalveluyritys, jolla on 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu suhde toiseen sijoituspalveluyritykseen tai muuhun rahoituslaitokseen, omien varojen määrä lasketaan sijoituspalveluyrityksen lisäksi konsolidointiryhmälle. Sijoituspalveluyrityksen omien varojen sekä saamisten, sijoitusten ja taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä lasketaan tällöin noudattaen soveltuvin osin konsernitilinpäätöksen laatimisessa noudatettavia periaatteita. Konsolidointiryhmän ensisijaisista omista varoista vähennetään lisäksi konsernitaseessa oleva liikearvo. Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten vastakkaisten riskiasemien vähentämisestä toisistaan 38 §:n ja 45 §:n mukaista konsolidoitua pääomavaatimusta laskettaessa.

42 §

Omien varojen kartuttamisvelvollisuus

Jos sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän omat varat vähenevät alle tässä luvussa taikka 59 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän, on sijoituspalveluyrityksen tai sen omistusyhteisön viipymättä ilmoitettava siitä rahoitustarkastukselle sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrän nostamiseksi säädetylle tasolle taikka sijoituspalveluyrityksen toiminnan lopettamiseksi. Rahoitustarkastuksen on asetettava määräaika, jonka kuluessa sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmän omia varoja koskeva vaatimus on täytettävä tai sijoituspalveluyrityksen toiminta lopetettava.

43 §

Tarkemmat määräykset

Asianomainen ministeriö antaa tarkempia määräyksiä 29—42 §:n soveltamisesta sekä niissä tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastus voi myöntää sijoituspalveluyritykselle määräajaksi sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun neuvoston direktiivin

93/6/ETY mukaisesti luvan noudattaa 29—42 §:n sijasta soveltuvin osin luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä.

6 luku

Suurten vastuiden hallinta

44 §

Asiakasvastuut ja niiden laskeminen

Sijoituspalveluyrityksen asiakasvastuilla tarkoitetaan samaan henkilöön tai yhteisöön taikka saman henkilön tai yhteisön kanssa olennaisessa taloudellisessa etuyhteydessä olevaan henkilöön tai yhteisöön kohdistuvien saamisten, sijoitusten ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärää.

Suurella asiakasvastuulla tarkoitetaan asiakasvastuuta, jonka määrä on vähintään yksi kymmenesosa sijoituspalveluyrityksen omista varoista.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä asiakasvastuiden laskemisesta.

45 §

Asiakasvastuita koskevat rajoitukset

Asiakasvastuut eivät saa ylittää yhtä neljäsosaa tai, jos asiakasyhteisö on sijoituspalveluyrityksen emo- tai tytäryritys taikka emoyrityksen tytäryritys, yhtä viidesosaa sijoituspalveluyrityksen omista varoista.

Suurten asiakasvastuiden yhteenlaskettu määrä ei saa ylittää 800 prosenttia sijoituspalveluyrityksen omista varoista.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske asiakasyhteisöä, joka on sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys.

Asiakasvastuita laskettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 106 §:ssä säädetään.

Rahoitustarkastus voi määräajaksi myöntää poikkeuksen 1 ja 2 momentista, jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen suhdelluvut ovat ylittyneet sijoituspalveluyritysten sulautumisesta johtuvista sijoituspalveluyrityksestä riippumattomista syistä.

46 §

Konsolidointiryhmän asiakasvastuut

Konsolidointiryhmän asiakasvastuiden suh-

teeseen konsolidointiryhmän omiin varoihin sovelletaan, mitä 45 §:ssä säädetään.

47 §

Asiakasvastuiden ilmoittaminen

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava suuret asiakasvastuut rahoitustarkastukselle vähintään vuosineljänneksittäin.

Sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisön ja sijoituspalveluyrityksen, joka on konsernin emoyritys, on ilmoitettava konsolidointiryhmän suuret asiakasvastuut rahoitustarkastukselle siten kuin 1 momentissa säädetään.

7 luku

Erinäisiä säännöksiä

48 §

Salassapitovelvollisuus

Joka sijoituspalveluyrityksen, sen omistusyhteisön, sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen yhteenliittymän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa ollessaan taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalveluyrityksen asiakkaan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammatillisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassapidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa sijoituspalveluyrityksen yhtiökokoukselle eikä kokoukseen osallistuvale osakkeenomistajalle.

Sijoituspalveluyrityksellä, sen omistusyhteisöllä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella sekä sijoituspalveluyritysten yhteenliittymällä on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

Sijoituspalveluyrityksellä, sen omistusyhteisöllä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin kuuluvalla yh-

teisölle, jos sen hallintoelinten jäseniä tai toimihenkilöitä koskee 1 momentissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus ja jos tiedon antaminen on vastaanottavan yhteisön riskien hallinnan kannalta tarpeen.

49 §

Asiakkaan tunnistaminen

Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on todettava sen vakituisen asiakkaan henkilöllisyys. Jos on todennäköistä, että asiakas toimii toisen henkilön lukuun, on tunnistaminen käytettävissä olevin keinoin ulotettava myös tähän henkilöön. Tunnistamistiedot on säilytettävä luotettavalla tavalla vähintään viiden vuoden ajan liiketoimen tai asiakassuhteen päättymisestä.

Edellä 1 momentissa säädetty vaatimukset koskevat myös muita kuin vakituisia asiakkaita, kun suoritettavan liiketoimen suuruus yhtenä tai toisiinsa kytkeytyvänä toimenpiteenä on vähintään 85 000 markkaa, taikka jos on syytä epäillä liiketoimeen sisältyvien varojen laillista alkuperää.

50 §

Huolellisuusvelvollisuus ja epäilyttävät liiketoimet

Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on asianmukaista huolellisuutta noudattaen selvitettävä perusteet ja tarkoitus sen palvelujen käytölle, jos se havaitsee, että niiden rakenne tai suuruus, yrityksen koko tai sen toimipaikan sijainti poikkeaa tavanomaisesta tai niillä ei ole ilmeistä taloudellista tarkoitusta taikka ne eivät sovi yhteen asiakkaan taloudellisen tilanteen tai liiketoimien kanssa.

Jos sijoituspalveluyrityksellä tai sen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on 1 momentissa tarkoitettua huolellisuusvelvoitteen täytettyään tai muutoin syytä epäillä liiketoimeen sisältyvien varojen laillista alkuperää, sen on keskeytettävä liiketoimi lisäselvityksiä varten tai kieltäydyttävä siitä sekä aina viipymättä ilmoitettava asiasta rahoitustarkastukselle ja annettava rahoitustarkastukselle sen pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, joilla saattaa olla merkitystä epäilyn selvittämiseksi. Jos liiketoimesta kieltäytyminen tai sen keskeyttäminen todennäköisesti vaikeuttaisi liiketoimen edunsaajan sel-

ville saamista, voidaan liiketoimi kuitenkin toteuttaa, jonka jälkeen asiasta on välittömästi ilmoitettava rahoitustarkastukselle. Ilmoituksen tekemistä ei saa paljastaa sille, johon epäily kohdistuu. Rahoitustarkastus saa rekisteröidä, käyttää ja luovuttaa sille ilmoitettuja tietoja vain 4 momentissa tarkoitettun rikollisen toiminnan vastustamiseen.

Rahoitustarkastus antaa tarkempia määräyksiä huolellisuusvelvoitteesta ja ilmoitusvelvollisuudesta sekä niiden täyttämistä.

Jos rahoitustarkastus sille ilmoitettujen tai muutoin hankkimiensa tietojen perusteella katsoo, että on syytä epäillä rikoksesta peräisin olevien varojen todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin tai niihin kohdistuvien määräämistöiden tai oikeuksien peittämistä tai häivyttämistä, sen on ilmoitettava asiasta asianomaiselle esitutkintaviranomaiselle tutkintaa varten. Rahoitustarkastus voi samanaikaisesti antaa sijoituspalveluyritykselle tai sen konsolidointiryhmään kuuluvalle rahoituslaitokselle määräyksen pidättyä toteuttamasta liiketointa enintään viiden pankkipäivän ajaksi, jos tällainen pidättyminen on tarpeen esitutkintatoimenpiteitä varten.

51 §

Vahingonkorvaus

Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella menettelyllä aiheuttaa vahinkoa, on velvollinen korvaamaan vahingon kärsineelle aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/74) 2 ja 6 luvussa on säädetty.

Rahoitustarkastukselle, sijoituspalveluyritykselle tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalle rahoituslaitokselle sekä niiden puolesta vilpittömässä mielessä toimineille henkilöille ei aiheudu vastuuta 50 §:n mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

52 §

Asiakasvarojen säilyttäminen

Sijoituspalveluyrityksen haltuun säilyttämisestä, sijoittamista tai muuta varainhoitoa varten annetut taikka omaisuuden myynnistä

saadut varat on sijoitettava tilille talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoriin, jollei muusta sijoittamisesta ole kirjallisesti sovittu.

Asiakkaan varat ja omaisuus on pidettävä kirjanpidossa erillään sijoituspalveluyrityksen omista varoista ja omaisuudesta ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

8 luku

Rangaistussäännökset

53 §

Sijoituspalvelurikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tarjoaa sijoituspalvelua 4 §:n tai 12 §:n vastaisesti tai käyttää 7 §:n vastaisesti toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan sanaa arvopaperinvälittäjä tai pankkiiri, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalvelurikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

54 §

Sijoituspalvelurikkomus

Joka muuten kuin 53 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo 4 §:n, 7 §:n tai 12 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalvelurikkomuksesta* sakkoon.

55 §

Sijoituspalveluyritystä koskevan salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 48 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

56 §

Tunnistamisvelvollisuuden rikkominen

Joka rikkoo 49 §:ssä säädetyn asiakkaiden tunnistamisvelvollisuuden tai tunnistamistietojen säilyttämistä koskevan velvollisuuden,

on tuomittava *tunnistamisvelvollisuuden rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi, jollei teko ole vähäinen tai siitä ei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

9 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

57 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Tällä lailla kumotaan arvopaperinvälitysliikkeistä annettu laki (499/89) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

58 §

Arvopaperinvälitysliikkeen toimiluvan vahvistaminen

Valtioneuvosto voi osakeyhtiön (*arvopaperinvälitysliike*), joka arvopaperinvälitysliikkeistä annetun lain mukaisesti myönnetyn toimiluvan nojalla tämän lain voimaantullessa tarjoaa 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, hakemuksesta vahvistaa yhtiön toimiluvan. Hakemuksessa on yksilöitävä ne 3 §:ssä tarkoitettut sijoituspalvelut, joiden tarjoamiseen yhtiö hakee toimilupansa vahvistamista. Arvopaperinvälitysliikkeen on kahden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta haettava toimiluvan vahvistamista tai lopetettava sijoituspalvelun tarjoaminen. Jos toimilupaa on haettu sanotussa määräajassa eikä toimilupaa ole vahvistettu kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta, sijoituspalvelujen tarjoaminen on lopetettava, jollei valtioneuvosto erityisestä syystä myönnä lopettamiselle pitempää määräaika.

Hakemus toimiluvan vahvistamisesta voidaan ottaa käsiteltäväksi jo ennen tämän lain voimaantuloa. Muihinkin lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa.

Toimilupansa vahvistamista hakevan arvopaperinvälitysliikkeen osakkeenomistajan, jolla 31 päivänä joulukuuta 1995 on ollut yhtiöstä 14 §:ssä tarkoitettu osuus, joka on vähintään yksi kymmenesosa yhtiön osakepääomasta tai joka tuottaa vähintään yhden

kymmenesosan yhtiön äänivallasta, taikka muun henkilön, jolla muutoin on oikeus käyttää siihen rinnastuvaa vaikutusvaltaa yhtiön hallinnossa, on kuukauden kuluessa lain voimaantulosta ilmoitettava yhtiölle osuutensa yhtiön osakkeiden äänimäärästä sekä yhtiön osakepääomasta.

Toimilupansa vahvistamista hakevan arvopaperinvälitysliikkeen on hakemuksessaan 14 §:n 5 momentin mukaisesti ilmoitettava kaikki sen tiedossa olevat 4 momentissa tarkoitettut osakkeenomistajat ja muut henkilöt.

59 §

Arvopaperinvälitysliikkeen omien varojen vähimmäismäärä

Edellä 13 §:ssä säädetty perustamis pääoman vähimmäisvaatimus ei koske 58 §:n 1 momentissa tarkoitettua arvopaperinvälitysliikettä. Arvopaperinvälitysliikkeen omien varojen määrä ei kuitenkaan saa alittaa yhtiön omien varojen suurinta vertailutasoa, jonka laskemisesta ja ilmoittamisesta rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset.

Arvopaperinvälitysliikkeen on laskettava uusi vertailutaso kuuden kuukauden välein. Yhtiön hallituksen on ilmoitettava yhtiön omien varojen vertailutaso rahoitustarkastukselle kahden viikon kuluessa vertailutason määräytymispäivästä. Ilmoitukseen on liitettävä yhtiön tilintarkastajan lausunto rahoitustarkastuksen määräämällä tavalla.

Mitä 1 momentissa säädetään, on voimassa, kunnes yhtiön osakepääoman määrä täyttää 13 §:n vaatimukset.

Jos määräysvalta 1 momentissa tarkoitettussa arvopaperinvälitysliikkeessä siirtyy toiselle tämän lain voimaantulon jälkeen, yhtiön osakepääoman on täytettävä 13 §:n vaatimukset kuukauden kuluessa määräysvallan siirtymisestä, jollei määräysvalta ole siirtynyt perinnön johdosta. Mikäli määräysvalta on siirtynyt perinnön johdosta, perinnönsaajan on haettava rahoitustarkastukselta poikkeusta. Tällöin arvopaperinvälitysliikkeen omien varojen vähimmäismäärään sovelletaan, mitä 1 momentissa säädetään. Poikkeus on voimassa rahoitustarkastuksen määräämän ajan, kuitenkin enintään kymmenen vuotta. Poikkeus koskee 1 päivänä tammikuuta 2006 mennessä tapahtuvia saantoja.

Sen, jolle määräysvalta 1 momentissa tarkoitettussa yhtiössä on siirtynyt, on ilmoitet-

tava tästä välittömästi rahoitustarkastukselle, mikäli yhtiön osakepääoma ei täytä 13 §:n vaatimuksia.

Jos sijoituspalveluyrityksen omien varojen vähimmäismäärä laskee alle 1 momentissa säädetyn määrän, on noudatettava, mitä 42 §:ssä säädetään.

60 §

Sijoituspalveluyrityksen toimilupa

Muun kuin 58 §:ssä tarkoitetun yrityksen,

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

joka tämän lain voimaan tullessa tarjoaa 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, on kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta haettava toimilupaa tai kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta lopetettava tämän lain vastainen toiminta, jollei valtioneuvosto erityisestä syystä myönnä lopettamiselle pitempää määräaikaa.

Hakemus toimiluvan myöntämisestä voidaan ottaa käsiteltäväksi jo ennen tämän lain voimaantuloa.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 580

Laki**ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta tarjota ammattimaisesti sijoituspalvelua Suomessa.

Ulkomaista sijoituspalveluyritystä koskee lisäksi, mitä sijoituspalvelun ammattimaisesta tarjoamisesta ja arvopaperimarkkinalaissa (495/89) tarkoitetun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan

1) *ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetussa neuvoston direktiivissä (93/22/ETY) tarkoitettua palvelua ammattimaisesti tarjoavaa luonnollista tai oikeushenkilöä, joka on saanut sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 9 ja 16 §:ssä tarkoitettua

toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa;

2) *sijoituspalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 ja 16 §:ssä tarkoitettua palvelua;

3) *sijoittautumisoikeudella* ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeutta perustaa Suomeen kiinteä toimipaikka (*sivuliike*), josta se voi tarjota sen toimilupaan sisältyvää sijoituspalvelua; sekä

4) *edustustolla* Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen kiinteää toimipaikkaa Suomessa, josta ei ole oikeutta tarjota sijoituspalvelua.

3 §

Valvonta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle, rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään rahoitustarkastuslaissa (503/93).

Neuvoston direktiivi 93/6/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 1, 93/22/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 27 HE 7/96

TaVM 10/96

EV 96/96

2 luku

Sijoittautumisoikeus ja sijoituspalvelun tarjoamisen vapaus Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen, rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta sivuliikkeen perustamista koskeva ilmoitus, jossa on oltava riittävät tiedot perustettavaksi aiotun sivuliikkeen liiketoiminnasta, hallinnosta, vastuuhenkilöistä ja toimipaikasta, sekä muista tarpeellisista seikoista.

Sivuliike voidaan perustaa ja se voi aloittaa toimintansa viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun rahoitustarkastus on vastaanottanut 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen. Rahoitustarkastuksen on kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta annettava tarpeelliseksi katsomansa määräykset sivuliikkeen valvontaa koskevista tietojenantovelvollisuudesta ja asetettava yleisen edun vuoksi tarpeelliset ehdot sivuliikkeen toiminnan harjoittamiselle.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava rahoitustarkastukselle kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa. Rahoitustarkastus voi asettaa aiottujen muutosten vuoksi 1 momentissa tarkoitettuja määräyksiä ja ehtoja.

5 §

Sijoituspalvelun tarjoamisen vapaus

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa myös perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota vapaasti sijoituspalvelua Suomessa, rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta palvelujen tarjoamista koskeva ilmoitus, jossa on oltava tiedot niis-

tä sijoituspalveluista, joita ulkomainen sijoituspalveluyritys aikoo tarjota Suomessa, sekä annettava yleisen edun vuoksi tarpeelliseksi katsomansa ehdot, jotka koskevat sijoituspalvelun tarjoamista.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava kirjallisesti rahoitustarkastukselle 2 momentissa mainittuihin tietoihin aiottuista muutoksista. Rahoitustarkastus voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi 2 momentissa tarkoitettuja ehtoja.

6 §

Toimintaoikeuksien peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo tätä lakia tai muita arvopaperinvälittäjälle laissa säädettyjä velvollisuuksia, rahoitustarkastuksen on kehotettava yritystä lopettamaan lainvastainen toiminta.

Jollei ulkomainen sijoituspalveluyritys noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta, rahoitustarkastuksen on ilmoitettava asiasta sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, jotta tämä voi ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin lainvastaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi.

Mikäli ulkomainen sijoituspalveluyritys 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteistä huolimatta edelleen jatkaa lainvastaista toimintaansa, valtioneuvosto voi rahoitustarkastuksen esityksestä kieltää kokonaan tai osittain ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sijoituspalvelujen tarjoamisen Suomessa. Päätöksestä on ilmoitettava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Valtioneuvosto voi rahoitustarkastuksen esityksestä kieltää välittömästi tämän lain vastaisen toiminnan, jos kieltö on asian kiireellisyyden vuoksi välttämätön sijoittajien tai niiden henkilöiden etujen suojaamiseksi, joille sijoituspalvelua on tarjottu. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle.

Valtioneuvosto voi rahoitustarkastuksen esityksestä kieltää kokonaan tai osittain ulkomaista sijoituspalveluyritystä tarjoamasta

sijoituspalvelua Suomessa, jos ulkomainen sijoituspalveluyritys on rikkonut olennaisesti tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia, sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia tai muuta rahoitusmarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä tai niiden nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä siten, että se voi vahingoittaa sijoittajan suojaa tai muutoin yleistä etua.

3 luku

Sijoittautumisoikeus, edustusto ja sijoituspalvelun tarjoamisen vapaus valtiosta, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen

7 §

Sivuliikkeen toimilupa

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on haettava valtioneuvostolta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Hakemuksesta on pyydetävä rahoitustarkastuksen lausunto. Toimilupaa haettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 9 §:ssä säädetään.

8 §

Toimiluvan myöntäminen

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneelle ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle, jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät luotettavalle sijoituspalvelun tarjoamiselle asetettavat vaatimukset, voidaan myöntää toimilupa Suomeen perustettavaa sivuliikettä varten.

Valtioneuvosto voi asettaa sivuliikkeen perustamista, toimintaa ja valvontaa koskevia toimilupaehdoja.

Toimilupa oikeuttaa harjoittamaan toimintaa yhdessä tai useammassa toimipaikassa.

9 §

Toimiluvan peruuttaminen tai toiminnan rajoittaminen

Valtioneuvosto voi peruuttaa kokonaan tai osittain sivuliikkeen toimiluvan, jos

- 1) sen toiminnassa on olennaisesti rikottu

lakia, asetuksia tai viranomaisen niiden nojalla antamia määräyksiä taikka toimiluvan ehtoja;

2) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;

3) luvan myöntämiseksi säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

4) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai

5) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Valtioneuvosto voi rajoittaa määräajaksi tai toistaiseksi sivuliikkeen toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminta on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa.

Valtioneuvoston on ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kuuluttava asianomaista sijoituspalveluyritystä ja pyydetävä rahoitustarkastuksen lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

10 §

Edustuston avaaminen ja toiminta

Ennen edustuston avaamista Suomessa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiasta rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastuksen on kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta annettava edustuston avaamista, toimintaa ja valvontaa koskevat määräykset.

Edustusto voidaan avata, kun ulkomainen sijoituspalveluyritys on esittänyt selvityksen 1 momentissa tarkoitettujen rahoitustarkastuksen määräysten noudattamisesta.

11 §

Edustuston toiminnan kieltäminen

Rahoitustarkastus voi kieltää edustustoa jatkamasta toimintaansa Suomessa, jos edustuston toiminnassa on olennaisesti rikottu lain tai asetuksen säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia määräyksiä tai jos ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toimilupa on peruutettu.

12 §

Sijoituspalvelun tarjoamisen vapaus

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa val-

tiössä toimiluvan saaneella ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on valtiovarainministeriön luvalla oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

4 luku

Muut säännökset

13 §

Sivuliikkeen johto

Sivuliikkeellä on oltava sen toiminnasta vastaava sivuliikkeen johtaja, joka myös edustaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuh-teissa.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai lii-ketoimintakieltoon määrätty henkilö ei saa olla sivuliikkeen johtajana.

Sivuliikkeen johtaja on velvollinen korvaa-maan vahingon, jonka hän on tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle rikkomalla tätä lakia tai muuta sivuliikkeen toimintaa koskevaa säännöstä.

14 §

Toiminimi

Sivuliikkeen toiminimen kirjoittaa sen joh-taja tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen antaman valtuutuksen perusteella muu hen-kilö yksin tai useampi yhdessä.

15 §

Maksuvalmius

Sivuliikkeen maksuvalmiuden on oltava

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

sen toimintaan nähden riittävällä tavalla tur-vattu. Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä sivuliikkeen maksuvalmiuden turvaamisesta.

Sivuliike ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa sivuliikkeen toiminnalle. Sivuliik-keellä on oltava toimintaansa nähden riittä-vät riskien valvontajärjestelmät.

16 §

Vaitiolo-velvollisuus

Sivuliikkeen ja edustuston toimihenkilön vaitiolo-velvollisuudesta, tietojenanto-oikeu-desta ja salassapito-velvollisuuden rikkomisesta sekä asiakkaiden tunnistamisesta, huo-rellisuusvelvoitteesta ja epäilyttäviistä liike-toimista on voimassa, mitä sijoituspalvelu-yrityksistä annetun lain 48—50 §:ssä sääde-tään.

Sivuliikkeellä ja edustustolla on oikeus 1 momentin estämättä antaa edustamalleen ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimi-luvan myöntäneen valtion rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä edustamansa ulkomaisen sijoituspalveluyrityk-sen tilintarkastajalle ne tiedot, jotka on säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmoitettaviksi.

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elo-kuuta 1996.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 581

Laki**arvopaperimarkkinalain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/89) 1 luvun 4 §:n 2—4 momentti, 4 luvun 10 § ja 8 luvun 2 §:n 5 kohta, niistä 4 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1554/91),

muutetaan 1 luvun 3 §, 4 §:n 1 momentti, 3 luvun 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 5 §, 6 §:n 1 momentin 5—8 kohta, 7 §, 9 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 10 §:n 1 momentti ja 10 §:n otsikko, 12 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 13 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 luvun 5 §:n 2 momentti, 6—9 § ja 7 §:n edellä oleva väliotsikko, 5 luvun 2—5 § sekä 3 §:n edellä oleva väliotsikko, 7 luvun 1 §:n 1—4 momentti, 3 §:n 2 momentti, 8 luvun 2 §:n 2 ja 4 kohta sekä 3 §:n 3 kohta ja 10 luvun 3 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 luvun 10 §:n 1 momentti ja 10 §:n otsikko, 7 luvun 1 §:n 2—4 momentti, 3 §:n 2 momentti, 8 luvun 2 §:n 2 kohta sekä 10 luvun 3 §:n 2, 4 ja 5 momentti 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa (740/93) sekä 3 luvun 13 § ja 5 luvun 2 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, sekä

lisätään 3 lukuun uusi 2 a § ja sen edelle väliotsikko, 2 b § ja sen edelle väliotsikko, 6 a, 12 a, 14—16 § sekä 16 §:n edelle väliotsikko, 4 luvun 3 §:ään uusi 2 momentti, 5 lukuun uusi 4 a § ja sen edelle väliotsikko, 6 § ja sen edelle väliotsikko, 7 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 9 päivänä elokuuta 1993 annetulla lailla ja 5 päivänä tammikuuta 1994 annetulla lailla (19/94), uusi 6 momentti, 2 §:ään uusi 4 momentti ja 10 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa, uusi 3 ja 4 momentti seuraavasti:

1 luku
Yleisiä säännöksiä

Määritelmät

3 §

Arvopaperilla käydään *julkisesti kauppaa* arvopaperipörssin pörssilistalla (*pörssi-arvopaperi*) tai muussa ostajien ja myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestetyssä kaupankäynnissä, jolle on tämän lain

mukaisesti vahvistettu säännöt (*markkina-arvopaperi*).

4 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *arvopaperipörssillä* pörssi-arvopaperien kaupankäynnin edellytyksiä järjestävää ja ylläpitävää (*arvopaperipörssitoiminta*) yhteisöä;
- 2) *pörssiyhtiöllä* yhtiötä, jonka osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain (734/78) mukaan

Neuvoston direktiivi 93/6/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 1, 93/22/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 27

HE 7/96
TaVM 10/96
EV 96/96

oikeuttava arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi arvopaperipörssin pörssilistalla;

3) *sijoituspalvelulla* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:n mukaista arvopaperinvälittäjän tarjoamaa palvelua;

4) *arvopaperinvälittäjällä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/93) 2 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta sekä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (1608/93) 2 §:ssä tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitosta;

5) *pörssivälittäjällä* arvopaperinvälittäjää, joka on saanut oikeuden käydä kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla;

6) *meklarilla* luonnollista henkilöä, joka arvopaperinvälittäjän edustajana päätehtävään tarjoaa sijoituspalvelua; sekä

7) *pörssimeklarilla* meklaria, joka on saanut oikeuden pörssivälittäjän edustajana käydä kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla.

3 luku

Julkinen kaupankäynti arvopapereilla

2 §

Valtioneuvosto voi peruuttaa arvopaperipörssin toimiluvan, jos toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetuksia tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä tai arvopaperipörssin sääntöjä taikka jos luvan myöntämiseksi säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa.

Toiminimi

2 a §

Arvopaperipörssitoimintaan luvan saaneella yhteisöllä on velvollisuus käyttää toiminimessään sanaa tai yhdysosaa arvopaperipörssi.

Muu kuin arvopaperipörssitoimintaan luvan saanut yhteisö ei saa toiminimessään tai

muuten toimintaansa kuvaamaan käyttää sanaa tai yhdysosaa arvopaperipörssi.

Pörssilista

2 b §

Arvopaperipörssissä on pörssiarvopaperien luettelointia ja kaupankäyntiä varten oltava pörssilista. Kaupankäynti on pörssilistalla järjestettävä luotettavasti ja tasapuolisesti siten, että pörssiarvopaperien hinnanmuodotus perustuu sitoviin osto- ja myyntitarjouksiin tai tarjouskehotuksiin.

Arvopaperipörssin toiminta

3 §

Arvopaperipörssi saa arvopaperipörssitoiminnan lisäksi järjestää muuta julkista kaupankäyntiä sekä tarjota arvopaperien vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä selvitys-, tietojenkäsittely- ja kaupanvastuun takauspalveluja sekä arvopaperi- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja. Arvopaperipörssi saa lisäksi, sen mukaan kuin siitä on säädetty kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/88), harjoittaa optioyhteisön toimintaa.

Arvopaperipörssin säännöt

4 §

Arvopaperipörssillä on oltava säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset ainakin siitä,

1) miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi,

2) miten ja milloin kaupankäynti pörssilistalla tapahtuu,

3) miten, milloin ja missä laajuudessa tarjouksia tai tarjouskehotuksia ja kauppvoja koskevat tiedot saatetaan sijoittajien ja kaupankäyntiin osallistuvien arvopaperinvälittäjien tietoon,

4) miten ja millä perusteilla pörssivälittäjän, muun arvopaperipörssissä toimivan ja pörssimeklarin oikeudet myönnetään ja peruutetaan, sekä

5) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia pörssiyhtiöille, pörssiarvopape-

rien muille liikkeeseenlaskijoille, pörssivälittäjille, muille arvopaperipörssissä toimiville ja pörssimeklareille muutoin asetetaan.

Säännöissä on otettava huomioon kaupan käynnin kohteena olevien arvopaperien ja niillä käytävän kaupan erityispiirteet sekä kaupankäyntiin osallistuvat sijoittajat. Arvopaperipörssin säännöt ja niiden muutokset vahvistaa asianomainen ministeriö, jonka on ennen sääntöjen vahvistamista pyydyttävä rahoitustarkastuksen lausunto.

Arvopaperipörssin toiminnan keskeyttäminen

5 §

Valtioneuvosto voi määrätä arvopaperipörssin toiminnan keskeytettäväksi määräajaksi tai toistaiseksi, jos arvopaperipörssi on toiminut vastoin lakia tai asetuksia tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä tai arvopaperipörssin sääntöjä taikka jos arvopaperipörssissä kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien vaihdanta on häiriintynyt siten, että arvopaperipörssin toiminnan jatkamisesta aiheutuu vakavaa uhkaa sijoittajille tai arvopaperimarkkinoiden toiminnalle.

Arvopaperipörssin hallitus voi erityisestä syystä keskeyttää pörssin toiminnan enintään viikon ajaksi silloin, kun toiminnan jatkaminen olisi vastoin sijoittajien etua. Keskeytyksestä ja toiminnan aloittamisesta on välittömästi ilmoitettava rahoitustarkastukselle.

Arvopaperipörssin johto

6 §

Arvopaperipörssin hallituksen tehtävänä on, sen lisäksi mitä sen tehtävistä on muutoin säädetty ja määrätty:

5) valvoa arvopaperipörssin toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, arvopaperipörssin sääntöjen ja hyvän tavan noudattamista arvopaperipörssin piirissä;

6) huolehtia niiden tietojen saattamisesta julkisuuteen, jotka arvopaperipörssin on tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten taikka arvopaperipörssin sääntöjen mukaan julkistettava;

7) saattaa rahoitustarkastuksen tietoon me-

nettely, joka ilmeisesti on vastoin arvopaperipörssin toiminnasta annettuja säännöksiä ja määräyksiä; sekä

8) ilmoittaa rahoitustarkastukselle 1—4 kohdassa tarkoitettua päätöksestään.

6 a §

Arvopaperipörssin on myönnettävä pörssivälittäjän ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet hakijalle, joka täyttää laissa ja arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset ja jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa.

Arvopaperipörssi saa lisäksi myöntää pörssivälittäjän oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa. Valtioneuvoston luvalla voidaan myös muulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle myöntää pörssivälittäjän oikeudet.

Arvopaperipörssin on peruutettava määräajaksi tai kokonaan pörssivälittäjän, muun arvopaperipörssissä toimivan ja pörssimeklarin oikeudet, mikäli rahoitustarkastus arvopaperipörssiä kuultuaan niin painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista arvopaperipörssille sekä sille, jota vaatimus koskee.

Pörssivälittäjällä, pörssimeklarilla ja muulla arvopaperipörssissä toimivalla on oikeus saattaa arvopaperipörssin 6 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettu päätös, jolla hakemus sille myönnettävistä oikeuksista on hylätty tai jolla sen oikeudet on peruutettu, rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä.

7 §

Arvopaperipörssillä on oltava toimitusjohtaja. Toimitusjohtajan on sen lisäksi, mitä hänen tehtävistään on muutoin säädetty ja määrätty, huolehdittava arvopaperilla käytävän kaupan keskeyttämisestä arvopaperipörssissä, milloin siihen antaa aihetta arvopaperipörssin toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, arvopaperipörssin sääntöjen tai hyvän tavan vastainen menettely taikka muu arvopaperin hinnanmuodostumiseen olennaisesti vaikuttava seikka.

Arvopaperinvälittäjän riippumattomuus

9 §

Arvopaperinvälittäjät ja muut arvopaperipörssissä toimivat, jotka kuuluvat samaan konserniin tai ovat keskenään sellaisessa taloudellisessa riippuvuussuhteessa, joka saattaa vaarantaa arvopaperipörssitoiminnan luotettavuuden, eivät saa toteuttaa samaa arvopaperia tai samaan arvopaperiin oikeuttavaa arvopaperia koskevaa samaa sijoituspalvelua samassa arvopaperipörssissä.

10 §

Arvopaperin ottaminen pörssilistalle

Arvopaperipörssi saa asianomaisen liikkeenlaskijan hakemuksesta ottaa pörssilistalle suomalaisen tai ulkomaisen arvopaperin, joka on vapaasti luovutettavissa, johon todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa ja jonka hinnanmuodostuksen voidaan siten arvioida olevan luotettavaa.

Muu julkinen kaupankäynti arvopapereilla

12 §

Muun julkisen kaupankäynnin kohteeksi muualla kuin arvopaperipörssissä saadaan ottaa 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua pörssi-arvopaperia lukuun ottamatta suomalainen tai ulkomainen arvopaperi, jos arvopaperiin todennäköisesti kohdistuu muualla kuin arvopaperipörssin pörssilistalla riittävästi kysyntää ja tarjontaa, jos arvopaperin hinnanmuodostuksen voidaan siten arvioida olevan luotettavaa ja jollei arvopaperin liikkeenlaskija ole kirjallisesti ilmoittanut vastustavansa arvopaperilla käytävän kaupan aloittamista.

Jollei arvopaperin liikkeenlaskija ole antanut suostumustaan päätökseen aloittaa muu julkinen kaupankäynti arvopaperilla, liikkeenlaskijalle on ilmoitettava päätöksestä 30 päivää ennen kaupankäynnin aloittamista. Jos pörssi-arvopaperi on päätetty ottaa muun julkisen kaupankäynnin kohteeksi, päätöksestä on vastaavasti ilmoitettava myös asianomaiselle arvopaperipörssille 30 päivää ennen kaupankäynnin aloittamista.

Muun julkisen kaupankäynnin järjestämisestä arvopaperilla on ilmoitettava viivytyk-

settä rahoitustarkastukselle ja arvopaperin liikkeenlaskijalle silloin, kun kaupankäynti arvopaperilla aloitetaan, keskeytetään ja lopetetaan sekä, jos on kysymys pörssi-arvopaperista, myös asianomaiselle arvopaperipörssille.

Rahoitustarkastus voi määrätä muun julkisen kaupankäynnin keskeytettäväksi, jos 13 §:ssä tarkoitettuja asianomaisen ministeriön vahvistamia sääntöjä ei ole noudatettu taikka jos toiminnan jatkamisesta voi aiheutua vakavaa uhkaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden toiminnalle. Rahoitustarkastus voi myös kieltää aloittamasta kaupankäyntimenettelyn järjestämistä, jollei asianomainen ministeriö ole vahvistanut 13 §:n mukaisesti sitä koskevia sääntöjä.

Rahoitustarkastus voi liikkeenlaskijan pyynnöstä määrätä kaupankäynnin markkina-arvopaperilla lopetettavaksi, jos arvopaperi on otettu muun julkisen kaupankäynnin kohteeksi ilman liikkeenlaskijan suostumusta tai ilman, että liikkeenlaskija on tarjonnut kaupankäynnin kohteeksi otettuja tai niiden kanssa samanlaisia arvopapereita yleisölle. Rahoitustarkastuksen on pyydettävä lausunto asianomaiselta muun julkisen kaupankäynnin järjestäjältä. Rahoitustarkastus voi hylätä liikkeenlaskijan pyynnön, jos muun julkisen kaupankäynnin järjestäjä osoittaa, että arvopaperi muutoin täyttää 1 momentissa asetetut vaatimukset.

12 a §

Muuhun julkiseen kaupankäyntiin on myönnettävä arvopaperinvälittäjän oikeudet hakijalle, joka täyttää laissa ja 13 tai 14 §:ssä tarkoitetuissa säännöissä asetetut vaatimukset ja jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa.

Muuhun julkiseen kaupankäyntiin saadaan osapuoleksi hyväksyä arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saanut ulkomainen arvopaperinvälittäjä, jolla ei ole kiinteää toimipaikka Suomessa. Valtioneuvoston luvalla voidaan myös muu ulkomainen arvopaperinvälittäjä hyväksyä osapuoleksi muuhun julkiseen kaupankäyntiin.

Rahoitustarkastus voi arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä peruuttaa arvopaperinvälittäjän ja

meklarin oikeudet osallistua arvopaperien muuhun julkiseen kaupankäyntiin. Päätöksestä ja sen perusteista on välittömästi ilmoitettava muun julkisen kaupankäynnin järjestäjälle sekä sille, jota päätös koskee.

Arvopaperinvälittäjällä ja meklarilla on muussa kuin 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa oikeus saattaa päätös, jolla hakemus sen oikeudesta osallistua arvopaperien julkiseen kaupankäyntiin on hylätty tai jolla sen oikeus on 13 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla peruutettu, rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä.

Mitä 9 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän riippumattomuudesta arvopaperipörssissä, sovelletaan vastaavasti muuhun julkiseen kaupankäyntiin.

Muun julkisen kaupankäynnin säännöt

13 §

Asianomainen ministeriö vahvistaa hakemuksesta arvopaperien muun julkisen kaupankäynnin säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset ainakin siitä,

1) miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi,

2) miten ja milloin kaupankäynti tapahtuu,

3) miten, milloin ja missä laajuudessa tarjouksia tai tarjouskehotuksia ja kauppvoja koskevat tiedot saatetaan sijoittajien ja kaupankäyntiin osallistuvien arvopaperinvälittäjien tietoon,

4) miten ja millä perusteilla arvopaperinvälittäjän ja meklarin oikeudet myönnetään ja peruutetaan,

5) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille, arvopaperinvälittäjille ja meklareille muutoin asetetaan, sekä

6) kuka vastaa tai ketkä vastaavat kaupankäynnin järjestämisestä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, säännöissä voidaan 1 luvun 1 ja 2 §:n estämättä lisäksi määrätä muilla kuin kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetuilla vakioituilla johdannaisopimuksilla käytävässä kaupassa noudatettavasta menettelystä. Säännöissä voidaan määrätä, ettei luottolaitoksen tavanomaisen varainhankintansa yhteydessä liikkeeseen laskemaa, 1 luvun 2 §:n 1 mo-

mentin 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperia koskevaan, kyseisen luottolaitoksen tekemään kauppaan tai muuhun luovutukseen ole sovellettava, mitä 5 luvun 1 §:ssä säädetään.

Asianomainen ministeriö voi vahvistaa 1 momentissa tarkoitettut säännöt vain, jos kaupankäynti on järjestetty ja säännelty luotettavasti ja tasapuolisesti, jos kaupankäynnissä noudatettavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille ja jos kaupankäyntiin osallistuu riittävä määrä arvopaperinvälittäjiä. Oikeus hakea sääntöjen vahvistamista on arvopaperipörssillä, arvopaperinvälittäjien yhteisöllä ja arvopaperinvälittäjällä. Säännöissä on otettava huomioon kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien ja niillä käytävän kaupan erityispiirteet sekä kaupankäyntiin osallistuvat sijoittajat. Asianomaisen ministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä rahoitustarkastuksen ja Suomen Pankin lausunto.

Asianomainen ministeriö voi rahoitustarkastuksen esityksestä ja arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä vaatia vahvistamisessaan säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi.

Asianomainen ministeriö voi peruuttaa 1 momentissa tarkoitetuille säännöille antamansa vahvistamisen, jos arvopaperien julkisessa kaupankäynnissä on olennaisesti rikottu lakia, asetuksia tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä tai julkisen kaupankäynnin sääntöjä taikka jos sääntöjen vahvistamiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa.

14 §

Valtioneuvosto vahvistaa Suomen Pankin johtokunnan esityksestä säännöt 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen arvopaperien muussa julkisessa kaupankäynnissä muualla kuin arvopaperipörssissä arvopaperinvälittäjien ja muiden ammattimaisten sijoittajien kesken noudatettavista menettelytavoista, jos kaupankäynti on järjestetty ja säännelty luotettavasti ja tasapuolisesti. Suomen Pankki voi tehdä mainitun esityksen, jos se on tarpeen sen tehtävien hoitamiseksi. Suomen Pankin esitykset on joko muuttamattomina hyväksyttävä tai hylättävä. Säännöissä on otettava huomioon kaupankäynnin

kohteena olevien arvopaperien ja niillä käytävän kaupan erityispiirteet, kaupankäyntiin osallistuvat sijoittajat sekä soveltuvin osin noudatettava, mitä 13 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Sen estämättä, mitä edellä 1 momentissa säädetään, Suomen Pankki voi ilmoittaa edellytykset, joiden mukaan se käy arvopapereilla kauppaa rahapoliittisten tehtäviensä hoitamiseksi.

Muuhun julkiseen kaupankäyntiin, johon 1 momentin mukaisesti on vahvistettu säännöt, sovelletaan 12 ja 12 a §:n säännöksiä, lukuun ottamatta mitä 12 §:n 4 momentissa ja 12 a §:n 3 momentissa säädetään.

Suomen Pankin 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla käymään kauppaan ei sovelleta, mitä 2 luvun 7 §:n 3 momentissa, 5 luvun 1 §:ssä ja 9 luvun 2 §:ssä säädetään. Sama koskee 1 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla käytävää kauppaa, jonka säännöissä on määrätty, ettei yleisöllä ole oikeutta suoraan tai välillisesti osallistua kaupankäyntiin.

15 §

Valtioneuvoston on laadittava sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annettun neuvoston direktiivin 93/22/ETY mukaisesti luettelo arvopaperien julkisesta kaupankäynnistä, jolle tämän lain mukaisesti on vahvistettu säännöt. Valtioneuvoston on annettava tämä luettelo ja siinä tarkoitettujen markkinoiden toimintaa koskevat säännöt tiedoksi muille jäsenvaltioille ja komissiolle, mikäli sääntöjen vahvistamista koskevassa hakemuksessa on valtioneuvostolta pyydetty tällaisen ilmoituksen tekemistä ja sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että säännöt täyttävät ilmoituksen tekemiselle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tai sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Valtioneuvoston on ennen 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tekemistä pyydettävä Suomen Pankilta lausunto, jos valtioneuvosto on 14 §:n mukaisesti vahvistanut säännöt arvopaperien julkista kaupankäyntiä varten. Mikäli Suomen Pankin lausunto on kielteinen, ei ilmoitusta tule tehdä.

Mitä 2 momentissa säädetään, noudatetaan vastaavasti, jos 14 §:n mukaisesti vahvistettujen sääntöjen vahvistaminen peruutetaan.

Julkisen kaupankäynnin markkinointi

16 §

Arvopaperien julkista kaupankäyntiä ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä.

Arvopaperien ostajien ja myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestettyä, 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä saa markkinoida yleisölle vain, jos sille on tämän lain mukaisesti vahvistettu säännöt.

4 luku

Arvopaperikauppa ja arvopaperinvälitys

Arvopaperinvälittäjän toiminta

3 §

Edellä 1 momentissa säädetty kielto ei koske arvopaperinvälittäjää, joka harjoittaa sijoituspalveluna sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua markkinatakausta ja arvopaperikaupintaa liikkeeseen laskeamallaan, 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla arvopaperilla.

5 §

Jos arvopaperinvälittäjä, sen kanssa samaan konserniin kuuluva yritys, sen määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö taikka näiden eläkesäätiö tai eläkekassa on välitystoimeksiannon antaneen arvopaperinvälittäjän asiakkaan kaupassa vastapuolena, arvopaperinvälittäjän on kirjallisesti ilmoitettava siitä asiakkaalleen viivytyksettä kaupan päättämisen jälkeen, jollei asiakas ole antanut siihen suostumustaan ennen kaupan päättämistä.

6 §

Arvopaperinvälittäjän on toteutettava pörssi-arvopaperia ja markkina-arvopaperia koskeva välitystoimeksianto, jonka se on vastaanottanut suomalaiselta tai Suomeen sijoitautuneelta asiakkaaltaan, arvopaperipörssin pörssilistalla tai muussa julkisessa kaupankäynnissä, jollei asiakkaan kanssa ole toisin

sovittu tai asiakkaan etu erityisestä syystä muuta vaadi.

Arvopaperinvälittäjä ei saa muussa kuin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa antaa toiselle arvopaperinvälittäjälle toimeksiantoa omaan lukuunsa suoritettavasta pörssi-arvopaperin tai markkina-arvopaperin kaupasta sen arvopaperipörssin pörssilistalla tai siinä muussa julkisessa kaupankäynnissä, jossa ensiksi mainitulla arvopaperinvälittäjällä on oikeus tarjota samaa arvopaperia koskevaa sijoituspalvelua.

Arvopapereita koskevien luovutusten ilmoittaminen

7 §

Arvopaperinvälittäjän on tehtävä ilmoitus kaikista pörssi- ja markkina-arvopapereilla tekemistään kaupoista ja muista luovutuksista, jos se tarjoaa näitä arvopapereita koskevaa sijoituspalvelua Suomessa. Lisäksi arvopaperinvälittäjän, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa, on tehtävä vastaava ilmoitus niistä arvopapereista, jotka ovat julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja joita koskevaa sijoituspalvelua sillä on oikeus tarjota tuossa valtiossa.

Arvopaperinvälittäjän on tehtävä edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus rahoitustarkastuksen määräämällä tavalla joko asianomaiselle arvopaperipörssille, julkisen kaupankäynnin muulle järjestäjälle, erityisestä syystä muulle rahoitustarkastuksen valvottavalle ja sen tätä tarkoitusta varten hyväksymälle yhteisölle taikka rahoitustarkastukselle tai Suomen Pankille. Mikäli tiedot saadaan suoraan kaupankäyntijärjestelmästä, ei ilmoitusta tarvitse tehdä.

Arvopaperinvälittäjän on tehtävä ilmoitus edellä 1 momentissa tarkoitetuista kaupoista ja muista luovutuksista viipymättä ja viimeistään seuraavana arkipäivänä. Ilmoituksessa on käytävä ilmi arvopaperilaji, arvopapereiden määrä, kaupantekohetki, kauppahinta ja ilmoituksen tehnyt arvopaperinvälittäjä.

Arvopaperinvälittäjän on tehtävä edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus siitä riippumatta, onko arvopaperinvälittäjä toteuttanut kaupan tai muun luovutuksen arvopaperipörssin pörssilistalla, muun julkisen kaupankäynnin tai julkista kaupankäyntiä Eu-

roopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin piirissä taikka niiden ulkopuolella.

Ilmoitus, joka koskee 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla tehtyjä kauppvoja ja muita luovutuksia, voidaan antaa 3 momentissa tarkoitettujen tietojen yhdistelmänä ja julkistaa rahoitustarkastuksen määräämällä tavalla.

Rahoitustarkastus voi määrätä poikettavaksi tässä pykälässä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuudesta, jos arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja jos sitä koskevista kaupoista ja muista luovutuksista on tehty asianmukainen ilmoitus tuossa valtiossa.

8 §

Arvopaperinvälittäjän on rahoitustarkastuksen määräämässä laajuudessa ilmoitettava tai yksilöitävä 7 §:ssä tarkoitettuja arvopapereita koskevista kaupoista ja muista luovutuksista ne, jotka koskevat osakkeita tai osakkeisiin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavia arvopapereita ja joissa osapuolena on omaan lukuunsa arvopaperinvälittäjä tai sen kanssa samaan konserniin kuuluva yritys tai arvopaperinvälittäjän määräysvallassa oleva yhteisö tai näiden eläkesäätiö tai eläkekassa. Lisäksi arvopaperinvälittäjän on rahoitustarkastuksen määräämässä laajuudessa ilmoitettava tai yksilöitävä sopimukset, jotka on tehty sen omaan tai edellä tarkoitettun yrityksen, yhteisön, eläkesäätiön tai eläkekassan lukuun, jos sopimuksen ehdot rajoittavat 7 §:ssä tarkoitettujen arvopapereiden luovuttamista tai niihin perustuvan äänivallan käyttämistä.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitusmenettelystä, ilmoitusten ajankohdista ja siitä, kenelle ilmoitus on tehtävä.

Mikäli 1 momentissa tarkoitettut arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, arvopaperinvälittäjä voi rahoitustarkastuksen määräämin ehdoin järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan suoraan arvo-osuusjärjestelmästä.

Arvopaperipörssin tai muun julkisen kaupankäynnin järjestäjän on rahoitustarkastuk-

sen määräämällä tavalla julkistettava tämän pykälän nojalla ilmoitetut tiedot.

Meklarin toiminta

9 §

Mitä tämän luvun 1—6 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjästä, koskee soveltuvin osin myös meklaria ja arvopaperinvälittäjän palveluksessa olevaa henkilöä, jonka tehtävänä on julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita koskevien toimeksiantojen käsittely tai näitä arvopapereita koskeva sijoitustutkimus.

5 luku

Sisäpiiriä koskevat säännökset

2 §

Ilmoitusvelvollisuus

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttavien arvopaperien sekä tällaiset arvopaperit liikkeeseen laskeneen yhtiön muiden osakkeiden ja osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttavien muiden arvopaperien omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja on:

1) tällaisen arvopaperin liikkeeseen laske-
neen yhtiön, arvopaperipörssin, arvopaperin-
välittäjän sekä muun julkista kaupankäyntiä
tällaisilla arvopapereilla järjestävän yhteisön
hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen ja
varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan
varamies sekä tilintarkastaja, varatilintarkas-
taja ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö,
jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) meklari ja arvopaperinvälittäjän palve-
luksessa oleva henkilö, jonka tehtävänä on
tällaisia arvopapereita koskevien toimeksian-
tojen käsittely tai niitä koskeva sijoitustutki-
mus;

3) arvopaperipörssin, muuta julkista kau-
pankäyntiä tällaisilla arvopapereilla järjes-
tävän arvopaperinvälittäjän tai arvopaperinvä-
littäjien yhteisön muu kuin 1 ja 2 kohdassa
tarkoitettu toimihenkilö; sekä

4) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä
tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä per-
heenjäsentensä tai toisen tässä pykälässä tar-
koitetun henkilön tai tämän perheenjäsenten
kanssa on määräysvalta.

Rahoitustarkastus voi erityisestä syystä
myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoite-
tusta omistuksen julkisuudesta.

Rahoitustarkastuksen henkilökunnan omis-
tamien arvopaperien julkisuudesta säädetään
rahoitustarkastuslaissa (503/93). Suomen
Pankin henkilökunnan omistamien arvopape-
rien julkisuudesta säädetään erikseen.

Ilmoitettavat tiedot

3 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan
osakkeen ja osakkeeseen osakeyhtiölain mu-
kaan oikeuttavan arvopaperin liikkeeseen
laskeneeseen yhtiöön 2 §:n 1 momentin
1 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan
henkilön on tehtävään tullessaan ilmoitettava
yhtiölle

1) holhouksessaan oleva henkilö;

2) 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitet-
tu yhteisö tai säätiö;

3) yhteisö tai säätiö, jossa hänellä on
2 momentissa tarkoitettu huomattava vaiku-
tusvalta;

4) omistamansa, 1 kohdassa tarkoitettun
holhottavan sekä 2 ja 3 kohdassa tarkoitettun
yhteisön tai säätiön omistamat yhtiön ja sen
kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön
osakkeet, osakkeisiin osakeyhtiölain mukaan
oikeuttavat arvopaperit; sekä tehtävässä ol-
lessaan

5) edellä 4 kohdassa tarkoitetuilla arvopa-
pereilla tehdyt kaupat ja muut luovutukset;
sekä

6) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tie-
doissa tapahtuvat muutokset.

Henkilöllä on yhteisössä tai säätiössä huo-
mattava vaikutusvalta, jos hän on siinä 2 §:n
1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tai sii-
hen rinnastuvassa asemassa tai jos hän on
avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiit-
tiyhtiön vastuunalainen yhtiömies.

4 §

Arvopaperipörssiin ja muuta julkista kau-
pankäyntiä järjestävään arvopaperinvälittä-
jään tai arvopaperinvälittäjien yhteisöön
2 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoite-
tussa suhteessa olevan henkilön on tehtävään
tullessaan ilmoitettava arvopaperipörssille,
arvopaperinvälittäjälle tai arvopaperinvälittä-
jien yhteisölle holhouksessaan oleva henkilö

sekä 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö sekä tiedoissa tapahtuvat muutokset. Tällaisen henkilön on liitettävä ilmoitukseensa 3 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Arvopaperinvälittäjään 2 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan henkilön on tehtävään tullessaan ilmoitettava välittäjälle holhouksessaan oleva henkilö sekä 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö sekä tiedoissa tapahtuvat muutokset. Ilmoitukseen on liitettävä 3 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Arvo-osuusjärjestelmään liitetyt arvopaperit

4 a §

Mikäli 3 tai 4 §:ssä tarkoitettut arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, ilmoitusten vastaanottaja voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

Sisäpiirin omistusta koskeva rekisteri

5 §

Edellä 3 ja 4 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottajan on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla hänen, hänen holhottavansa ja 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettun yhteisön ja säätiön omistamat osakkeet, osakkeisiin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset. Rekisterissä on vastaavasti oltava kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla tiedot 3 ja 4 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä, yhteisöistä ja säätiöistä.

Mikäli ilmoitukset tehdään 4 a §:n mukaisesti, rekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Jokaisella on oikeus vaivattomasti tutustua tässä pykälässä tarkoitettuihin rekistereihin ja saada kulujen korvaamista vastaan niistä otteita ja jäljennöksiä.

Tarkemmat määräykset

6 §

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä tässä luvussa tarkoitettujen il-

moitusten tekemisestä, rekisterinpidosta ja rekisterin julkisuudesta sekä 4 a §:ssä ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua menettelyä. Rahoitustarkastus voi määrätä, että 2, 3 tai 4 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta ei sovelleta tiettyihin yhteisöihin tai luottamustoimiin.

7 luku

Arvopaperimarkkinoiden valvonta

1 §

Valvontaviranomainen

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten niiden nojalla antamien määräysten sekä arvopapereilla käytävää julkista kauppaa koskevien sääntöjen, ohjeiden ja sopimusehtojen noudattamista valvoo rahoitustarkastus.

Rahoitustarkastuksella on oikeus saada julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalta, 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettun esitteen julkistamiseen velvolliselta, 2 luvun 9 ja 10 §:ssä tarkoitettulta ilmoitusvelvolliselta, 5 luvun 2, 3 ja 4 §:ssä tarkoitettulta ilmoitusvelvolliselta, yhteisöltä ja säätiöltä sekä 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettulta ostotarjouksen tekijältä ja 6 luvun 6 §:ssä tarkoitettulta osakkeenomistajalta tai muulta lunastusvelvolliselta valvonnan edellyttämät tiedot sekä saada näiltä jäljennökset valvonnan kannalta tarpeellisiksi katsomistaan asiakirjoista. Rahoitustarkastuksella on lisäksi oikeus suorittaa valvonnan kannalta välttämätön tarkastus edellä mainituissa lainkohdissa tarkoitettujen yhteisöjen ja säätiöiden luona.

Rahoitustarkastus voi asettaa ja tuomita maksettavaksi uhkasakon 5 luvun 2, 3 ja 4 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden ja tämän pykälän 2 ja 4 momentissa tarkoitettun tiedonanto- ja asiakirjan esittämisvelvollisuuden tehosteeksi.

Liikkeeseenlaskijan tilintarkastajan on annettava 2 luvun 6 ja 6 a §:ää täydentäviä tietoja tilintarkastuksesta, jos rahoitustarkastus esitteen ennakkotarkastuksen yhteydessä sitä liikkeeseenlaskijalta perustellusta syystä vaatii. Tilintarkastaja voi antaa lausunnon liikkeeseenlaskijan hallituksen rahoitustarkastukselle antamasta vastauksesta.

Rahoitustarkastus ei valvo kauppaa, jota Suomen Pankki käy arvopapereilla rahapoliittisten tehtäviensä hoitamiseksi.

Markkinoinnin ja sopimusehtojen sääntely

2 §

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös sitä, joka 3 luvun 2 a §:n vastaisesti käyttää rekisteröityä toiminimeä, jos sen käyttäminen olisi omiaan johtamaan yleisöä harhaan.

3 §

Vaitiolovelvollisuus

Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle arvopaperimarkkinoita valvovalle viranomaiselle säädetään rahoitustarkastuslaissa (503/93).

8 luku

Rangaistussäännökset

2 §

Arvopaperimarkkinarikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

2) sisällyttää totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon 2 luvussa tarkoitettuun tarjous- tai listalleottoesitteeseen, osavuositai vuosikatsaukseen tai tilinpäätökseen tai 6 luvussa tarkoitettuun tarjousasiakirjaan taikka julkistaa tarjous- tai listalleottoesitteen tai tarjousasiakirjan, ennen kuin rahoitustarkastus on hyväksynyt sen,

4) harjoittaa arvopaperinvälitystä vastoin 4 luvun 3 §:ää tai 6 §:n 2 momenttia,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Arvopaperimarkkinarikkomus

Joka

3) laiminlyö 4 luvun 7 tai 8 §:ssä taikka 5 luvun 2, 3 tai 4 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden pitää rekisteriä tai

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

10 luku

Erinäisiä säännöksiä

1 §

Vakioidut optiot ja termiinit

Tämän lain 4 luvun 7 §:ää, 5 luvun 3, 4 ja 4 a §:ää sekä 5 luvun 5 §:n 1 momenttia sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai tällaiseen osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Mitä tässä pykälässä säädetään vakioidusta optiosta ja termiinistä, koskee myös 3 luvun 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta johdannaisoppimusta.

3 §

Muutoksenhaku

Valtioneuvoston tai asianomaisen ministeriön 3 luvun 2 §:n 1 momentin, 4 §:n 2 momentin, 13 §:n 3 momentin sekä 14 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Arvopaperin liikkeeseenlaskija ja arvopaperipörssi voivat hakea muutosta rahoitustarkastuksen päätökseen 3 luvun 11 §:n 4 momentin mukaisesti rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi saatetussa asiassa. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimiva rekisteröity yhdistys sekä sijoittaja, joka omistaa pörssilistalta poistettavaksi päätettyjä tai niihin oikeuttavia arvopapereita, voivat hakea muutosta rahoitustarkastuksen päätökseen 3 luvun 11 §:n 3 momentissa tarkoitettussa asiassa.

Arvopaperin liikkeeseenlaskija, muun jul-

kisen kaupankäynnin järjestäjä, sijoittajien etujen valvomiseksi toimiva rekisteröity yhdistys sekä sijoittaja, joka omistaa arvopapereita, joiden kaupankäynti on määrätty lopetettavaksi, tai niihin oikeuttavia arvopapereita, voivat hakea muutosta rahoitustarkastuksen 3 luvun 12 §:n 5 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

Rahoitustarkastuslain 24 §:n 2 momenttia ei sovelleta muutoksenhakuun päätöksestä, joka koskee 3 luvun 11 §:n 1 ja 2 momentissa, 12 §:n 5 momentissa sekä 6 luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitettua asiaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän elokuuta 1996.

Sen, joka tämän lain voimaan tullessa järjestää muuta julkista kaupankäyntiä, jolle

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

rahoitustarkastus on ennen tämän lain voimaantuloa vahvistanut säännöt, on kolmen kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta annettava säännöt asianomaisen ministeriön vahvistettavaksi tai lopetettava muun julkisen kaupankäynnin järjestäminen.

Hakemus arvopaperipörssin sääntöjen ja muussa julkisessa kaupankäynnissä noudatettavien sääntöjen vahvistamisesta voidaan ottaa käsiteltäväksi jo ennen lain voimaantuloa ja säännöt vahvistaa sekä ryhtyä muihinkin lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin ennen lain voimaantuloa.

Tämän lain 4 luvun 7 §:ssä sekä 5 luvun 3 ja 4 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia on noudatettava kahden kuukauden kuluttua lain voimaantulosta.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 582

Laki**kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä elokuuta 1988 kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/88) 5 luvun 8 §:n 3 momentti,

muutetaan 1 luvun 4 §:n 1 ja 2 momentti, 2 luvun 10 ja 11 §, 3 luvun 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 ja 7 §, 9 §:n 1 ja 2 momentti, sekä 4 luvun 1 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 10 § osittain muutettuna 28 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla (1285/90), 3 luvun 5 §:n 1 momentti ja 9 §:n 1 ja 2 momentti 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa (741/93), 2 luvun 11 § ja 4 luvun 1 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, sekä

lisätään 2 luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 3 momentti ja 3 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 4 momentti, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

4 §

Markkinaosapuolet

Välittäjällä tarkoitetaan tässä laissa arvopaperimarkkina-laissa (495/89) tarkoitettua arvopaperinvälittäjää, joka on saanut oikeuden omaan tai asiakkaan lukuun käydä kauppaa optioyhteisössä tai antaa optiokaupat selvitetäväksi optioyhteisössä.

Markkinatakaajalla tarkoitetaan tässä laissa arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua arvopaperinvälittäjää, joka on optioyhteisön kanssa tekemässään sopimuksessa sitoutunut pyynnöstä ilmoittamaan option osalta premion ja termiinin osalta termiinihinnan, tai sitä vastaavan tunnusluvun, josta hän sitou-

tuu solmimaan optiokaupan sopimuksessa tarkemmin määrättyin edellytyksin.

2 luku

Optioyhteisö ja markkinaosapuolet

8 §

Optioyhteisön hallitus

Optioyhteisön hallitus saa rahoitustarkastuksen määräämin ehdoin myöntää muulle optioyhteisössä toimivalle oikeuden käydä kauppaa omaan lukuun vakioiduilla optioilla ja termiineillä, joiden kohde-etuus on raaka-aine tai muu hyödyke, ja jättää niitä selvitetäväksi.

Neuvoston direktiivi 93/6/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 1, 93/22/ETY; EYVL N:o L 141, 11.6.1993, s. 27
HE 7/96

TaVM 10/96

EV 96/96

10 §

Välittäjä ja markkinatakaaja

Optioyhteisön on myönnettävä välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet hakijalle, joka täyttää arvopaperinvälittäjälle laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset ja jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa.

Optioyhteisö saa lisäksi myöntää välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan myös muulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle tai toimiluvan saaneelle arvopaperinvälittäjään rinnastettavalle ulkomaiselle yhteisölle myöntää välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet.

Optioyhteisön on peruutettava määrääjäksi tai kokonaan välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet, mikäli rahoitustarkastus optioyhteisöä kuultuaan niin painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksestaan ja sen perusteista optioyhteisölle sekä sille, jota vaatimus koskee.

Välittäjällä ja markkinatakaajalla on oikeus saattaa optioyhteisön 8 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitettu päätös, jolla hakemus sille myönnettävistä oikeuksista on hylätty tai jolla sen oikeudet on peruutettu, rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä.

11 §

Välittäjän ja markkinatakaajan riippumattomuus

Välittäjät ja markkinatakaajat, jotka kuuluvat samaan konserniin tai ovat keskenään sellaisessa taloudellisessa riippuvuussuhteessa, joka saattaa vaarantaa optiopörssitoiminnan luotettavuuden, eivät saa toteuttaa samaa johdannaispöytäkirjasta koskevaa samaa sijoituspalvelua samassa optioyhteisössä.

3 luku

Optioyhteisön toiminta

2 §

Kohde-etuudet ja tunnushuvut

Raaka-ainetta tai muuta hyödykettä koskeva optio ja termiini saadaan ottaa kurssin vahvistuksen ja kaupankäynnin kohteeksi, jos sopimuksella käytävän kaupan riittävä laajuus mahdollistaa luotettavan kurssin muodostumisen sille. Sopimuksen kohde-etuuden hinnan määräytyminen tulee yksiselitteisesti määritellä optioyhteisön säännöissä.

3 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen

Option ja termiinin kurssin vahvistaminen ja sillä käytävä kauppa on keskeytettävä, milloin muun kohde-etuuden kuin raaka-aineen tai muun hyödykkeen julkisen markkinahinnan määrittäminen on keskeytynyt. Indeksioption ja indeksitermiinin kurssin vahvistaminen ja sillä käytävä kauppa on keskeytettävä, milloin asianomaisen tunnushuvun laskeminen on keskeytynyt.

5 §

Optiokauppojen selvitys

Optioyhteisö saa hyväksyä selvitykseen option ja termiinin, jonka välittäjä tai markkinatakaaja on antanut selvitettäväksi ja joka perustuu optioyhteisössä tai toisessa sellaisessa optioyhteisössä, jonka optiokaupat yhteisö selvittää, tehtyyn optiokauppaan. Optioyhteisö saa rahoitustarkastuksen määräämin ehdoin myös hyväksyä selvitykseen vakioidun option ja termiinin, jonka ulkomainen optioyhteisö tai muu optioyhteisössä toimiva on antanut selvitettäväksi.

6 §

Vakuudet

Optioyhteisön säännöissä on määrättävä välittäjältä, välittäjän edustamalta asiakkaalta, muulta optioyhteisössä toimivalta, ulkomaiselta optioyhteisöltä ja markkinatakaajalta vaadittavista vakuuksista ja niiden antamisesta noudatettavasta menettelystä.

Vaadittavan vakuuden arvo on laskettava päivittäin välittäjän, välittäjän edustaman asiakkaan, muun optioyhteisössä toimivan, ulkomaisen optioyhteisön ja markkinatakaajan kattamattoman tiliaseman mukaan siten,

että vakuudella voidaan seuraavan kaupantekopäivän aikana sulkea asianomainen johdannaistili kaikissa todennäköisissä kohdeetuuden hintakehitysvaihtoehdoissa.

7 §

Option asettajan suoritusvelvollisuuden kattaminen

Optioyhteisön säännöissä voidaan määrätä osakkeen tai muun arvopaperin osto-option asettajan optioon perustuvan suoritusvelvollisuuden kattamisesta option kohteena olevien osakkeiden tai muiden arvopaperien panttauksella tai niihin oikeuttavalla optiolla tai termiinillä.

Arvopaperia koskevassa termiinissä voidaan myyjän suoritusvelvollisuus kattaa 1 momentissa säädetyllä tavalla.

9 §

Johdannaistilit

Johdannaistilit pidetään optioyhteisössä välittäjien ja näiden asiakkaiden sekä markkinatakaajien, muiden optioyhteisössä toimivien ja ulkomaisten optioyhteisöjen lukuun. Välittäjien asiakkaiden johdannaistilit ovat välittäjien hoidossa.

Johdannaistilit on jaoteltava asiakkaiden tileihin ja välittäjien omiin tileihin sekä markkinatakaajien tileihin, muiden optioyhteisössä toimivien tileihin ja ulkomaisten optioyhteisöjen tileihin. Optioyhteisö voi pitää välittäjien lukuun kokoomatilejä, joille

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

saman vuorokauden aikana syntyneitä optioita ja termiinejä kirjataan. Kokoomatileille kirjatut sopimukset on jaettava asiakkaiden ja välittäjien omille tileille ennen seuraavan kaupantekopäivän alkua.

4 luku

Johdannaismarkkinoiden valvonta

1 §

Valvonta

Rahoitustarkastuksen on valvottava, että optioyhteisön toiminnassa noudatetaan lakia ja asetuksia ja viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä sekä optioyhteisön sääntöjä. Rahoitustarkastuksen on seurattava johdannaismarkkinoiden kehitystä ja toimintaa sekä neuvoilla ja ohjeilla pyrittävä ehkäisemään niillä ilmeneviä epäkohtia.

Rahoitustarkastuksen on valvottava, että välittäjät, markkinatakaajat, meklarit, muut optioyhteisössä toimivat ja ulkomaiset optioyhteisöt noudattavat johdannaismarkkinoihin liittyvässä toiminnassaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä sekä asianomaisen optioyhteisön sääntöjä.

Rahoitustarkastuksen 1 ja 2 momentissa säädettyyn toimintaan sovelletaan rahoitustarkastuslakia (503/93).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 583

Laki**sijoitusrahastolain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 8 päivänä toukokuuta 1987 annetun sijoitusrahastolain (480/87) 7 §:n 2 momentti, 15 §:n 7 ja 9 momentti sekä 36 §:n 5 momentti, näistä 15 §:n 7 ja 9 momentti sekä 36 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa (748/93),

muutetaan 1 §:n 1—6 kohta, 2 §:n 2—5 momentti, 5 §:n 2 momentti, 6—8 §, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 ja 3 momentti, 11 §, 13 §:n 1 momentti, 15 §:n 1—6 sekä 10 momentti, 17 §:n 1 momentin 10 kohta, 18 §:n 1 ja 3 momentti, 21 §:n 2 momentti, 22, 23 ja 29 §, 31 §:n 1 ja 3 momentti, 33 ja 35 §, 36 §:n 3 momentti, 37 §:n 1 ja 3—7 momentti, 39 §, 40 §:n 1 ja 5 momentti, 41 §:n 1 momentti, 47 ja 49 §, 50 §:n 2 ja 3 momentti, 8 luvun otsikko, 51—56 §, 57 §:n 3 momentti, 57 a §:n 2 momentti, 57 b §:n 3 momentti, 63 §:n 2 momentti, 67 ja 67 a §, 69 §:n 1 ja 2 kohta, 71 §:n 2 momentti ja 72 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 4—6 kohta, 2 §:n 2—5 momentti, 6 ja 8 §, 10 §:n 1 ja 3 momentti, 13 §:n 1 momentti, 15 §:n 1—6 momentti sekä 10 momentti, 18 §:n 3 momentti, 31 §:n 3 momentti, 35 §, 36 §:n 3 momentti, 37 §:n 1 ja 3—7 momentti, 39 §, 40 §:n 1 ja 5 momentti, 41 §:n 1 momentti, 49 §, 50 §:n 3 momentti, 52—55 §, 57 §:n 3 momentti, 57 a §:n 2 momentti, 57 b §:n 3 momentti, 67 a § sekä 69 §:n 2 kohta mainitussa 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa, 23, 33 ja 56 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 47 § muutettuna mainitulla 9 päivänä elokuuta 1993 annetulla lailla ja 28 päivänä lokakuuta 1994 annetulla lailla (943/94), sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 9 päivänä elokuuta 1993 annetulla lailla, uusi 7—10 kohta, 2 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 6 momentti, lakiin uusi 2 a ja 2 b §, 9 §:ään uusi 3 momentti, 13 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 5 momentti, lakiin uusi 16 a §, 17 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 11—13 kohta sekä 17 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 2 momentti, 19 §:ään, siitä viimeksi mainitulla lailla kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti, lakiin siitä viimeksi mainitulla lailla kumotun 20 §:n tilalle uusi 20 §, 26 §:ään uusi 3—5 momentti, lakiin siitä 30 päivänä joulukuuta 1991 annetulla lailla (1687/91) kumotun 27 §:n tilalle uusi 27 § sekä lakiin uusi 36 a ja 36 b §, 37 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 9 päivänä elokuuta 1993 annetussa laissa, uusi 8 momentti, lakiin uusi 37 a, 37 b ja 38 a §, 41 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 4 momentti, 42 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti, lakiin uusi 51 a ja 51 b §, 8 a luku sekä siirretään siihen muutettu 52 § ja sijoitetaan siihen uusi 52 a—c §, lakiin uusi 8 b luku sekä siirretään siihen muutettu 53 § ja sijoitetaan siihen uusi 53 a—c §, lakiin uusi 8 c luku sekä siirretään siihen muutettu 54—56 § ja sijoitetaan siihen uusi 54 a—d ja 55 a § sekä lakiin uusi 57 c § ja 64 §:ään uusi 4 momentti, seuraavasti:

Neuvoston direktiivi 85/611/ETY; EYVL N:o L 375, 31.12.1985, s. 3, 88/220/ETY; EYVL N:o L 100, 19.4.1988, s. 31

HE 59/96

TaVM 11/96

EV 100/96

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sijoitusrahastolla* pääasiallisesti arvopapereista koostuvaa rahastoa, jonka omistavat siihen sijoittaneet henkilöt, yhteisöt ja säätiöt;

2) *sijoitusrahastotoiminnalla* varojen hankkimista yleisöltä sijoitusrahastoon ja näiden varojen sijoittamista edelleen pääasiallisesti arvopapereihin sekä sijoitusrahaston hallintoa;

3) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastotoimintaa harjoittavaa suomalaista osakeyhtiötä;

4) *säilytysyhteisöllä* arvopaperimarkkinalain (495/89) 1 luvun 4 §:ssä määriteltyä arvopaperinvälittäjää, joka säilyttää sijoitusrahaston varat sekä ottaa vastaan ja suorittaa sijoitusrahastoa koskevat maksut;

5) *rahasto-osuudenomistajalla* henkilöä, yhteisöä tai säätiötä, joka omistaa yhden tai useamman osuuden tai osuuden murto-osan sijoitusrahaston varoista;

6) *yhteissijoitusyrityksellä* ulkomaista sijoitusrahastoa ja siihen rinnastettavaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa ulkomaista yritystä;

7) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä määriteltyä todistusta, ei kuitenkaan sijoitusrahaston ja yhteissijoitusyrityksen osuudesta annettua todistusta;

8) *johdannaispimuksella* kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/88) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vakioitua optiota tai termiiniä taikka muuta sopimusta, jonka kohde-etuutena on arvopaperi, valuutta, korko, hyödyke, johdannaispimus tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku;

9) *rahasto-osuudella* samansuuruista osuutta tai vähintään yhtä osuuden murto-osaa sijoitusrahaston varoista, jollei jäljempänä toisin säädetä; sekä

10) *kotivaltiolta* valtiota, jossa ulkomainen yhteissijoitusyritys on saanut toimiluvan.

2 §

— — — — —
Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut yhteissijoitusyritys, joka kotivaltionsa lainsäädännön perusteella täyttää neuvoston direktiivissä arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien,

asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (85/611/ETY) sekä neuvoston direktiivissä direktiivin 85/611/ETY tiettyjen yhteissijoitusyritysten sijoituspolitiikkaa koskevien säännösten muuttamisesta (88/220/ETY) asetetut edellytykset, saa 1 momentin estämättä markkinoida osuuksiaan Suomessa. Tällaisen yhteissijoitusyrityksen on noudatettava, mitä 2 b §:ssä, 4 §:n 3 momentissa, 67 a §:ssä ja 69 §:n 5 kohdassa säädetään osuuksien tarjoamisesta Suomessa. Muutoin siihen ei ole sovellettava, mitä jäljempänä tässä laissa säädetään rahastoyhtiöstä ja sijoitusrahastosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun yhteissijoitusyrityksen on ennen kuin se aloittaa osuuksiensa markkinoinnin Suomessa toimitettava rahoitustarkastukselle

1) rahoitustarkastusta vastaavan kotivaltionsa toimivaltaisen viranomaisen antama todistus siitä, että yhteissijoitusyritys täyttää edellä 2 momentissa säädettyt vaatimukset;

2) sääntönsä tai yhtiöjärjestyksensä;

3) rahastoesitteensä, uusimman vuosikertomuksensa, sen jälkeen julkistetun puolivuotiskatsauksensa ja muut asiakirjat ja tiedot, jotka sen on julkistettava kotivaltiossaan;

4) tiedot järjestelyistä yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseksi Suomessa;

5) tiedot järjestelyistä maksujen suorittamiseksi osuudenomistajille;

6) tiedot osuuksien lunastamistavasta Suomessa; sekä

7) tiedot siitä, miten ja missä pidetään saatavilla asiakirjat ja tiedot, jotka yhteissijoitusyritys on velvollinen julkistamaan; sekä

8) muu markkinointiaineisto.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä edellä 3 momentin 4—8 kohdassa tarkoitettujen tietojen sisällöstä. Edellä 3 momentin 2—8 kohdassa mainituissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on viipymättä toimitettava rahoitustarkastukselle tiedoksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu yhteissijoitusyritys saa aloittaa osuuksiensa markkinoinnin kahden kuukauden kuluttua 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä, jollei rahoitustarkastus sinä aikana erityisestä syystä kiellä markkinoinnin aloittamista. Edellä 3 momentin 2—3 kohdassa tarkoitetut tiedot on julkistettava suomen tai ruotsin kielellä.

Muun kuin edellä 2 momentissa tarkoitetun yhteissijoitusyrityksen osuuksia voidaan valtioneuvoston luvalla markkinoida Suomessa. Mitä edellä 3—5 momentissa sekä jäljempänä 2

b §:ssä säädetään yhteissijoitusyrityksen osuuk-
sien markkinoimisesta, koskee myös tässä mo-
mentissa tarkoitettua yhteissijoitusyritystä, joll-
ei valtioneuvosto erityisestä syystä myönnä
poikkeusta.

2 a §

Sijoitusrahaston osuuksia saadaan markki-
noida yhden toimiluvan periaatteen mukaisesti
Euroopan talusalueeseen kuuluvissa valtiois-
sa, mikäli sijoitusrahasto täyttää edellä 2 §:n 2
momentissa tarkoitetuissa neuvoston direktii-
veissä asetetut edellytykset.

Ennen kuin rahastoyhtiö aloittaa 1 momen-
tissa tarkoitettua markkinoinnin, sen on ilmoi-
tettava aikomuksestaan kysymyksessä olevan
isäntävaltion toimivaltaiselle viranomaiselle se-
kä hankittava rahoitustarkastukselta todistus
siitä, että sijoitusrahasto täyttää 2 §:n 2 mo-
mentissa tarkoitetuissa neuvoston direktiiveissä
asetetut edellytykset. Rahoitustarkastuksen on
annettava päätös asiassa viipymättä.

2 b §

Sijoitusrahaston ja yhteissijoitusyrityksen
osuuksia markkinoitaessa on rahoitustarkas-
tuksen sitä vaatiessa käytettävä suomen tai
ruotsin kieltä.

5 §

Rahastoyhtiön osalta osakeyhtiölain 2 luvun
1 §:n 2 momentissa tarkoitettua poikkeuslupa-
ntaa valtioneuvosto.

6 §

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännös-
ten ja viranomaisten niiden nojalla antamien
määräysten noudattamista sekä rahastoyhtiön,
säilytisyhteisön ja sijoitusrahaston toimintaa ja
yhteissijoitusyritysten osuuksien markkinointia
valvoo rahoitustarkastus.

Rahoitustarkastuksella on oikeus saada
2 §:ssä tarkoitettua yhteissijoitusyritykseltä val-
vonnan edellyttämät tiedot sekä saada siltä
jäljennökset valvonnan kannalta tarpeelliseksi
katsomistaan asiakirjoista.

Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tieto-
ja vastaavia tehtäviä hoitavalle ulkomaiselle
valvontaviranomaiselle säädetään rahoitustar-
kastuslaissa (503/93).

2 luku

Rahastoyhtiön perustaminen

7 §

Rahastoyhtiön perustajien on haettava yhtiölle
toimilupa valtioneuvostolta. Hakemuk-
seen on liitettävä perustamiskirja ja yhtiöjärjes-
tys. Valtioneuvostolla on oikeus vaatia myös
muita tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. En-
nen asian ratkaisemista valtioneuvoston on
pyydyttävä hakemuksesta rahoitustarkastuksen
lausunto.

8 §

Rahastoyhtiön yhtiöjärjestyksen muutokses-
ta on viipymättä tehtävä osakeyhtiölain
(734/78) 9 luvun 14 §:n 2 momentissa tarkoitet-
tu ilmoitus rekisteröimistä varten siten kuin
siitä kaupparekisterilaissa (129/79) säädetään.
Rahastoyhtiön on toimitettava rekisteröity yhtiö-
järjestyksen muutos välittömästi valtioneu-
vostolle ja rahoitustarkastukselle tiedoksi.

9 §

Rahastoyhtiön osakepääoman on oltava vä-
hintään miljoona markkaa, joka on kokonaan
rahassa maksettava ennen kuin yhtiö aloittaa
sijoitusrahastotoimintansa. Osakepääoman on
kuitenkin aina oltava vähintään yksi sadasosa
rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen
yhteenlasketusta pääomasta. Rahastoyhtiön
yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että ra-
hastoyhtiön osakepääomaa ei koroteta, kun se
on vähintään kymmenen miljoonaa markkaa.

Valtioneuvosto voi erityisestä syystä myön-
tää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitettua
kymmenen miljoonan markan osakepääoma-
vaatimuksesta.

10 §

Rahastoyhtiölle, jonka taloudelliset toimin-
taedellytykset ja hallinto täyttävät luotettavalle
sijoitusrahastotoiminnalle asetetut vaatimukset,
on myönnettävä toimilupa, jos saadun selvityk-
sen perusteella voidaan olettaa, että rahastoyhtiö-
tiötä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä
järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden
mukaisesti.

Rahastoyhtiön hallinnon ei ole katsottava
täyttävän luotettavalle sijoitusrahastotoimin-
nalle asetettavia vaatimuksia, elleivät rahasto-
yhtiön ja säilytisyhteisön hallituksen jäsenet ja

toimitusjohtaja ole riittävän hyvämaineisia tai ellei heillä ole tehtäviensä hoitamisessa tarvittavaa kokemusta. Tieto rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön hallituksen kokoonpanon muuttumisesta tai toimitusjohtajan vaihtumisesta on välittömästi annettava rahoitustarkastukselle.

11 §

Rahastoyhtiön on ilmoitettava rahoitustarkastukselle, milloin se aloittaa toimintansa.

3 luku

Rahastoyhtiön hallinto

13 §

Rahastoyhtiön hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä. Vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Suomessa tai muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Valtioneuvosto voi erityisestä syystä myöntää yhtiölle luvan poiketa tässä säädetyistä vaatimuksista.

Rahasto-osuudenomistajien valitsema rahastoyhtiön hallituksen jäsen ei saa olla rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön palveluksessa. Hän ei myöskään saa olla muun rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön hallituksen tai johtokunnan jäsen.

15 §

Rahastoyhtiö, sen osakkeenomistaja taikka muu yhteisö kuin vakuutuskassalaissa (1164/92) tarkoitettu eläkekassa tai muu säätiö kuin eläkesäätiölaissa (1774/95) tarkoitettu eläkesäätiö, joka on kirjanpitolain (655/73) 22 b §:ssä tarkoitettulla tavalla rahastoyhtiön tai sen osakkeenomistajan määräysvallassa, ei saa omistaa rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston osuuksia.

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksien omistus on julkista, jos osuudenomistaja (*ilmoitusvelvollinen*) on:

1) rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön hallituksen jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies, tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön sellainen toimihenkilö, jolla on päävastuu rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön tilintarkastuksesta;

2) muu rahastoyhtiön palveluksessa oleva

henkilö, jolla on mahdollisuus vaikuttaa rahaston varojen sijoittamista koskevan päätöksen tekemiseen;

3) muu säilytisyhteisön palveluksessa oleva henkilö, jolla tehtävässään on mahdollisuus saada tietoja sijoitusrahaston sijoitustoiminnasta; sekä

4) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä perheenjäsentensä tai toisen tässä pykälässä tarkoitettun henkilön tai tämän perheenjäsenen kanssa on määräysvalta kirjanpitolain 22 b §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollinen ei saa ilman rahoitustarkastuksen lupaa vastikkeellisesti hankkia rahastoyhtiön hallinnoimelta sijoitusrahastolta arvopapereita tai johdannaissopimuksia eikä vastikkeellisesti luovuttaa tällaiselle sijoitusrahastolle arvopapereita tai johdannaissopimuksia, ellei hankintaa tai luovutusta toteuteta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä määritellyn arvopapereiden julkisen kaupankäynnin tai laissa kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä tarkoitettun optioyhteisön välityksellä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on tehtävään tullessaan ilmoitettava rahastoyhtiölle omistuksessaan olevat osakkeet ja osakkeisiin osakeyhtiölain mukaan oikeutuvat arvopaperit, joihin rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston varoja voidaan sijoittaa, tällaisten arvopapereiden hankkimista tai luovutusta koskevat sopimukset ja sitoumukset sekä tällaisten arvopapereiden omistuksessa tapahtuvat, vähintään rahoitustarkastuksen vahvistaman määrän suuruiset muutokset.

Edellä 2 momentissa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava rahastoyhtiölle holhoksessaan oleva henkilö, 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö ja muu sellainen yhteisö ja säätiö, jossa ilmoitusvelvollisella on huomattava vaikutusvalta sekä edellä mainituissa tiedoissa tapahtuneet muutokset. Ilmoitusvelvollisella on yhteisössä tai säätiössä huomattava vaikutusvalta, jos hän on siinä 2 momentissa mainitussa tai siihen rinnastuvassa asemassa tai jos hän on avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies.

Edellä 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun ilmoitusvelvollinen otti vastaan 2 momentissa mainitun tehtävän taikka kun näissä olosuhteissa tapahtui muutos. Ilmoitus voi-

daan jättää tekemättä, mikäli 4 momentissa tarkoitettut arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmään ja jos ilmoitusten vastaanottaja on järjestänyt menettelyn, jossa vastaavat tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä.

Rahasto-osuuden omistajien valitsema rahastoyhtiön hallituksen jäsen ei saa omistaa rahastoyhtiön osakkeita.

4 luku

Sijoitusrahasto

16 a §

Sijoitusrahaston varojen (*alkupääoma*) on oltava vähintään kymmenen miljoonaa markkaa ja sijoitusrahastolla on oltava ainakin 50 osuudenomistajaa. Osuudenomistajien lukumäärää laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä kirjanpitovelvollisia, joilla on kirjanpitolain 22 b §:ssä tarkoitettu määräysvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa tai siihen verrattavassa ulkomaisessa yrityksessä. Sijoitusrahaston alkupääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava kuuden kuukauden kuluessa sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

Valtioneuvosto voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitettusta rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärää koskevasta vaatimuksesta ja määräajasta, jonka kuluessa sijoitusrahaston alkupääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava.

17 §

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava ainakin:

10) missä ja miten rahasto-osuudet myydään ja lunastetaan;

11) missä, milloin ja miten rahasto-osuuden arvo julkistetaan;

12) miten ja millä perusteella rahasto-osuuden omistajien valitsevat rahastoyhtiön hallituksen jäsenet valitaan; sekä

13) miten sijoitusrahaston sääntöjä muutetaan.

Sijoitusrahaston säännöissä on lisäksi mainittava, jos sijoitusrahaston toiminnassa on tarkoitus soveltaa lain sallimaa mahdollisuutta:

1) sijoitusrahaston alkupääoman määrästä;

2) rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärästä;

3) siitä, että rahasto-osuudet voidaan jakaa murto-osiin sekä murto-osaosuuksien jakajasta;

4) siitä, että sijoitusrahastolla on sekä tuotto- että kasvuosuuksia;

5) tuotto-osuudelle maksettavasta ja kasvuosuudelle pääomitettavasta vuotuisesta voitto-osuudesta;

6) sen lisäksi, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, 36 a §:n 4 momentissa edellytetyistä tiedoista, jos rahastoyhtiön tarkoituksena on sijoittaa sijoitusrahaston varoja 36 a §:ssä tarkoitettulla tavalla johdannaissopimuksiin;

7) sen lisäksi, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, 36 b §:n 5 momentissa edellytetyistä tiedoista, jos rahastoyhtiön tarkoituksena on tehdä sijoitusrahaston varoista lainaus- tai takaisinostosopimuksia;

8) rahastoyhtiön mahdollisuudesta sijoittaa sijoitusrahaston varoja sellaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jota hallinnoi sama rahastoyhtiö tai sellainen toinen rahastoyhtiö, jonka kanssa kysymyksessä olevan rahaston tai yhteissijoitusyrityksen varoja hallinnoivalla rahastoyhtiöllä on yhteinen liikkeenjohto tai joissa molemmissa sama taho käyttää määräysvaltaa taikka joita yhdistää merkittävä suora tai välillinen omistussuhde. Samassa yhteydessä on mainittava tarkemmin siitä, että sijoitusrahasto on erikoistunut tietylle alalle;

9) 37 §:n 7 momentissa tarkoitettussa tapauksessa ne valtiot, paikalliset julkisyhteisöt tai luonteeltaan julkisoikeudelliset kansainväliset yhteisöt, joiden liikkeeseen laskemiin tai takaaмиin arvopapereihin rahastoyhtiö aikoo sijoittaa yli 35 prosenttia sijoitusrahaston varoista;

10) sijoitusrahaston purkuperusteesta;

11) siitä, että rahasto-osuudet liitetään arvo-osuusjärjestelmään; sekä

12) rahastoyhtiön tarkoituksesta käyttää toiminnassaan hallinnointi- tai neuvontapalveluita sekä tällaisten palvelujen käyttölaadusta ja -laajuudesta.

18 §

Sijoitusrahaston säännöille ja niiden muutoksille on haettava rahoitustarkastuksen vahvistus, jollei 38 a §:ssä toisin säädetä.

Sijoitusrahaston sääntöjen muutos tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun rahoitus-

tarkastus on vahvistanut muutoksen, jollei rahoitustarkastus toisin määrää.

19 §

Rahastoyhtiön on ilmoitettava rahoitustarkastukselle, milloin se aloittaa sijoitusrahaston toiminnan.

20 §

Sijoitusrahastoon varoja sijoittaneella on oikeus rahasto-osuuteen, joka oikeuttaa jakamattomaan osuuteen rahaston varoista.

Rahasto-osuuksien tulee olla samassa sijoitusrahastossa keskenään samansuuruiset ja niiden tulee tuottaa yhtäläiset oikeudet rahaston varoihin.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, rahasto-osuudet voidaan, mikäli rahaston säännöissä on niin määrätty, jakaa murto-osiin. Rahaston säännöissä on mainittava siitä, kuinka moneen yhtäsuureen osaan kukin rahasto-osuus jaetaan.

Rahastoyhtiön on toiminnassaan kohdeltava rahasto-osuuden omistajia yhdenvertaisesti.

21 §

Sijoitusrahaston varat on pidettävä erillään rahastoyhtiön omaisuudesta ja muihin saman rahastoyhtiön hallinnoimiin sijoitusrahastoihin kuuluvista varoista. Sijoitusrahastoon kuuluvaa omaisuutta ei saa ulosmitata rahastoyhtiön velasta.

22 §

Sijoitusrahaston rahasto-osuudet ovat joko tuotto- tai kasvuosuuksia. Sijoitusrahaston säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että rahastolla on sekä tuotto- että kasvuosuuksia.

Sijoitusrahaston säännöissä on määrättävä rahaston varoista tuotto-osuudelle maksettavasta ja kasvuosuudelle pääomitettavasta vuotuisesta voitto-osuudesta.

23 §

Rahasto-osuuden arvo on sijoitusrahaston arvo jaettuna liikkeessä olevien rahasto-osuuksien lukumäärällä. Sijoitusrahaston arvo lasketaan siten, että rahaston varoista vähennetään rahastoa koskevat velat.

Sijoitusrahastoon kuuluville arvopapereille ja johdannaissojimuksille määrätään arvo niiden

markkina-arvojen mukaan. Saataviin talletuspankeilta tai laissa ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa (1608/93) tarkoitettujen ulkomaisten luottolaitosten sivukonttoreilta on lisättävä niille laskentakuukaudta edeltävän kuukauden loppuun asti kertynyt korko. Rahastoyhtiön on kunakin arkipäivänä laskettava rahasto-osuuden arvo.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä rahasto-osuuden arvon laskemisesta.

26 §

Rahastoyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan eläkesäätiön tai -kassan omistamalla rahasto-osuuksilla ei voida äänestää osuudenomistajien kokouksessa.

Rahasto-osuuden omistajien kokouksessa ei kukaan saa äänestää yli yhdellä kahdeskymmenesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä. Äänestysrajoitusta laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä kirjanpitovelvollisia, joilla on kirjanpitolain 22 b §:ssä tarkoitettu määräysvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa tai siihen verrattavassa ulkomaisessa yrityksessä.

Mikäli kokouksen päätöksen pätevyuden edellytyksenä on, että määräenemmistö äänistä on annettu päätöksen puolesta, määräenemmistö lasketaan 3 momentin mukaisesti lasketuista äänistä.

27 §

Rahastoyhtiöllä on oikeus käyttää ulkopuolisia hallinnointi- ja neuvontapalveluja, jos niiden laadusta ja laajuudesta on otettu riittävät määräykset sijoitusrahaston sääntöihin. Sopimus rahastoyhtiön vastuun siirtämisestä kolmannelle on mitätön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua palveluntarjoajaa koskee, mitä 58 §:n 1 momentissa säädetään.

29 §

Rahastoyhtiön on osuudenomistajan pyynnöstä annettava rahasto-osuudesta osuustodistus. Rahastoyhtiön on tiedusteltava osuudenomistajalta, haluaako tämä osuustodistuksen. Osuustodistus voidaan luovuttaa vasta, kun rahasto-osuuden merkintähinta on kokonaisuudessaan rahassa maksettu.

Osuustodistus voi koskea useita osuuksia tai

niiden murto-osia ja se voidaan asettaa vain nimetyille osuusrekisteriin merkitylle henkilölle, yhteisölle tai säätiölle.

31 §

Rahastoyhtiön on pidettävä rahasto-osuuksista rahasto-osuusrekisteriä, johon on merkittävä ainakin rahasto-osuudenomistajan nimi, kotipaikka ja postiosoite, kunkin rahasto-osuudenomistajan omistamien rahasto-osuuksien lukumäärä ja rekisteröintipäivämäärä sekä osuustodistuksen tai osuusmerkinnän järjestysnumero.

Rekisterinpitäjällä on velvollisuus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja. Osuusrekisteri on pidettävä rahasto-osuudenomistajien kokouksen nähtävänä.

33 §

Rahastoyhtiön on rahasto-osuudenomistajan vaatimuksesta sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin määrätyllä tavalla lunastettava hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuus. Osuus on lunastettava välittömästi sijoitusrahaston varoista osuuden 23 §:n mukaan määräytyvästä lunastuspäivän arvosta. Lunastukset on toteutettava vaatimusten esittämisjärjestyksessä. Lunastuksen edellytyksenä on osuustodistuksen luovuttaminen rahastoyhtiölle.

Mikäli varat lunastukseen on hankittava myymällä arvopapereita, arvopaperit on myytävä ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa lunastuksen vaatimisesta rahastoyhtiöltä. Osuus on lunastettava heti, kun varat arvopapereiden myymisestä on saatu. Rahoitustarkastus voi erityisestä syystä myöntää luvan ylittää arvopapereiden myymiselle asetetun määräajan.

Mikäli rahastoyhtiö on saanut rahoitustarkastukselta määräaikaisen luvan keskeyttää hallinnoimansa sijoitusrahaston osuuksien lunastamisen, sen on viipymättä ilmoitettava osuuksien lunastamisen keskeyttämisestä kaikkien niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille,

joissa kysymyksessä olevan sijoitusrahaston osuuksia on markkinoitu.

5 luku

Rahastoyhtiön sijoitustoiminta

35 §

Rahastoyhtiö ei saa harjoittaa muuta toimintaa kuin sijoitusrahastotoimintaa, ellei valtioneuvosto myönnä lupaa siihen olennaisesti liittyvän toiminnan harjoittamiseen. Lupahakemukseen on liitettävä rahastoyhtiön voimassa oleva yhtiöjärjestys.

36 §

Rahoitustarkastus voi erityisestä syystä myöntää määräajaksi poikkeuksen 2 momentissa säädetystä velvollisuudesta.

36 a §

Sijoitustoimintaan sekä valuuttakurssien vaihteluihin sisältyvien riskien torjumiseksi rahastoyhtiö voi sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annettussa laissa tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin sekä 36 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita koskeviin vakioituihin johdannaissopimuksiin, jos niillä käydään kauppaa sanotussa laissa tarkoitettussa ulkomaisessa optioyhteisössä.

Rahoitustarkastuksen arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY mukaisesti määräämin ehdoin ja tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö voi sijoittaa sijoitusrahaston varoja 1 momentissa tarkoitettuihin sekä muihin kuin vakioituihin johdannaissopimuksiin myös muutoin kuin 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa. Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämisen tarkoituksessa sijoitusrahaston varoja ei voida sijoittaa valuuttoja koskeviin johdannaissopimuksiin. Rahoitustarkastus voi antaa myös tarkempia määräyksiä rahastoyhtiön oikeudesta sijoittaa sijoitusrahaston varoja johdannaissopimuksiin muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivan, kaupankäynnistä vakioiduilla

optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettuun optioyhteisöön rinnastettavan ulkomaisen optioyhteisön välityksellä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu liiketoimi on katettava rahoitustarkastuksen määrittelemään oletettavaan enimmäisriskiin saakka. Rahoitustarkastuksen on määritettävä enimmäisriski siten, että sijoitusrahaston vakaat ja luotettavat toimintaedellytykset eivät vaarannu.

Jos johdannaissopimuksia käytetään, sijoitusrahaston säännöissä on mainittava:

- 1) johdannaissopimusten laatu ja käyttölaajuus sekä -tarkoitus;
- 2) markkinat, joilla johdannaissopimuksilla on tarkoitus käydä kauppaa;
- 3) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettu optioyhteisö ja muu ulkomainen optioyhteisö, jonka palveluksia rahastoyhtiön on tarkoitus käyttää; sekä
- 4) riskinarvioimismenetelmät, joita rahastoyhtiö aikoo soveltaa.

36 b §

Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö voi tehdä sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista lainaus- ja takaisinostosopimuksia, jos ne selvitetään arvopaperimarkkina- tai kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettua optioyhteisössä ja jos rahoitustarkastus tai sitä vastaava toisen valtion toimivaltainen viranomaislainen on hyväksynyt niiden ehdot tai optioyhteisö on ne vakioinut.

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita voidaan luovuttaa velaksi ja niitä koskevia takaisinostosopimuksia voidaan tehdä ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Rahastoyhtiön tehtävänä on päivittäin huolehtia siitä, että vakuuden arvo pysyy riittävänä koko lainaus- ja takaisinostosopimuksen voimassaoloajan. Selvitys- tai optioyhteisön on säilytettävä vakuutta rahaston lukuun lainaus- tai takaisinostosopimuksen päättämiseen saakka.

Sijoitusrahaston tekemien lainaussopimusten yhteismäärä ei saa ylittää yhtä neljäsosaa rahaston arvopaperisijoitusten arvosta. Rajoitus ei koske lainaussopimuksia, jotka voidaan irtisanoa ja joiden tarkoittamat arvopaperit voidaan saada välittömästi vaadittaessa takaisin.

Sijoitusrahaston tekemien takaisinostosopimusten ja 39 §:ssä tarkoitettujen luottojen yh-

teismäärä ei saa ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varojen arvosta.

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava:

1) rahastoyhtiön aikomuksesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista;

2) se enimmäisosuus rahaston arvopaperisijoitusten tai varallisuuden määrästä, joka voi samanaikaisesti olla 1 kohdassa mainittujen sopimusten kohteena; sekä

3) 1 momentissa tarkoitettu selvitys- tai optioyhteisö, jonka palveluksia rahastoyhtiön on tarkoitus käyttää.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä rahastoyhtiön oikeudesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivan, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettuun optioyhteisöön rinnastettavan ulkomaisen optioyhteisön taikka toimiluvan saaneen ja viranomaisvalvonnan alaisena toimivan ulkomaisen selvitysyhteisön välityksellä.

37 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimiensa sijoitusrahastojen varoja saman osakeyhtiön osakkeisiin enintään määrän, joka vastaa yhtä kymmenesosaa yhtiön osakepääomasta ja yhtä kahdeskymmenesosaa kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Edellä mainittuja rajoituksia on sovellettava myös sijoitettaessa sijoitusrahaston varoja sellaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, joita ei lunasteta takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla.

Rahastoyhtiö ei saa omistaa toisen rahastoyhtiön osakkeita eikä sijoittaa hallinnoimiensa sijoitusrahastojen varoja toisen rahastoyhtiön osakkeisiin. Rahastoyhtiö voi sijoittaa enintään yhden kahdeskymmenesosan hallinnoimansa sijoitusrahaston varoista toisen rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, jos niiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen, jos ne toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jos niiden osuudet lunastetaan takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla. Sijoitusrahastolle voidaan kuitenkin hank-

kia enintään yksi kymmenesosa saman sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksista.

Rahastoyhtiö saa hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden kymmenesosan saman liikkeeseenlaskijan joukkovelkakirjoista.

Sen estämättä, mitä 2 ja 4 momentissa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään 35 prosenttia sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan tai takaajan arvopapereihin, kun liikkeeseenlaskija tai takaaja on Suomen valtio, suomalainen kunta tai kuntayhtymä tai muu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n jäsenvaltio, tällaisen valtion osavaltio tai muu paikallinen julkisyhteisö taikka kansainvälinen julkisyhteisö, jossa on jäsenenä vähintään yksi Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään yhden neljännen sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan joukkovelkakirjoihin, kun liikkeeseenlaskija on velkakirjan haltijoiden suojaamiseksi asetetun julkisen tarkastuksen alainen luottolaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Sellaisia sijoituksia edellä mainittuihin saman liikkeeseenlaskijan joukkovelkakirjoihin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään neljä viidesosaa sijoitusrahaston varoista.

Sen estämättä, mitä 2, 4 ja 5 momentissa sekä 36 §:n 2 momentissa säädetään, rahastoyhtiö voi valtioneuvoston luvalla ja riskin hajauttamisen periaatetta noudattaen sijoittaa kaikki sijoitusrahaston varat arvopapereihin, joiden liikkeeseenlaskija tai takaaja on Suomen valtio, suomalainen kunta tai kuntayhtymä tai muu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n jäsenvaltio, tällaisen valtion osavaltio tai muu alueellinen julkisyhteisö taikka sellainen kansainvälinen julkisyhteisö, jonka jäsenenä on vähintään yksi Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio. Lupa on myönnettävä, mikäli rahaston sääntöjen mukaan arvopaperit ovat peräisin vähintään kuudesta eri liikkeeseenlaskusta, eikä samaan liikkeeseenlaskuun ole tarkoitettu sijoittaa määrää, joka ylittää kolme kymmenesosaa rahaston varoista ja mikäli osuudenomistajien katsotaan saavan vastaavan suojan kuin sellaisen sijoitusrahaston osuudenomistajien, joka noudattaa 2, 4 ja 5 momentissa mainittuja rajoituksia. Rahaston säännöissä on nimenomaisesti mainittava ne valtiot, paikalliset julkisyhteisöt tai luonteel-

taan julkisoikeudelliset kansainväliset yhteisöt, joiden liikkeeseen laskemiin tai takaamiin arvopapereihin rahastoyhtiö aikoo sijoittaa yli 35 prosenttia sijoitusrahaston varoista.

Edellä 5 ja 6 momentissa tarkoitettuja arvopapereita ei tarvitse ottaa huomioon sovellettaessa 2 momentissa säädettyä kahden viidesosan rajoitusta. Edellä 2, 5 ja 6 momentissa tarkoitettujen sijoitusten saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin eivät saa ylittää määrää, joka vastaa 35 prosenttia sijoitusrahaston varoista.

37 a §

Sijoitusrahaston varoja ei saa sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jota hallinnoi sama rahastoyhtiö tai sellainen toinen rahastoyhtiö, jonka kanssa kysymyksessä olevan rahaston varoja hallinnoivalla rahastoyhtiöllä on yhteinen liikkeenjohto tai joissa molemmissa sama taho käyttää määräysvaltaa taikka joita yhdistää merkittävä suora tai välillinen omistussuhde, ellei viimeksi mainittu rahasto tai yhteissijoitusyritys ole erikoistunut tietylle maantieteelliselle alueelle tai tietylle toimialalle tehtäviin sijoituksiin ja ellei mahdollisuudesta tällaisiin sijoituksiin ole mainittu sijoitusrahaston säännöissä. Rahastoyhtiö ei saa veloittaa korvausta tai palkkiota tällaisista sijoituksista.

Edellä 37 §:n 1—6 momentissa säädettyjä vaatimuksia ei tarvitse noudattaa käytettäessä rahaston varoihin kuuluviin arvopapereihin liittyviä merkintäoikeuksia. Jos 37 §:n 1—6 momentissa tarkoitettujen rajoitusten on ylitetty rahastosta riippumattomista syistä tai merkintäoikeuksien käyttämisen takia, rahaston on pidettävä myyntitoimintansa ensisijaisena tavoitteena tilanteen korjaamista osuudenomistajien edun mukaisella tavalla. Edellä 37 §:n 4 momentissa mainittuja rajoituksia ei lisäksi tarvitse noudattaa, ellei hankintahetkellä voida laskea joukkovelkakirjojen yhteismäärää tai liikkeeseen laskettujen arvopapereiden nettomäärää.

Rahoitustarkastuksen luvalla rahastoyhtiö voi sijoittaessaan sijoitusrahaston varoja riskin hajauttamisen periaatetta noudattaen poiketa edellä 37 §:n 2, 5, 6 ja 7 momentissa säädettyistä rajoituksista enintään kuuden kuukauden ajan rahaston sääntöjen vahvistamisesta.

37 b §

Määritettäessä edellä 37 §:n 2 momentissa tarkoitettua liikkeeseenlaskijaa, jonka arvopa-

pereihin sijoitusrahaston varoja voidaan sijoittaa enintään määrä, joka vastaa yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, yhtenä kokonaisuutena on pidettävä kirjanpitovelvollisia, jotka ovat kirjanpitolain 22 b §:ssä tarkoitettulla tavalla kirjanpitovelvollisen tai siihen verrattavan ulkomaisen elinkeinonharjoittajan, yhteisön taikka säätiön määräysvallassa. Määräysvalta ei edellytä omistusosuutta toisessa kirjanpitovelvollisessa tai siihen verrattavassa ulkomaisessa elinkeinonharjoittajassa, yhteisössä taikka säätiössä.

38 a §

Rahastoyhtiö voi valtioneuvoston luvalla perustaa sijoitusrahaston, jonka säännöt poikkeavat siitä, mitä edellä 23 §:n 2 momentissa, 33 §:ssä, 36 §:n 2—5 momentissa, 37 §:n 1 ja 2 momentissa sekä jäljempänä 57 c §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Valtioneuvosto vahvistaa hakemuksesta tällaisen sijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset, jos ne ovat yleisen edun ja osuudenomistajien edun mukaiset. Vahvistaessaan sääntöjä valtioneuvostolla on hakijaa kuultuaan oikeus asettaa sijoitusrahaston toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja. Sääntöjen muutoksen voimaantuloa koskee soveltuvin osin, mitä 18 §:n 3 momentissa säädetään.

Asianomainen ministeriö voi määrätä tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen sijoitusrahaston sääntöjen sisällöstä, rahaston varojen arvonmäärityksestä sekä niistä sijoitusrahastoa koskevista erityistiedoista, jotka rahastoyhtiö on tämän lain mukaan velvollinen julkistamaan.

Sen lisäksi, mitä 16 §:n 2 momentissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettujen sijoitusrahaston nimestä on käytävä ilmi sen erityisluonne. Nimi ei saa olla omiaan johtamaan sijoittajia harhaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen sijoitusrahaston osuuksia koskevassa kaikessa markkinointiaineistossa on korostettava sijoitusrahaston erityistä luonnetta.

39 §

Rahoitustarkastuksen luvalla rahastoyhtiö saa ottaa sijoitusrahaston lukuun väliaikaiseen tarkoitukseen sijoitusrahastotoimintaa varten luottoa määrän, joka vastaa enintään yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista. Rahastoon saadaan hankkia ulkomaista valuuttaa luotonvälityksen avulla.

Rahastoyhtiö saa antaa sijoitusrahaston varoja vakuudeksi edellä 1 momentissa tarkoitettusta luotosta, johon on rinnastettava 36 b §:ssä tarkoitettujen arvopaperien takaisinostosopimukset, sekä vakuudeksi 36 a §:ssä tarkoitettuja johdannaisopimuksesta johtuvasta vastuusta.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä luotonotosta ja sijoitusrahaston varojen käyttämisestä luoton vakuutena.

Rahastoyhtiö ei saa myöntää luottoa sijoitusrahaston varoista eikä antaa takausta tai muuta vakuutta kolmannen sitoumuksista. Rahastoon voidaan kuitenkin hankkia arvopapereita, joita ei ole täysin maksettu.

6 luku

Säilytisyhteisö

40 §

Sijoitusrahastoon kuuluvat arvopaperit ja muut varat on säilytettävä yhdessä säilytisyhteisössä. Säilytisyhteisönä voi toimia 1 §:n 4 kohdassa tarkoitettu arvopaperinvälittäjä, jolla on kotipaikka Suomessa tai joka on sijoittautunut Suomeen ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Säilytisyhteisö voi käyttää ulkomaisia arvopapereita koskevien tehtävien hoitamisessa apunaan ulkomaisia luottolaitoksia tai kansallisia arvopaperikeskuksia.

Jos säilytisyhteisö päättää olla noudattamatta rahastoyhtiön määräystä, eikä yhtiö sitä peruuta, yhtiön on hankittava asiasta rahoitustarkastuksen lausunto.

41 §

Varojen säilyttämisestä ja hoitamisesta on rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön sovittava kirjallisesti. Sopimuksen tulee sisältää säilytisyhteisön vaihtamista koskevat määräykset. Sopimukselle ja sen muutoksille on saatava rahoitustarkastuksen hyväksyminen. Säilytisyhteisöä ei saa vaihtaa ilman rahoitustarkastuksen lupaa.

Rahastoyhtiön on pyydettyäessä esitettävä osuudenomistajalle tai osuudenomistajaksi aikovalle sijoitusrahaston varojen säilyttämistä ja hoitamista koskeva sopimus tai sen jäljennös.

42 §

Osuudenomistajalla on oikeus vaatia kor-

vausta säilytysyhteisöltä joko suoraan tai rahastoyhtiön välityksellä.

7 luku

Tilintarkastus ja tilinpäätös

47 §

Tilintarkastajan on jatkuvasti ja vähintään välittömästi ennen puolivuotiskatsauksen ja vuosikertomuksen julkistamista sekä kaksi kertaa sanotun kertomuksen ja katsauksen julkistamisen välisenä aikana tarkastettava rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuus. Samalla tilintarkastajan on tarkastettava, että rahastoa hoidetaan sen sääntöjen mukaisesti.

Tilintarkastajan on laadittava kirjallinen tarkastuskertomus ja toimitettava se rahastoyhtiölle. Rahastoyhtiön on viipymättä toimitettava jäljennös tarkastuskertomuksesta rahoitustarkastukselle tiedoksi.

49 §

Rahastoyhtiön on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä rahoitustarkastukselle rahaston puolivuotiskatsaukset sekä jäljennökset

- 1) rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilinpäätösasiakirjoista;
- 2) tilintarkastajien laatimista ja rahastoyhtiön hallitukselle luovuttamista rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilintarkastuskertomuksista sekä rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston hoitoa koskevista asiakirjoista; sekä
- 3) yhtiön yhtiökokousten ja rahasto-osuudenomistajien kokousten pöytäkirjoista.

50 §

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita sijoitusrahaston tilinpäätöksestä sekä siitä, miten kirjanpitolakia on sovellettava sijoitusrahaston tilinpäätökseen ja sen laatimiseen.

Rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston tilikausi on kalenterivuosi, jollei rahoitustarkastus erityisestä syystä myönnä poikkeusta.

8 luku

Sijoitusrahaston hallinnon luovuttaminen

51 §

Rahastoyhtiö (*luovuttava rahastoyhtiö*) voi rahoitustarkastuksen luvalla luovuttaa sijoitus-

rahaston (*luovutettava sijoitusrahasto*) hallinnon toisen rahastoyhtiön (*vastaanottava rahastoyhtiö*) hoidettavaksi.

Sijoitusrahaston hallinnon luovuttamiseen osallistuvien rahastoyhtiöiden on laadittava kirjallinen luovutussuunnitelma, jonka luovuttavan ja vastaanottavan rahastoyhtiön hallitukset hyväksyvät 14 §:n mukaisesti. Päivätyssä ja allekirjoitetussa luovutussuunnitelmassa on oltava ainakin:

- 1) rahastoyhtiöiden toiminimet, kaupparekisterinumero, osoitteet ja kotipaikat;
- 2) luovutettavan sijoitusrahaston nimi;
- 3) selvitys sijoitusrahaston hallinnon luovuttamisen pääasiallisista syistä;
- 4) luovutuksesta rahastoyhtiölle maksettava vastike;
- 5) selvitys siitä, ettei luovutettavalla rahastolla ole 39 §:ssä tarkoitettuja luottoja; sekä
- 6) ehdotus luovuttamisen suunnittelusta voimaantuloajasta.

Luovuttava rahastoyhtiö vastaa kaupparekisterin 10 luvun 8 §:n mukaisesti luovutettavan sijoitusrahaston vastuista, jotka ovat syntyneet 51 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun sijoitusrahaston hallinnon luovuttamisen täytäntöönpanoajankohtaan mennessä ja jotka tuona ajankohtana ovat edelleen maksamatta.

51 a §

Sijoitusrahaston hallinnon luovuttamiseen osallistuvien rahastoyhtiöiden tai säilytysyhteisön on haettava luovuttamisen täytäntöönpanolle rahoitustarkastuksen lupa. Lupahakemukseen, joka on tehtävä kuukauden kuluessa luovutussuunnitelman hyväksymisestä, on liitettävä luovutussuunnitelma liitteineen sekä luovutus päätökset. Jos hakemusta ei ole tehty määräajassa, sijoitusrahaston hallinnon luovuttaminen raukeaa.

Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta päätettävä täytäntöönpanoluvasta. Täytäntöönpanolupaa ei voida myöntää, jos sijoitusrahaston hallinnon luovuttamista ei voida pitää osuudenomistajien edun mukaisena taikka jos sijoitusrahastolla on 39 §:ssä tarkoitettuja luottoja. Jos lupaa ei myönnetä, sijoitusrahaston hallinnon luovuttaminen raukeaa.

51 b §

Jos rahoitustarkastus on myöntänyt rahastoyhtiölle luvan sijoitusrahaston hallinnon luovuttamiseen, rahastoyhtiöiden on välittömästi

toimitettava tästä kuulutus Viralliseen lehteen ja ilmoitettava siitä erikseen kirjallisesti rahasto-osuudenomistajille viimeistään kuukautta ennen sijoitusrahaston hallinnon luovuttamisen täytäntöönpanoa. Kuulutuksessa ja kirjallisessa ilmoituksessa on mainittava täytäntöönpanoluvan ja luovutussuunnitelman sisältö.

Rahastoyhtiöiden on tehtävä rahoitustarkastukselle ilmoitus sijoitusrahaston hallinnon luovuttamisen täytäntöönpanosta kahden kuukauden kuluessa sitä koskevan luvan myöntämisestä uhalla, että sijoitusrahaston hallinnon luovuttaminen raukeaa, jollei 51 §:n 2 momentin 6 kohdasta muuta johdu.

8 a luku

Sijoitusrahaston sulautuminen

52 §

Sijoitusrahasto (*sulautuva rahasto*) voi sulautua toisen sijoitusrahaston (*vastaanottava rahasto*) kanssa, jos ne sijoitustoiminnassaan noudattavat samoja periaatteita.

Sulautuminen voi tapahtua siten, että vastaanottava rahasto ja vähintään yksi sulautuva rahasto sulautuvat (*absorptiosulautuminen*) tai vähintään kaksi sulautuvaa rahastoa sulautuvat, jolloin niistä perustetaan vastaanottava rahasto (*kombinaatiosulautuminen*).

Sijoitusrahasto sulautuu toiseen sijoitusrahastoon siten, että sulautuvaan sijoitusrahastoon kuuluvat varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle rahastolle ja sulautuvan rahaston osuudenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan rahaston rahasto-osuuksia (*sulautumisvastike*). Osuudenomistajalla on kuitenkin aina oikeus saada vastike rahana.

52 a §

Rahastoyhtiöiden, jotka hallinnoivat sulautumiseen osallistuvia sijoitusrahastoja, on laadittava kirjallinen sulautumissuunnitelma, jonka rahastoyhtiöiden hallitukset hyväksyvät 14 §:n mukaisesti. Päivityssä ja allekirjoitetussa sulautumissuunnitelmassa on oltava ainakin:

1) rahastoyhtiöiden toiminimet, kaupparekisterinumerot, osoitteet ja kotipaikat;

2) sulautuvan ja vastaanottavan rahaston nimi;

3) ehdotus vastaanottavan rahaston säännöiksi tai sääntömuutokseksi;

4) ehdotus vastikkeesta sulautuvan rahaston osuudenomistajille;

5) ehdotus vastikkeen jaon ajankohdasta ja muista ehdoista;

6) selvitys sulautumisen syistä ja sulautumisvastikkeen määrittelyn ja jaon perusteista sekä niihin liittyvistä olennaisista arvostusongelmista;

7) selvitys siitä, mistä ajankohdasta lukien sulautuva ja vastaanottava rahasto noudattavat yhdenmukaista rahasto-osuuden arvonlaskemismenetelmää;

8) selvitys siitä, ettei sulautuvalla rahastolla ole 39 §:ssä tarkoitettuja luottoja;

9) ehdotus sulautumisen suunnitellusta voimaantuloajasta; sekä

10) sulautumisesta luovuttavalle rahastoyhtiölle suoritettava vastike tai muu etuus sekä 52 a §:n 3 momentissa tarkoitettulle yhdelle tai useammalle tilintarkastajalle taikka tilintarkastusyhteisölle suoritettava palkkio tai sen määräytymisperuste.

Sulautumissuunnitelmaan on liitettävä kutakin sulautumiseen osallistuvaa sijoitusrahastoa koskeva, rahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön hallituksen hyväksymä selostus viimeisen tilinpäätöksen tai puolivuotiskatsauksen jälkeen sattuneista sijoitusrahaston asemaan olennaisesti vaikuttaneista tapahtumista sekä tilintarkastajien lausunto hallituksen selostuksesta.

Sulautumissuunnitelmaan on lisäksi liitettävä riippumattomana asiantuntijana toimivan vähintään yhden hyväksytyyn tilintarkastajan taikka tilintarkastusyhteisön lausunto siitä, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan sulautumisen syiden, vastaanottavalle rahastolle siirtyvien varojen ja vastuiden sekä vastikkeen arvon ja sen jaon arviointiin.

Riippumattomana asiantuntijana toimivan tilintarkastajan lausuntoa sekä hänen oikeuttaan saada toiminnastaan palkkio koskee soveltuvin osin, mitä osakeyhtiölain 2 luvun 4 a §:ssä säädetään.

Sulautuvaa sijoitusrahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö vastaa kauppakaaren 10 luvun 8 §:n mukaisesti sulautuvan sijoitusrahaston vastuisista, jotka ovat syntyneet 52 c §:n 1 momentissa tarkoitettuun sulautumisen täytäntöön-

panoajankohtaan mennessä ja jotka tuona ajankohtana ovat edelleen maksamatta.

52 b §

Sulautumiseen osallistuvia sijoitusrahastoja hallinnoivien rahastoyhtiöiden on haettava sulautumisen täytäntöönpanoon rahoitustarkastuksen lupa kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman hyväksymisestä. Hakemukseen on liitettävä sulautumissuunnitelma liitteineen ja sulautumispäätökset. Jos hakemusta ei ole tehty määräajassa, sulautuminen raukeaa.

Rahoitustarkastuksen on kirjallisesti ilmoitettava sulautumisesta sulautuvien sijoitusrahastojen osuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva kuulutus Virallisessa lehdessä.

Rahoitustarkastuksen on ratkaistava täytäntöönpanolupaa koskeva hakemus kahden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Mikäli rahoitustarkastus tänä aikana pyytää hakijalta hakemuksesta täydennystä, määräaika lasketaan siitä päivästä, jolloin rahoitustarkastus vastaanottaa täydennyksen. Täytäntöönpanolupaa ei voida myöntää, jos sulautumista ei voida pitää osuudenomistajien edun mukaisena taikka jos sijoitusrahastolla on 39 §:ssä tarkoitettuja luottoja. Hakemus katsotaan hylätyksi ja sulautuminen rauenneeksi, jollei hakemusta ratkaista määräajassa.

Jos rahoitustarkastus on myöntänyt luvan sulautumisen täytäntöönpanolle, sulautumisesta päättäneiden rahastoyhtiöiden on välittömästi toimitettava tästä kuulutus Viralliseen lehteen ja ilmoitettava siitä erikseen kirjallisesti osuudenomistajille viimeistään kuukautta ennen sulautumisen täytäntöönpanoa.

52 c §

Sulautumiseen osallistuvia sijoitusrahastoja hallinnoivien rahastoyhtiöiden on tehtävä rahoitustarkastukselle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kahden kuukauden kuluessa sitä koskevan luvan myöntämisestä uhalla, että sulautuminen raukeaa, jollei 52 a §:n 9 kohdasta muuta johdu.

Sulautuvan rahaston varat ja vastuut siirtyvät sulautumissuunnitelmassa määrättyllä tavalla vastaanottavalle rahastolle, kun sulautumisen täytäntöönpanosta on ilmoitettu rahoitustarkastukselle. Samanaikaisesti sulautuva rahasto purkautuu.

Sulautuvan rahaston osuudenomistajalle syntyy sulautumisen täytäntöönpanoilmoituksesta

oikeus vastikkeeseen ja osuudenomistajasta tulee vastaanottavan rahaston osuudenomistaja sulautumissuunnitelman mukaisesti.

8 b luku

Sijoitusrahaston jakautuminen

53 §

Sijoitusrahasto (*jakautuva rahasto*) voi jakautua siten, että jakautuvan rahaston varat ja vastuut osittain tai kokonaan siirtyvät selvitysmenettelyttä vähintään yhdelle jakautuvaa rahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön perustamalle sijoitusrahastolle (*kohderahasto*). Jakautuvan rahaston osuudenomistajat saavat vastikkeena kohderahaston rahasto-osuuksia.

53 a §

Rahastoyhtiön hallituksen on laadittava jakautumissuunnitelma ja hyväksyttävä se 14 §:n mukaisesti. Päivätyssä ja allekirjoitetussa jakautumissuunnitelmassa on oltava ainakin:

- 1) rahastoyhtiön toiminimi, kaupparekisterinumero, osoite ja kotipaikka;
- 2) jakautuvan vähintään yhden kohderahaston nimi;
- 3) ehdotus vähintään yhden kohderahaston säännöiksi;
- 4) ehdotus vastikkeesta jakautuvan rahaston osuudenomistajille;
- 5) ehdotus vastikkeen jaon ajankohdasta ja muista ehdoista;
- 6) selvitys jakautumisen syistä ja vastikkeen määrittelyn ja jaon perusteista sekä niihin liittyvistä olennaisista arvostusongelmista;
- 7) selvitys siitä, ettei jakautuvalla rahastolla ole 39 §:ssä tarkoitettuja luottoja;
- 8) ehdotus jakautumisessa siirtyvien varojen ja vastuiden jakamisesta kullekin kohderahastolle;
- 9) ehdotus jakautumisen suunnitellusta voimaantuloajasta; sekä
- 10) jakautumisesta 53 a §:n 3 momentissa tarkoitettulle yhdelle tai useammalle tilintarkastajalle taikka tilintarkastusyhteisölle suoritettava palkkio tai sen määräytymisperuste.

Jakautumissuunnitelmaan on liitettävä jakautuvaa rahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön hallituksen hyväksymä selostus viimeisen tilinpäätöksen tai puolivuotiskatsauksen jälkeen sattuneista sijoitusrahaston asemaan olennaisesti vaikuttaneista tapahtumista sekä tilintarkastajien lausunto hallituksen selostuksesta.

Jakautumissuunnitelmaan on lisäksi liitettävä riippumattomana asiantuntijana toimivan vähintään yhden hyväksytyin tilintarkastajan taikka tilintarkastusyhteisön lausunto siitä, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan jakautumisen syiden, kohderahastolle siirtyvien varojen ja vastuiden sekä vastikkeen arvon ja sen jaon arviointiin.

Riippumattomana asiantuntijana toimivan tilintarkastajan lausuntoa sekä hänen oikeuttaan saada toiminnastaan palkkio koskee soveltuvien osin, mitä osakeyhtiölain 2 luvun 4 a §:ssä säädetään.

Jakautuvaa sijoitusrahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö vastaa kauppakaaren 10 luvun 8 §:n mukaisesti jakautuvan sijoitusrahaston vastuisista, jotka ovat syntyneet 53 c §:n 1 momentissa tarkoitettuun jakautumisen täytäntöönpanoajankohtaan mennessä ja jotka tuona ajankohtana ovat edelleen maksamatta.

53 b §

Rahastoyhtiön on haettava jakautumisen täytäntöönpanoon rahoitustarkastuksen lupa kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman hyväksymisestä. Hakemukseen on liitettävä jakautumissuunnitelma liitteineen sekä jakautumispäätökset. Jos hakemusta ei ole tehty määräajassa, jakautuminen raukeaa.

Rahoitustarkastuksen on kirjallisesti ilmoitettava jakautuvan rahaston osuudenomistajille jakautumisesta sekä julkaistava sitä koskeva kuulutus Virallisessa lehdessä.

Rahoitustarkastuksen on ratkaistava täytäntöönpanoluvan myöntämistä koskeva hakemus kahden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Mikäli rahoitustarkastus tänä aikana pyytää hakijalta hakemuksesta täydennystä, määräaika lasketaan siitä päivästä, jolloin rahoitustarkastus vastaanottaa täydennyksen. Täytäntöönpanolupaa ei voida myöntää, jos jakautumista ei voida pitää osuudenomistajien edun mukaisena taikka jos sijoitusrahastolla on 39 §:ssä tarkoitettuja luottoja. Hakemus katsotaan hylätyksi ja jakautuminen rauenneeksi, jollei hakemusta ratkaista määräajassa.

Jos rahoitustarkastus on myöntänyt luvan jakautumisen täytäntöönpanolle, jakautumisesta päättäneen rahastoyhtiön on välittömästi toimitettava tästä kuulutus Viralliseseen lehteen ja ilmoitettava siitä kirjallisesti osuudenomista-

jille viimeistään kuukautta ennen jakautumisen täytäntöönpanoa.

53 c §

Rahastoyhtiön on tehtävä rahoitustarkastukselle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta kahden kuukauden kuluessa sitä koskevan luvan myöntämisestä uhalla, että jakautuminen raukeaa, jollei 53 a §:n 9 kohdasta muuta johdu.

Jakautuvan rahaston varat ja vastuut siirtyvät jakautumissuunnitelmassa määrättyllä tavalla kohderahastolle, kun jakautumisen täytäntöönpanosta on ilmoitettu rahoitustarkastukselle.

Jakautuvan rahaston osuudenomistajalle syntyy jakautumisen täytäntöönpanoilmoituksesta oikeus vastikkeeseen ja osuudenomistajasta tulee kohderahaston osuudenomistaja jakautumissuunnitelman mukaisesti.

8 c luku

Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen sekä rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston lakkauttaminen

54 §

Valtioneuvosto voi peruuttaa rahastoyhtiön toimiluvan kokonaan tai osittain, jos rahastoyhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetuksia, viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä, rahastoyhtiön yhtiöjärjestyttä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä taikka jos rahastoyhtiö ei täytä toimiluvan myöntämistä koskevia vaatimuksia.

Rahastoyhtiön on haettava valtioneuvostolta toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa tai siihen olennaisesti liittyvää, 35 §:ssä tarkoitettua toimintaa. Hakemukseen on liitettävä rahastoyhtiön yhtiökokouksen päätös toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä sekä selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on järjestänyt hallinnoimiensa sijoitusrahastojen hallinnon.

Valtioneuvoston on rahoitustarkastuksen esityksestä peruutettava rahastoyhtiön toimilupa ja määrättävä rahastoyhtiö asetettavaksi selvitystilaan, jos:

1) rahastoyhtiö ei ole ryhtynyt 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa toimenpiteisiin rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamiseksi;

2) rahastoyhtiön hallitus ei ole ryhtynyt osakeyhtiölain 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa tarpeellisiin toimenpiteisiin yhtiön asettamiseksi selvitystilaan;

3) rahastoyhtiö on aloittanut toimintansa ennen 9 §:ssä säädettyä osakepääoman maksamista;

4) rahastoyhtiön 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu osakepääomaa koskeva vaatimus ei täyty, eikä rahastoyhtiö ole rahoitustarkastuksen kehotuksesta huolimatta ryhtynyt toimenpiteisiin osakepääoman korottamiseksi;

5) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja; tai

6) rahastoyhtiö on toistuvasti rikkonut 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä myös muutoin kuin olennaisesti.

Ennen toimiluvan peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä valtioneuvoston on varattava rahastoyhtiölle mahdollisuus tulla asiassa kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

Kun valtioneuvosto päättää rahastoyhtiön selvitystilaan asettamisesta, sen on määrättävä samalla selvitysmiehet, joista ainakin yhden on oltava rahoitustarkastuksen ehdottama henkilö. Valtioneuvosto voi erottaa valitsemansa selvitysmiehen ja valita erotetun tilalle toisen. Päätöstä tai määräystä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Kun selvitysmiesten laatima lopputilitys on esitetty rahastoyhtiön yhtiökokoukselle ja rahastoyhtiö katsotaan puretuksi, selvitysmiesten on ilmoitettava asiasta valtioneuvostolle ja kaupparekisteriin.

Valtioneuvoston tehtävänä on ilmoittaa rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta kaikkien niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen osuuksia on markkinoitu.

54 a §

Jos rahastoyhtiön toimilupa peruutetaan, yhtiö asetetaan selvitystilaan, yhtiön omaisuus luovutetaan konkurssiin taikka yhtiö muutoin lopettaa toimintansa, säilytisyhteisön on ryhdyttävä välittömästi hoitamaan sijoitusrahaston hallintoa.

Säilytisyhteisön hoitaessa sijoitusrahaston hallintoa sen oikeuksista ja velvollisuuksista sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisessa on,

jollei tässä luvussa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä rahastoyhtiöstä säädetään.

Siitä riippumatta, mitä 14 §:ssä on säädetty, säilytisyhteisö ei saa käyttää sijoitusrahastoon kuuluvien osakkeiden tuottamaa äänioikeutta.

Hoitaessaan sijoitusrahaston hallintoa säilytisyhteisö ei saa ottaa vastaan sijoituksia sijoitusrahastoon eikä lunastaa rahasto-osuuksia. Säilytisyhteisön on viipymättä ilmoitettava rahasto-osuuksien lunastamisen keskeyttämisestä kaikkien niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia on markkinoitu.

54 b §

Säilytisyhteisön ryhdyttyä hoitamaan sijoitusrahaston hallintoa sen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin rahaston hallinnon luovuttamiseksi toiselle rahastoyhtiölle tai rahaston lakkauttamiseksi.

54 c §

Rahastoyhtiön on keskeytettävä rahasto-osuuksien lunastaminen sijoitusrahaston varallisuuden arvon tai rahaston osuudenomistajien määrän laskettua alle laissa säädetyn tai rahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, mikäli tilannetta ei ole korjattu 30 vuorokauden kuluessa sen havaitsemisesta. Lunastuskieltoa ei kuitenkaan sovelleta ennen 16 a §:ssä tarkoitettun määräajan päättymistä. Rahastoyhtiön on viipymättä ilmoitettava päätöksensä keskeyttää osuuksien lunastaminen rahoitustarkastukselle sekä kaikkien niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia on markkinoitu. Kaikessa sijoitusrahaston markkinointiaineistossa on keskeytyksen ajan mainittava rahaston poikkeuksellisesta tilasta.

54 d §

Rahastoyhtiön on lakkautettava sijoitusrahasto tai sen on ryhdyttävä toimenpiteisiin sijoitusrahaston sulautumiseksi 8 a luvussa tarkoitettulla tavalla, jos laissa tai rahaston säännöissä mainittua rahaston alkupääomaa tai osuudenomistajien vähimmäismäärää ei ole saavutettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun rahoitustarkastus on vahvistanut rahaston säännöt, sijoitusrahaston varat tai osuudenomistajien lukumäärä ovat laskeneet alle laissa säädetyn tai rahaston säännöissä määrätyn

vähimmäismäärän, eikä tilannetta ole kyetty korjaamaan 90 vuorokauden kuluessa 54 c §:ssä tarkoitetun määräajan päättymisestä, tai jos jokin muu rahaston säännöissä määrätty purkautumisperuste täyttyy.

Rahastoyhtiön on sijoitusrahaston lakkauttamiseksi viipymättä pyydettävä rahoitustarkastusta keskeyttämään rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen. Rahastoyhtiön on lisäksi muutettava rahaston varat rahaksi ja maksettava sen velat tai erotettava varat niiden suorittamista varten sekä jaettava jäljelle jääneet varat osuudenomistajille rahasto-osuuksien suuruuden mukaisessa suhteessa.

Mikäli rahastoyhtiö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston lakkauttamiseksi tai valmistelemaan sijoitusrahastojen sulautumista kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun edellytyksen täytyttyä, rahoitustarkastuksen on määrättävä sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen keskeyttäväksi ja asetettava välittömästi rahoitustarkastuslain 15 §:ssä tarkoitettu asiamies hallinnoimaan sijoitusrahaston varoja, muuttamaan ne rahaksi, maksamaan sijoitusrahaston velat tai erottamaan varat niiden maksamiseksi sekä jakamaan jäljelle jääneet varat osuudenomistajille rahasto-osuuksien suuruuden mukaisessa suhteessa.

Rahoitustarkastuksen on viipymättä ilmoitettava päätöksestään keskeyttää rahasto-osuuksien lunastaminen 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa tai lakkauttaa sijoitusrahasto 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa kaikkien niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa sijoitusrahaston rahasto-osuuksia on markkinoitu.

55 §

Rahastoyhtiön ja 54 d §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa rahoitustarkastuksen asettaman asiamiehen on viipymättä toimitettava sijoitusrahaston lakkauttamismenettelyn käynnistämistä kuulutus Viralliseen lehteen ja ilmoitettava siitä erikseen kirjallisesti sekä sijoitusrahaston osuudenomistajille että rahoitustarkastukselle. Kuulutuksessa ja ilmoituksessa on mainittava, milloin ja millä tavoin 54 d §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettut varat ovat nostettavissa.

55 a §

Sijoitusrahaston lakkauttamistoimenpiteistä

on laadittava lopputilitys, joka on liitteinen toimitettava tiedoksi osuudenomistajille ja rahoitustarkastukselle. Lopputilityksen laatii ja siihen perustuvan jaon toimittaa rahastoyhtiö tai 54 d §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa rahoitustarkastuksen asettama asiamies.

Sen jälkeen kun sijoitusrahaston varallisuus on jaettu ja sijoitusrahasto on lakkautettu, rahastoyhtiön tai 54 d §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa asiamiehen on viipymättä tehtävä lakkauttamisesta ilmoitus rahoitustarkastukselle.

56 §

Jollei rahasto-osuuden omistaja ole vuoden kuluessa siitä, kun 54 d §:ssä tarkoitettut varat olivat nostettavissa, ilmoittautunut nostamaan varoja, jotka hän on jaossa saanut, rahastoyhtiön tai rahoitustarkastuksen asettaman asiamiehen on viipymättä talletettava ne rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapauttamiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetun lain (281/31) mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut varat on talletettava, jollei niitä nosteta neljäntoista vuorokauden kuluessa, talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoriin turvallisesti ja tuottavasti.

Jollei varoja ole nostettu kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun ne talletettiin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, menetetään ne valtiolle.

9 luku

Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus

57 §

Rahastoesitteen sisällöstä määrätään tarkemmin asianomaisen ministeriön päätöksellä.

57 a §

Puolivuotiskatsauksen sisällöstä määrätään tarkemmin asianomaisen ministeriön päätöksellä.

57 b §

Vuosikertomuksen sisällöstä määrätään tarkemmin asianomaisen ministeriön päätöksellä.

57 c §

Rahastoyhtiön on aina kun se laskee liikkeen, myy tai lunastaa rahaston osuuksia ja vähintään kaksi kertaa kuukaudessa julkistettava rahasto-osuuksien arvo sekä liikkeessä olevien rahasto-osuuksien määrä.

Rahoitustarkastus voi hakemuksesta antaa rahastoyhtiölle luvan julkistaa tiedot ainoastaan kerran kuukaudessa, jos tällainen menettely ei vaaranna osuudenomistajien etuja.

Rahastoyhtiön on viipymättä oikaistava rahasto-osuuden arvon julkistamisessa tapahtuneesta virheestä on välittömästi tehtävä ilmoitus rahoitustarkastukselle, joka ratkaisee virheen olennaisuuden.

10 luku

Erinäiset säännökset

63 §

Jos korvauskanne päätetään nostaa, on kokouksessa valittava asiamies, jolla on oikeus edustaa rahasto-osuuden omistajia vahingonkorvausasiassa. Asiamiehelle on annettava toimintaohjeet. Asiasta aiheutuneet kulut ja asiamiehelle menevä palkkio suoritetaan sijoitusrahaston varoista rahoitustarkastuksen vahvistaman laskelman mukaisesti.

64 §

Sijoitusrahaston sulautuminen toiseen vastaavaa sijoituspolitiikkaa harjoittavaan sijoitusrahastoon ei vaikuta sulautuneen sijoitusrahaston osuudenomistajien vähemmistön kanneoikeyteen. Vähemmistökanneilla saadut varat tulevat vastaanottavalle rahastolle sulautuneen rahaston osuudenomistajien hyväksi.

67 §

Rahoitustarkastuksella on oikeus, milloin se katsoo rahasto-osuuden omistajien edun sitä vaativan, rahasto-osuuden omistajien puolesta ajaa 59—61 §:ssä tarkoitettua korvauskannetta.

67 a §

Ulkomaista yhteissijoitusyritystä, joka markkinoi osuuksiaan 2 §:n 4—6 momentin, 2 b §:n tai 4 §:n 3 momentin vastaisesti, voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta tätä menette-

lyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Kiellon määräämistä koskee muutoin soveltuvin osin, mitä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

11 luku

Rangaistussäännökset

69 §

Joka

1) rikko 15, 19 tai 35 §:ssä taikka 39 §:n 4 momentissa säädettyä kieltoa;

2) laiminlyö rahastoyhtiölle tai säilytysyhteisölle 20 §:n 2 tai 4 momentissa, 31, 33, 34 tai 36 §:ssä, 54 a §:n 4 momentissa, 57, 57 a, 57 b taikka 57 c §:ssä säädettyjä velvollisuuksia;

71 §

Muuten virallinen syyttäjä saa 69 ja 70 §:n mukaan rangaistavasta rikkomuksesta tehdä syytteen vain, jos rahoitustarkastus on ilmoittanut sen syytteeseen pantavaksi.

72 §

Jos rahastoyhtiö, rahastoyhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja tai vastuullisessa asemassa oleva toimihenkilö ei ole toiminnassaan noudattanut tätä lakia, rahastoyhtiön yhtiöjärjestystä, sijoitusrahaston sääntöjä tai rahoitustarkastuksen antamia määräyksiä, lääninhallitus voi rahoitustarkastuksen esityksestä velvoittaa hänet uhkasakolla täyttämään velvollisuutensa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Sellaisen ulkomaisen yhteissijoitusyrityksen, jolla ei ole oikeutta 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla markkinoida osuuksiaan Euroopan talousalueella ja, jonka osuuksia markkinoidaan tämän lain voimaan tullessa Suomessa ilman valtioneuvoston lupaa, on kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta haettava valtioneuvostolta 2 §:n 6 momentissa tarkoitettu lupa tai kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta lopetettava sanottu toiminta.

Sellaisen rahastoyhtiön, jonka toiminimessä ei tämän lain voimaan tullessa ole sanaa

rahastoyhtiö joko sellaisenaan tai yhdysosana, on vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta muutettava toiminimensä 4 §:n 1 momentin vaatimusten mukaiseksi.

Sellaisen rahastoyhtiön, jonka hallinnoiman sijoitusrahaston varojen määrä tai osuudenomistajien vähimmäismäärä ei tämän lain voimaantullessa täytä 16 a §:n 1 momentin vaati-

muksia, on kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta huolehdittava siitä, että sanotut vaatimukset täyttyvät, tai mainitun ajan kuluessa haettava valtioneuvostolta 16 a §:n 2 momentin mukaista poikkeuslupaa.

Asetuksella säädetään erikseen 52 a §:n 4 momentin ja 53 a §:n 4 momentin voimaantulosta.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 584

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/89) 1 luvun
2 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 luku
Yleisiä säännöksiä

4) sijoitusrahasto-osuudesta tai siihen
rinnastettavasta ulkomaisen yhteissijoi-
tusyrityksen osuudesta.

2 §
Tätä lakia sovelletaan todistukseen (*arvo-*
paperi), joka annetaan

Tämä laki tulee voimaan 1 päivän elo-
kuuta 1996.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

N:o 585

Laki**kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/79) 14 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 22 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1301/94), uusi 3 momentti seuraavasti:

14 §

Rekisteriviranomaisen on ennen sijoitusrahastolaissa (480/87) mainittua rahastoyhtiötä koskevan yhtiöjärjestyksen muutoksen hyväksymistä varattava valtioneuvostolle ja

rahoitustarkastukselle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksen muutoshakemuksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Helsingissä 26 päivänä heinäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 570—585, 9 ³/₄ arkkia

PÄÄTOIMITTAJA TIMO LEPISTÖ
OY EDITA AB, HELSINKI 1996